

Medlemmer i Hábmer-Hamarøy kommunes kontrollutvalg

INNKALLING TIL MØTE I KONTROLLUTVALGET

Møtedato: Onsdag 10.mai 2023 kl 10.00

Møtested: Møterom Skogheim, Oppeid

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
09/23	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 07.feb 2023
10/23	2. gangs oppfølging av vedtak forvaltningsrevisjon: Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten
11/23	Årsregnskap og årsberetning for Hamarøy kommune 2022 – kontrollutvalgets uttalelse
12/23	Rapport eierskapskontroll
13/23	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
14/23	Eventuelt

Eventuelle forfall bes meldt leder eller sekretariat (tlf 41 21 20 00)

Oppeid, 02. mai 2023

May Valle (s)
Leder kontrollutvalget

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK 09/23

Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 07.feb 2023

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.05.2023

Vedlegg:

- Protokoll fra kontrollutvalgets møte 07. februar 2023

Bakgrunn for saken:

Protokoll fra kontrollutvalgets forrige møte legges frem for godkjenning.

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 07. februar 2023 godkjennes.

Røkland, 02. mai 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

PROTOKOLL – HÁBMERA - HAMARØY KONTROLLUTVALG

Møtedato: Tirsdag, 07. februar 2023 klokken 11.00 – 12.45

Møtested: Møterom Skogheim, Oppeid

Saksnr.: 01/23-08/23

Til stede:

May Valle, leder
Johnny Langmo, nestleder
Päivi Alanen, medlem
Asbjørn Ellingsen, medlem

Forfall:

Hanne Sofie Juntunen Jenssen, medlem

Varamedlemmer:

Ingvald Sørensen for Hanne S. Juntunen Jenssen

Øvrige:

Kommunedirektør Odd Børge Pedersen
Ordfører Britt Kristoffersen
Assisterende kommunedirektør Kurt Fossvik
Kommunalleder Helse og omsorg Jorunn Ervik
Økonomileder Ann Aashild Hansen
Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor Rune Borøy, Salten kommunerevisjon IKS
Sekretær for kontrollutvalget Ronny Seljeseth, Salten kontrollutvalgsservice KO

Godkjenning av innkalling og sakliste

Innkalling og sakliste til møtet ble godkjent.

Til eventuelt: Utvalgsleder bebudet sak under eventuelt: orientering status flyktningstjenesten.

Merknader:

Det fremkom ikke merknader.

SAKSLISTE

Saksnummer	Sakstittel
01/23	Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 10.nov 2022
02/23	Orientering om status for økonomi og regnskap
03/23	Orientering om status bemanning i helse- og omsorgstjenesten
04/23	Orientering om programarbeid Kommunedirektørens internkontroll
05/23	Revisors vurdering av egen uavhengighet
06/23	Kontrollutvalgets møteplan 2023
07/23	Orienteringer fra revisjon og sekretariat
08/23	Eventuelt

01/23 Godkjenning av protokoll fra kontrollutvalgets møte 10.nov 2022

Forslag til vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. november 2023 godkjennes.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Protokoll fra kontrollutvalgets møte 10. november 2023 godkjennes.

02/23 Orientering om status for økonomi og regnskap

Økonomileder Ann Aashild Hansen ga en orientering og svarte på spørsmål fra utvalget.

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

03/23 Orientering om status bemanning i helse- og omsorgstjenesten

Kommunalleder Jorunn Ervik ga en orientering til utvalget og svarte på spørsmål.

Forslag til vedtak:

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Omforent forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Votering:

Omforent forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

04/23 Orientering om programarbeid Kommunedirektørens internkontroll

Assisterende kommunedirektør Kurt Fossvik ga en innledende orientering. I tillegg var øvrige fra administrasjonen til stede og svarte på spørsmål fra utvalget.

Forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

05/23 Revisors vurdering av egen uavhengighet

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget i Hamarøy kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 02. september 2022 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

Votering:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget i Hamarøy kommune tar revisors egenvurdering av sin uavhengighet datert 02. september 2022 til etterretning. Utvalget ber om å bli løpende orientert om forhold som kan endre vurderingen av uavhengighet.

06/23 Kontrollutvalgets møteplan 2023

Forslag til vedtak:

Kontrollutvalget avholder møte følgende datoer i 2023:

- tirsdag 07. februar
- torsdag 20. april

- tirsdag 23. mai
- onsdag 30. august
- mandag 27. november

I tillegg kommer to dagers felles folkevalgtopplæring for alle kontrollutvalgene i Salten i uke 47.

Ytterligere møter avholdes ved behov.

Votering:

Forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kontrollutvalget avholder møte følgende datoer i 2023:

- tirsdag 07. februar
- torsdag 20. april
- tirsdag 23. mai
- onsdag 30. august
- mandag 27. november

I tillegg kommer to dagers felles folkevalgtopplæring for alle kontrollutvalgene i Salten i uke 47.

Ytterligere møter avholdes ved behov.

07/23 Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Revisjonen orienterte:

- Fremdeles mangel på regnskapsrevisorer Fauske, ikke lyktes å rekruttere nye.
- Ny forvaltningsrevisor tilsettes 01.mars som primært vil jobbe med forvaltningsrevisjon, men som også vil avhjelpe på regnskap.

Sekretariatet orienterte om dokumenter vedlagt innkallingen:

- Revidert prosjektplan eierskapskontroll med justerte datoer og navn for utførende revisorer
- Vedtak fra kommunestyret på behandling av årsrapport, virksomhetsplan og forvaltningsrevisjon Iris.

08/23 Eventuelt

Assisterende kommunedirektør Kurt Fossvik ga en orientering om status for bosetting av flyktninger, herunder antall bosatte og boligsituasjon.

Omforent forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Votering:

Omforent forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Saken tas til orientering.

Oppeid, den 07. februar 2023

Ronny Seljeseth
Referent.

Utskrift sendes:

Kontrollutvalgets medlemmer, varamedlemmer
Hamarøy kommunestyre, ordfører og kommunedirektør

SAK 10/23

2. gangs oppfølging av vedtak forvaltningsrevisjon: Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.05.2023

Vedlegg:

- a) Salten kommunerevisjon IKS, oktober 2021: Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten (utdrag)
- b) Saksfremlegg fra kontrollutvalgets sak 40/21: Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten
- c) Hamarøy kommune, 22.08.2022. Svar fra kommunalleder. Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22.
- d) Hamarøy kommune v/kommunalleder, 31.03.2023. Notat. Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 20.04.23

Bakgrunn for saken:

Rapport fra forvaltningsrevisjonen Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten ble behandlet av kommunestyret i møte 16.juni 2022 sak 46/22 med følgende vedtak:

1. *Forvaltningsrevisjonsrapporten Vertskommunesamarbeidet om barnverntjenesten er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning.*
2. *Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens 7 anbefalinger.*
3. *Kommunestyret vil spesielt trekke frem følgende anbefalinger fra rapporten*
 - a. *At det utarbeides skriftlige mål for barneverntjenesten (anbefaling 1)*
 - b. *At det lages nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. (anbefaling 2)*
 - c. *Tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer. (anbefaling 6)*
4. *Kommunestyret ber kontrollutvalget gjennomføre oppfølging av kommunestyrets vedtak innen mai 2022.*

Rapporten konkluderte den gang at Hamarøy kommune i noen grad følger opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune og at Bodø kommune i nokså stor grad leverer tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.

Kontrollutvalget gjorde første gangs oppfølging av vedtaket i sitt møte 22.08.2022, der administrasjonen ved kommunalsjef var til stede for å gi utvalget en orientering. Vedlagt er skriftlig redegjørelse som den gang ble gitt. Kontrollutvalget gjorde så følgende vedtak:

- 1. Kontrollutvalget har i medhold av Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/2021 Rapport forvaltningsrevisjon: Vertskommunesamarbeid om barneverntjenesten.*
- 2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at administrasjonen har gjennomført oppfølgingsmøter med vertskommunen der tematikken i forvaltningsrevisjonen blant annet har vært berørt. Samarbeidsavtalen er under revidering. Det er hittil ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.*
- 3. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i et senere møte i 2023.*
- 4. Kontrollutvalgets vedtak, vedlagt notatet Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22, oversendes kommunestyret til orientering.*

Vurderinger:

Kontrollutvalget må vurdere om anbefalingene i rapporten og kommunestyrets vedtak er fulgt opp i tilstrekkelig grad til at saken kan lukkes eller om det er behov for ytterligere tid.

På bakgrunn av at saken er satt på dagsorden er kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, bedt om møte i kontrollutvalget for å redegjøre om den oppfølging vedtaket har fått fra administrasjonens side. Det er bedt om at en skriftlig versjon av redegjørelsen oversendes til sekretariatet innen 11. april 2023, slik at den kan sendes utvalgets medlemmer i forkant av møtet. I tillegg er det opplyst at kontrollutvalget kan ha ønske om å stille spørsmål i tilknytning til saken.

Vedlagt er oppdatert notat fra kommunalleder av 31.mars 2023. Kontrollutvalget er gitt i oppgave å påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjonsrapporten følges opp. Her gjengis rapportens 7 anbefalinger og sekretariatets vurdering av oppfølging knyttet til hver av punktene. Kommunestyret har særskilt trukket fram anbefaling nr 1, 2 og 6. Disse er uthevet i fet skrift:

- 1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.***

Vurdering: Mål planlegges innarbeidet i samarbeidsavtalen som er under revidering. Forventes ferdig innen utgangen av april.

- 2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.***

Vurdering: Ikke kommentert eksplisitt, men det refereres i begge notatene til møtepunkter, uten av det nevnes spesielt om det er etablert rutiner for oppfølging av avtalen.

- 3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.*

Vurdering: Kommunalleder skriver at vertskommunen gjøres det som forventes, men at det er store utfordringer med rekruttering i alle mindre kommuner. Redegjørelsen kunne med fordel inneholdt en mer utfyllende kommentar knyttet til innholdet i forvaltningsrevisjonsrapporten og utviklingen siden den gang. Det står i rapporten av oktober 2021 at det skulle være 6 stillinger i henhold til samarbeidsavtalen, men på det tidspunktet bare var 2 operative ansatte. Det kommer ikke frem i tilsvarene om bemanningssituasjonen er uendret og om man eventuelt klarer å dekke noe av bemanningsgapet gjennom samarbeidet med vertskommunen.

- 4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.*

Vurdering: Ikke særskilt kommentert i tilsvarene.

- 5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.*

Vurdering: Ikke særskilt kommentert i tilsvarene.

- 6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.*

Vurdering: Administrasjonen skriver at dette ikke er kommet på plass. Det vises til at kommunen jobber med en oppvekstplan, men ikke nærmere beskrevet når man kan forvente at denne er ferdig.

- 7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.*

Vurdering: Ikke særskilt kommentert i tilsvarene, annet enn at det er vist til noen aktuelle møtepunkter og at vertskommuneavtalen er under revidering.

Hensikten med kontrollutvalgets oppfølging er å påse at kommunestyrets vedtak følges opp, her konkret knyttet til anbefalingene i forvaltningsrevisjonsrapporten. En slik vurdering må tuftes på de skriftlige og muntlige tilbakemeldingene som kontrollutvalget får. Det som kommer frem skriftlig kunne med fordel vært mer spesifikk rettet mot anbefalingene for å kunne gjøre en adekvat vurdering av oppfølgingen. Administrasjonen gis under møtet mulighet til å supplere med muntlig informasjon, men slik det foreligger nå, indikerer de skriftlige redegjørelsene som kontrollutvalget har mottatt at man trenger mer tid, særlig det som angår formelle rutiner for kontakt med vertskommunen og påse at premissene for samarbeidsavtalen følges.

Forslag til vedtak:

1. Kontrollutvalget har i samsvar med Forskrift om kontrollutvalg § 5 gjennomført en oppfølging av kommunestyrets vedtak i sak 46/22 Forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeid barneverntjenesten.
2. Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at det fremdeles jobbes med anbefalingene i rapporten, og at oppfølging særlig knyttes til revidering av samarbeidsavtalen med vertskommunen. Denne ventes ferdig innen utgangen av april 2023.
3. Kontrollutvalget kommer tilbake til saken i planlagt møte i august 2023. Til dette møtet bes det om en skriftlig redegjørelse knyttet til hver av anbefalingene fra forvaltningsrevisjonsrapporten.
4. Kontrollutvalgets vedtak oversendes kommunestyret til orientering.

Røklund, 02. mai 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

5

Forvaltningsrevisjon

***Vertskommunesamarbeidet
om barneverntjenesten***

Hamarøy kommune

SAMMENDRAG

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en forvaltningsrevisjon om vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten i Hamarøy kommune. Formålet har vært å belyse hvordan Hamarøy kommune følger opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten, og om Bodø kommune som vertskommune leverer tjenester i henhold til vertskommuneavtalen. Revisjonen har undersøkt områdene kvalitet, samarbeid og rapportering.

Prosjektet har tatt utgangspunkt i følgende problemstilling:

- *I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?*

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentstudier samt intervju med relevante informanter. Vi har analysert dokumenter og statistikk, gjennomgått rutiner og planer, samt intervjuet ansatte i begge kommunene. Revisor har også hatt kontakt med noen utvalgte samarbeidsaktører.

Revisor er enig med informantene om at det har vært en spesiell tid med tanke på koronasituasjonen som har preget årene 2020 og 2021. På samme tid har det skjedd mange endringer både når det gjelder opprettelse av ny kommune, og vertskommunesamarbeidet om barneverntjenester fra 2020. Vertskommunesamarbeidet har ikke vært i drift særlig lenge, og mye vil nok komme på plass etter hvert.

Hamarøy kommune har ikke overordnede mål for barneverntjenesten, og heller ikke rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. Det er generelt lite informasjon om tjenesten blant annet i planer, årsmelding og årsberetning. Kravene om samiske hensyn og rettigheter i vertskommuneavtalen er det behov for mer dialog rundt for å avklare forventninger, mål og rapportering.

Bodø kommune har mål for barneverntjenesten, og planer som konkretiserer arbeidet. Barneverntjenesten har system, rutiner og internkontroll for de områdene revisor har etterspurt. Både Bodø kommune og Hamarøy kommune er fornøyde med barneverntjenesten.

og mener samarbeidet fungerer godt og at tjenesten er forbedret gjennom vertskommunesamarbeidet.

Barneverntjenesten avdeling Hamarøy har rekrutteringsutfordringer, og ledelsen gir støtte fra Bodø som bidrar til et tilstrekkelig tjenestetilbud. Det er uansett behov for en mer stabil situasjon med faste ansatte for å følge opp vertskommuneavtalen på en god måte. De ansatte har tilstrekkelig kompetanse og faglige kvalifikasjoner.

Det er få fristbrudd i 2020, bekymringsmeldinger og undersøkelser blir behandlet innen fastsatt tid. Det er tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, og evalueringene skjer i de fleste tilfeller hver tredje måned slik rutinen legger føringer om. På dette området kan barneverntjenesten arbeide for å sikre at alle barn får det de har krav på. Det samme gjelder oppfølgingsbesøk av, og tilsyn i, fosterhjem der kravene om minimum fire besøk i året ikke er overholdt for alle barn i 2020.

Hamarøy kommune har ikke tilstrekkelig planer, rutiner og tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsvansker. Et relevant eksempel er at det ikke finnes noen planer for hvordan kommunale aktører skal samarbeide med barneverntjenesten. Barneverntjenesten har satt i gang et arbeid for å kunne samarbeide godt med relevante aktører i Hamarøy kommune, men arbeidet bør være mer formalisert.

Hamarøy kommune og barneverntjenesten arbeider med individuell plan. I Hamarøy kommune har de rutiner for individuell plan, men det er behov for en jevnere fordeling av ansvaret, samt at rutinene er kjent i alle relevante avdelinger. Barneverntjenesten har ikke en utarbeidet rutine for individuell plan.

Barneverntjenesten har utarbeidet en grundig årsrapport som er levert til Hamarøy kommune, men revisor gjør oppmerksom på at flere deler av vertskommuneavtalen kunne vært nevnt i rapporteringen. Kommunene har ikke hatt en evaluering av vertskommuneavtalen slik det er bestemt. Barnevernleder har holdt en orientering i kommunestyret i 2020, revisor påpeker at slike orienteringer bør protokollføres.

Konklusjon: *Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.*

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen anbefaler revisjonen at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.
3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

nødvendig med tilstrekkelig informasjon til de folkevalgte. Revisor sin vurdering er at orienteringen bør protokollføres.

Kommunedirektøren i Hamarøy kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll en gang i året gjennom årsberetningen og årsmeldingen, men rapporteringen inneholder ikke vurderinger rundt barneverntjenesten. Revisor sin vurdering er at barneverntjenesten bør nevnes i rapporteringen til kommunestyret.

Revisor finner at Hamarøy kommune har redegjort for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret i 2021 gjennom å invitere barnevernleder til å orientere.

3.2 Konklusjon og anbefaling

3.2.1 Konklusjon

Revisor er enig med informantene om at det har vært en spesiell tid med tanke på koronasituasjonen som har preget årene 2020 og 2021. På samme tid har det skjedd mange endringer både når det gjelder opprettelse av ny kommune, og vertskommunesamarbeidet om barneverntjenester fra 2020. Vertskommunesamarbeidet har ikke vært i drift særlig lenge, og mye vil nok komme på plass etter hvert.

Hamarøy kommune har ikke overordnede mål for barneverntjenesten, og heller ikke rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen. Det er generelt lite informasjon om tjenesten blant annet i planer, årsmelding og årsberetning. Kravene om samiske hensyn og rettigheter i vertskommuneavtalen er det behov for mer dialog rundt for å avklare forventninger, mål og rapportering.

Bodø kommune har mål for barneverntjenesten, og planer som konkretiserer arbeidet. Barneverntjenesten har system, rutiner og internkontroll for de områdene revisor har etterspurt. Både Bodø kommune og Hamarøy kommune er fornøyde med barneverntjenesten, og mener samarbeidet fungerer godt og at tjenesten er forbedret gjennom vertskommunesamarbeidet.

Barneverntjenesten avdeling Hamarøy har rekrutteringsutfordringer, og ledelsen gir støtte fra Bodø som bidrar til et tilstrekkelig tjenestetilbud. Det er uansett behov for en mer stabil situasjon med faste ansatte for å følge opp vertskommuneavtalen på en god måte. De ansatte har tilstrekkelig kompetanse og faglige kvalifikasjoner.

Det er få fristbrudd i 2020, bekymringsmeldinger og undersøkelser blir behandlet innen fastsatt tid. Det er tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, og evalueringene skjer i de fleste tilfeller hver tredje måned slik rutinen legger føringer om. På dette området kan barneverntjenesten arbeide for å sikre at alle barn får det de har krav på. Det samme gjelder oppfølgingsbesøk av, og tilsyn i, fosterhjem der kravene om minimum fire besøk i året ikke er overholdt for alle barn i 2020.

Hamarøy kommune har ikke tilstrekkelig planer, rutiner og tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsvansker. Et relevant eksempel er at det ikke finnes noen planer for hvordan kommunale aktører skal samarbeide med barneverntjenesten. Barneverntjenesten har satt i gang et arbeid for å kunne samarbeide godt med relevante aktører i Hamarøy kommune, men arbeidet bør være mer formalisert.

Hamarøy kommune og barneverntjenesten arbeider med individuell plan. I Hamarøy kommune har de rutiner for individuell plan, men det er behov for en jevnere fordeling av ansvaret, samt at rutinene er kjent i alle relevante avdelinger. Barneverntjenesten har ikke en utarbeidet rutine for individuell plan.

Barneverntjenesten har utarbeidet en grundig årsrapport som er levert til Hamarøy kommune, men revisor gjør oppmerksom på at flere deler av vertskommuneavtalen kunne vært nevnt i rapporteringen. Kommunene har ikke hatt en evaluering av vertskommuneavtalen slik det er bestemt. Barnevernleder har holdt en orientering i kommunestyret i 2020, revisor påpeker at slike orienteringer bør protokollføres.

Konklusjon: *Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.*

3.2.2 Anbefalinger

På bakgrunn av den gjennomførte undersøkelsen anbefaler revisjonen at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

Ⓟ

SAK 40/21

Rapport forvaltningsrevisjon: Vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
17.11.2021

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 21. oktober 2021; Rapport forvaltningsrevisjon Vertskommunesamarbeidet om barnevernstjenesten

Bakgrunn for saken:

Forvaltningsrevisjonen har sin bakgrunn i kommunestyrets vedtatte Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023, med følgende prioriterte områder for forvaltningsrevisjon:

1. Ledelse og styring, inkludert sykefraværsoppfølging – 2020 (kontrollutvalget 11.2.21)
2. Barnevern – 2021 (kontrollutvalget 17.11.2021)
3. Eiendomsforvaltning 2022
4. Samisk språkforvaltning - 2023

Videre har revisjonen bakgrunn i kontrollutvalgets bestilling 4.06.2021, sak 16/21.

Formålet med undersøkelsen på dette området har vært å få svar på hvordan vertskommunesamarbeidet med barneverntjenesten i Bodø fungerer.

Følgende problemstilling har vært undersøkt i denne revisjonen:

I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?

Det er lagt til grunn vurderinger i forhold til følgende forhold:

- Samarbeidsavtalen
- Økonomi, rapportering
- Rutiner
- Leveranse, rapportering/oppfølging
- Kommunikasjon
- Forventningsavklaring
- Evaluering

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra bl.a Kommunens retningslinjer, reglementer og rutiner, Kommuneloven, Forvaltningsloven, Barnevernloven med forskrifter, og alminnelig praksis på området. En fullstendig utledning av revisjonskriteriene finnes i rapportens kapittel 2, med 15 revisjonskriterier.

Revisjonen er gjennomført ved intervjuer med Bodø kommunes barnevernleder, nestleder og fagleder ved tjenestens avdeling Hamarøy. Videre er Hamarøy kommunes kommunalleder oppvekst, og konstituert/assisterende kommunedirektør. Det er også gjennomført dokumentanalyse.

Revisors funn og vurderinger: I hvilken grad følger Hamarøy kommune opp vertskommuneavtalen, og i hvilken grad leverer barneverntjenesten i Bodø tjenester i henhold til vertskommuneavtalen?

Revisjonskriterium 1: Bodø kommune og Hamarøy kommune skal ha mål for barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har vedtatte mål og planer for barneverntjenesten, mens Hamarøy kommune ikke har det.

Revisjonskriterium 2: Bodø kommune skal ha nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har nødvendige rutiner og internkontroll for barneverntjenesten for de områdene som er etterspurt.

Revisjonskriterium 3: Hamarøy kommune skal ha nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune ikke har nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.

Revisjonskriterium 4: Bodø kommune skal påse at barneverntjenestene som leveres til Hamarøy kommune er tilstrekkelig bemannet til enhver tid.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune ikke har tilstrekkelig bemanning i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune.

Revisjonskriterium 5: Bodø kommune skal påse at de ansatte i barneverntjenesten som leveres til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.
Revisors vurdering: Revisor finner at de ansatte i barneverntjenesten som leveres fra Bodø kommune til Hamarøy kommune har tilstrekkelig kompetanse og nødvendige faglige kvalifikasjoner.

Revisjonskriterium 6: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen en uke gjennomgå mottatte bekymringsmeldinger, og vurdere videre undersøkelse.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune gjennomgår bekymringsmeldinger innen en uke.

Revisjonskriterium 7: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal innen tre måneder ha gjennomført undersøkelse.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune gjennomfører undersøkelser innen tre måneder.

Revisjonskriterium 8: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal ha en tidsavgrenset tiltaksplan for alle barn med hjelpetiltak. Den skal evalueres regelmessig.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune har tiltaksplaner for de aller fleste barn med hjelpetiltak, men at det er noen unntak. Barneverntjenesten evaluerer tiltaksplanene, men ikke alltid innenfor rutinen om hver tredje måned.

Revisjonskriterium 9: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal besøke barnet i fosterhjemmet minimum fire ganger i året, og sørge for minimum fire tilsynsbesøk i året.
Revisors vurdering: Revisor finner at barneverntjenesten i Bodø kommune ikke har gjennomført minimum fire besøk i året for alle barn i fosterhjem. Barneverntjenesten har heller ikke sørget for at alle barn i fosterhjem har fått minimum fire tilsynsbesøk i året.

Revisjonskriterium 10: Hamarøy kommune skal finne tiltak som kan forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune ikke har tilstrekkelige tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Revisjonskriterium 11: Barneverntjenesten i Bodø kommune skal samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivå.
Revisors vurdering: Revisor merker seg at barneverntjenesten ikke har kontaktpersoner og samarbeidsavtaler med alle samarbeidsinstansene i Hamarøy kommune. Revisor sin vurdering er at samarbeidet burde være mer formalisert. Informasjonen kan med fordel inngå i årsplanen. (...) Faglederen sitt forslag om møter med alle ledere på samme nivå i kommunen kan være en god måte å få i gang et bedre tverrfaglig samarbeid. Det vil gi barneverntjenesten en arena til å formidle hva de arbeider med, og komme tettere på de kommunale enhetene. Det er også viktig å inkludere eksterne enheter som politi, krisesenter og familievernkontor. (...) Revisor legger til grunn at barneverntjenesten i Bodø kommune samarbeider med andre sektorer og forvaltningsnivå, men arbeidet kan med fordel være mer formalisert.

Revisjonskriterium 12: Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune skal bidra til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak.

Revisors vurdering: Barneverntjenesten i Bodø kommune og Hamarøy kommune har etter revisors forståelse bidratt til å utarbeide en individuell plan for barn med behov for langvarige og koordinerte tiltak. Barneverntjenesten burde etter revisor vurdering få på plass en rutine for utarbeidelse av individuell plan, og Hamarøy kommune bør arbeide videre med forankringen av sin rutine i de ulike avdelingene.

Revisjonskriterium 13: Bodø kommune skal utarbeide årlige rapporter som skal leveres til Hamarøy kommune.

Revisors vurdering: Revisor finner at Bodø kommune har utarbeidet årlig rapport om barneverntjenesten, og levert den til Hamarøy kommune. Rapporteringen bør være tett koblet opp til vertskommuneavtalen.

Revisjonskriterium 14: Hamarøy kommune skal sammen med Bodø kommune gjøre en årlig evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.

Revisors vurdering: Revisor finner at Hamarøy kommune og Bodø kommune har ikke gjennomført en evaluering av vertskommuneavtalen, og samarbeidet om barneverntjenesten.

Revisjonskriterium 15: Hamarøy kommune skal redegjøre for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret minst en gang i året.

Revisors vurdering: Kommunedirektøren i Hamarøy kommune rapporterer til kommunestyret om internkontroll en gang i året gjennom årsberetningen og årsmeldingen, men rapporteringen inneholder ikke vurderinger rundt barneverntjenesten. Revisor sin vurdering er at barneverntjenesten bør nevnes i rapporteringen til kommunestyret.

Revisor finner at Hamarøy kommune har redegjort for tilstanden i barneverntjenesten til kommunestyret i 2021 gjennom å invitere barnevernleder til å orientere.

Revisors anbefalinger:

Revisor konkluderer som følger i rapporten: *«Hamarøy kommune følger i noen grad opp vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten med Bodø kommune. Bodø kommune leverer i nokså stor grad tjenester i henhold til samarbeidsavtalen.*

På bakgrunn av undersøkelsene anbefaler revisor at:

1. Hamarøy kommune utarbeider skriftlige mål for barneverntjenesten.
2. Hamarøy kommune lager nødvendige rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen.
3. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer tilstrekkelig bemanning med bakgrunn i vertskommuneavtalen.
4. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sikrer at lovkravet når det gjelder tiltaksplaner og evaluering av disse følges.
5. Hamarøy kommune bør følge opp at Bodø barneverntjeneste sørger for at barn i fosterhjem får oppfølgingsbesøkene og tilsynsbesøkene som er lovpålagte.
6. Hamarøy kommune lager tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.
7. Hamarøy kommune skal sørge for å få gjennomført årlige evaluering av vertskommuneavtalen sammen med Bodø kommune.

Kommunedirektørens kommentar:

Kommunedirektørens kommentar er i sin helhet lagt ved rapporten.

Vurdering:

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport som samsvarer med bestillingen.

Rapporten får frem at barnevernstjenesten ivaretar kompetansekrav til ansatte, og at tjenesten har på plass rutiner og lovpålagt internkontroll. Videre viser rapporten at lovbestemte frister for å undersøke saker overholdes.

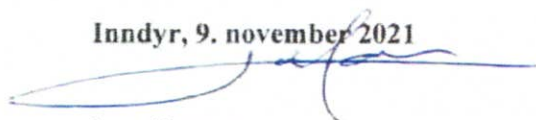
På den noe mer negative siden viser rapporten også at det er utfordringer for å få på plass samarbeide med andre sektorer og forvaltningsnivåer. I tillegg viser revisor til at Hamarøy kommune mangler rutiner for systematisk oppfølging av vertskommuneavtalen, og at avtalen så langt ikke er evaluert.

Rapporten får frem forbedringsmuligheter, og der hvor dette er relevant har revisor gitt anbefalinger til slike forbedringer.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Forvaltningsrevisjonsrapporten Vertskommunesamarbeidet om barneverntjenesten er forelagt kommunestyret i Hamarøy og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren merke seg rapportens anbefalinger.
3. Kommunestyret vil trekke frem

Inndyr, 9. november 2021

Lars Hansen
Sekretær for kontrollutvalget

NOTAT

Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 22.08.22

Strategisk ledergruppe har hatt møte med leder for Bodø barnevern og fagleder for barnevernet i Hamarøy den 06.04.22 for drøfting av barnevernets årsrapport for 2021/tilstandsrapport pr.feb 2022.

Videre har strategisk ledergruppe hatt et nytt møte den 19.04.22. Agenda for møtet var å drøfte årsrapporten for 2021/tilstandsrapport pr.feb 2022.

Utfordringer i barnevernet: Samarbeid over sektorene

Barnevernsreformen

Forvaltningsrevisjonen

Eksisterende samarbeidsavtale justeres av barnevernet i Bodø ut fra ny kommunelov slik at det blir juridisk rett og herunder vil det bli utarbeidet skriftlige mål for barnevernet.

Det er ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer.

Hamarøy kommune skal holde et seminar 04. og 05. oktober med tema opplysningsplikt, avvergingsplikt og meldeplikt for alle som jobber med barn i Hamarøy kommune.

På møtet ble det enighet om at denne gruppa møtes en gang pr. kvartal.

NOTAT

Redegjørelse til møtet i kontrollutvalget den 20.04.23

Viser til redegjørelse i kontrollutvalget 22.08.22

Hamarøy kommune har arrangert et seminar den 04. – 05.10.22 med tema meldeplikt, avvergingplikten og forebygging. Seminaret var det barnevernet som hold. Seminaret var over to dager med samme innhold til sammen var det om lag 140-150 kommunalt ansatte som fulgte seminaret.

Leder for barnevernet deltok i kommunestyre den 27.10.23 hvor leder orientert om barnevernets arbeid.

Årsrapporten fra barnevernet mottok kommunen den 20.03.23 denne er ikke behandlet i strategisk ledelse.

Barnevernet følger fortløpende opp bemanningen og gjør det som kan forventes (rekrutterer). Det er imidlertid store utfordringer ift rekruttering i alle mindre kommuner, noe dere vel er godt kjent med.

Eksisterende samarbeidsavtale justeres av barnevernet i Bodø ut fra ny kommunelov slik at det blir juridisk rett og herunder vil det bli utarbeidet skriftlige mål for barnevernet. Prosessen har tatt sin tid grunnet drøftinger med advokat, men forventes ferdig innen utgangen av april - 23.

Det er ikke laget skriftlige rutiner for tiltak for å forebygge omsorgssvikt og adferdsproblemer, men her er det snakk å forebygge at omsorgssituasjonen til barn i Hamarøy ikke utvikler seg slik at det blir behov for barneverntiltak. Kommunen jobber for å få på plass en oppvekstplan, men dette er en stor og omfattende jobb.

SAK 11/23

Årsregnskap og årsberetning for Hamarøy kommune 2022 – kontrollutvalgets uttalelse

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.05.2023

Vedlegg:

- Hamarøy kommune: Årsberetning og regnskap 2022, 17.02.2023.
- Salten kommunerevisjon IKS, Uavhengig revisors beretning, 17.04.2023.
- Kommunal og distriktsdepartementet. Vedrørende det økonomiske oppgjøret etter delingen av Tysfjord kommune. 31.03.2023
- Statsforvalteren i Nordland. Delingsoppgjør etter Tysfjord kommune, 14.11.2022.
- Salten kommunerevisjon IKS, 02.05.2023. Årsregnskap 2022 Hamarøy kommune – Revisors oppsummering
- Salten kontrollutvalgsservice KO, 02.05.2023: Analyse av årsregnskap, årsberetning og økonomisk internkontroll

Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget har det overordnede ansvar med å påse at det føres kontroll med at kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak, jfr. kommuneloven § 23-2.

Ansvar for å avlegge årsregnskap og avgi årsberetning tilligger kommunedirektøren, jfr. kommuneloven §§ 13-1. Årsregnskapet skal avlegges i samsvar med god kommunal regnskapsskikk, jfr. kommuneloven § 14-6. Ansvar for å vedta årsregnskap og årsberetning tilligger kommunestyret, jfr. kommuneloven § 14-2.

Kontrollutvalgets ansvar er å uttale seg til kommunestyret om årsregnskapet og årsberetningen før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak, jfr. kommuneloven § 14-3. Det er opp til kontrollutvalget selv å bestemme hva kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning skal inneholde. Verken loven eller forskriften stiller konkrete

krav til hva uttalelsen skal inneholde, utover at den skal knytte seg til forhold i årsregnskapet eller årsberetningen og tilhørende revisjonsberetning.

Når kommunestyret behandler årsregnskap og årsberetning, utøver kommunestyret samtidig kontroll med administrasjonen. I den forbindelse har kommunestyret behov for uavhengig informasjon om hvordan kravene til økonomisk internkontroll, økonomiforvaltning og økonomisk bærekraft er fulgt opp. Her er det kontrollutvalgets ansvar å sørge for løpende kontroll på kommunestyrets vegne. Presiseringen i kommuneloven om at kontrollutvalgets uttalelse også skal handle om forhold i årsberetningen, er en tydeliggjøring av dette ansvaret.

Årsberetningen skal blant annet omtale forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid. Det er nærliggende å vurdere dette som sentrale moment i kontrollutvalgets uttalelse. Formålet med kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning bør være å gi kommunestyret oppsummerende og samlet informasjon om at det gjennom året er gjennomført uavhengig kontroll med at kravene til årsregnskap og årsberetning er ivaretatt i tråd med lov, forskrift og egne bestemmelser. jfr. kommuneloven §§ 14-1,14-2 og 14-7.

Vurderinger:

Til grunn for den uttalelse som kontrollutvalget skal utarbeide ligger avlagt årsregnskap og årsberetning fra kommunedirektøren datert 31.03.2023. I tillegg følger revisors beretning av 17.04.2023. Revisors ansvar er å vurdere om årsregnskap og årsberetning inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever og uttale seg om dette i revisjonsberetningen, jfr. kommuneloven §§ 24-5 og 24-8. I tillegg følger revisors oppsummeringsbrev av 02.05.2023 som nærmere omtaler revisjonshandlinger som er gjort.

Sekretariatet har videre utarbeidet et støtteark som er ment som en oppsummering/sjekkliste for analyse av årsregnskap og den økonomiske internkontrollen. Sjekklisten kan inngå som grunnlag for kontrollutvalgets uttalelse og er vedlagt saken. Det er gjort en «trafikklysvurdering», med gradering grønn, gul og rød, alt etter om momentene er oppfylt på en god eller nøytral måte eller ikke anses oppfylt. Regnearket tar for seg fem forhold:

- Vurdering av årsregnskap og årsberetning / budsjettavvik
- Vurdering av den økonomiske bærekraften
- Vurdering av økonomiforvaltningen og internkontrollen
- Vurdering av ikke-økonomiske krav i årsberetningen
- Eventuelt andre forhold som bør komme kommunestyret til kunnskap

Her kan spesielt følgende trekkes frem om årsregnskap og årsberetning 2022:

Vurdering av årsregnskap og årsberetning / budsjettavvik

Netto driftsresultat er positivt kr 22.090.847,- Resultatet tilsier at hele det udekkede merforbruket kan dekkes inn. 16,3 mill kr er ført til inndekking av akkumulert merforbruk og 8,0 mill kr til disposisjonsfond.

Dersom revisor finner å måtte avgi en revisjonsberetning som avviker fra normalberetningen, skal beretningen modifieres. Dette enten ved at revisor tar forbehold, gir en presisering, gir en negativ konklusjon, eller får frem forhold hvor revisor ikke kan uttale seg.

Revisor har her avgitt en beretning med forbehold. En revisjonsberetning med forbehold er en alvorlig formulering som kan benyttes når revisjonen finner feil i regnskapsføringen og feilen er vesentlig men ikke gjennomgripende, jfr ISA 705 (internasjonal revisjonsstandard). Revisor mener i dette tilfellet at kontinuitetsprinsippet ikke er fulgt da kommunen har tatt i bruk konto for prinsippendringer til bokføring av kortsiktig gjeld kr 40 599 926 etter delingsoppgjøret av Tysfjord kommune. Revisor kan ikke se at utført bokføring er iht. til kommunale regnskapsbestemmelser. Det omtalte forholdet påvirker imidlertid ikke netto driftsresultat for 2022.

Den omstridte regnskapsføringen har utgangspunkt i delingsoppgjøret etter oppdeling av Tysfjord kommune. Grunnlaget for delingsoppgjøret er fastsatt i avtale mellom Narvik og Hamarøy kommuner, jfr kommunestyresak 91/2021. Avtalen fastsatte som hovedprinsipp en fordelingsnøkkel ut fra skatteinntektene i Tysfjord, med henholdsvis 49,1 % til Hamarøy kommune og 50,9 % til Narvik kommune, likevel slik at Hamarøy overtar Narvik kommunes andel av Tysfjord kommunes gjeld på 91 mill kr mot overtagelse av aksjepost i Nord Salten Kraft, henholdsvis 58,9 mill kr i langsiktig gjeld og 32,1 mill kr i kortsiktig gjeld.

Problematikken oppstår ved at overtakelsen av kortsiktig gjeld i bytte med aksjeposten kunne innebære økning av konto for merforbruk i Hamarøy kommune. I Narvik kommunes regnskap er dette regnskapsført ved å redusere andel av merforbruket fra Tysfjord på 32,7 mill. kr. Konsekvensen er at Narvik kun overtar et merforbruk og en inndekningsforpliktelse fra Tysfjord kommune på 0,6 mill. kr. Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) har påpekt at dersom Hamarøy kommune regnskapsfører overtakelsen av kortsiktig gjeld mot prinsippendringkontoen, ville det medføre at 32,1 mill. kr av det samlede merforbruket fra Tysfjord kommune på 64 mill. kr ikke blir synliggjort i årsregnskapene når regnskapene til Hamarøy og Narvik ses under ett, og at dette bryter med kontinuitetsprinsippet.

Hamarøy kommune har påpekt at premissene i delingsoppgjøret er at akkumulert merforbruk fra Tysfjord skulle fordeles etter fremforhandlet fordelingsnøkkel. Hamarøy kommune har argumentert for at konsekvensen av bokføringsreglene og uttalelsene fra KDD ville vært at Hamarøy kommune får en urimelig belastning med å gjøre opp Tysfjord kommunes akkumulerte merforbruk. Det vil også være i strid med intensjonen i Inndelingsloven at kommunen blir svekket økonomisk som følge av oppgjøret. Hamarøy kommune har med bakgrunn i dette og korrespondanse med KDD og Statsforvalteren vedtatt å korrigere kr 40.599.925,- fra konto udekket merforbruk til prinsippendringkonto i balansen, jfr vedtak i kommunestyresak 62/2022.

Det kommer klart frem av korrespondansen med KDD og Statsforvalteren at regnskapsføringen må gjenspeile det som er avtalt mellom kommunene og følge kontinuitetsprinsippet. Narvik og Hamarøy kommuner har valgt å føre oppgjøret ulikt og kontinuitetsprinsippet er brutt. Samtidig er delingsoppgjøret et avtaleforhold mellom kommunene og departementet tar ikke stilling til utformingen av oppgjøret og avtalen. KDD skriver i brev av 31.03.2023: *«Verken kommuneloven eller inndelingslova inneholder lovhjemler som kan brukes for å løse denne saken. Departementet kan heller ikke se at ytterligere veiledning om regelverket eller regnskapsføringen vil kunne bringe saken videre. Som følge av dette vil saken ikke bli fulgt opp videre fra statens side.»*

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskap blir ført på en betryggende måte og at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak. Det er på det rene at den omstridte regnskapsføringen er i strid med

kontinuitetsprinsippet og har gitt grunnlag for forbehold fra revisor, men det er også slik at lovverket ikke klart slår fast denne unike problemstillingen. Administrasjonen har gjort grundige vurderinger og argumenter for sitt valg, noe den omfattende korrespondansen viser. Administrasjonen har gjort aktive grep for å avklare hvilke løsninger som kan finnes. Kommunestyret har også tatt stilling til forholdet gjennom særskilt vedtak om selve regnskapsføringen.

En konklusjon med forbehold er ikke det samme som en *negativ* beretning, som er den mest alvorlige formuleringen revisor kan gi. Kommunestyret kan altså godkjenne årsregnskapet slik det foreligger, men det er viktig å kjenne hvilke implikasjoner regnskapsføringen kan ha. Dette bør løftes frem i kontrollutvalgets uttalelse for å henlede oppmerksomheten mot at dette er et forhold av som kan ha økonomisk betydning i etterkant av regnskapsbehandlingen, særlig gitt beløpets størrelse og status som ROBEK-kommune. Slik sekretariatet vurderer korrespondansen angående saken, kan man ikke utelukke at balanseføringen eller delingsoppgjøret i etterkant kan kreves omgjort, eksempelvis gjennom krav om skjønnsnemnd eller ved en lovlighetskontroll, jfr brev fra Statsforvalteren i Nordland 14.11.2022. Dette er forhold som kommunestyret bør være oppmerksom på.

Vurdering av den økonomiske bærekraften

Kommunestyret har i sak 158/2020 vedtatt tre finansielle måltall:

Netto driftsresultat skal være 3,5 % av brutto driftsinntekter. Resultatet ble 2,83 % og er således ikke oppnådd.

Gjeldsgraden er en indikasjon på hvor mye gjeld en kommune har, sett i forhold til verdien av eiendeler. Den beregnes av langsiktig risikobærende gjeld (eks selvkost og startlån) i prosent av brutto driftsinntekter. Kommunestyret har fastsatt et måltall på 75 %. Gjeldsgraden var ved balansedag på 50 % og måltallet er oppnådd.

Måltallet for disposisjonsfond/driftsreserver er på 20 mill kr. Kommunen er på ROBEK-listen, og har dermed hatt 0,- på disposisjonsfond. Måltallet er derfor et nivå som er fastsatt med et langsiktig perspektiv. Årets resultat har medført at man kan kvittere ut det akkumulerte merforbruket og i tillegg bygge opp disposisjonsfond til 8,1 mill kr. Måltallet er ikke oppnådd, men utviklingen er positiv.

Vurdering av økonomiforvaltningen og internkontrollen

Det fremlagte årsregnskapet med årsberetning og revisors beretning gir ikke informasjon som tilsier at det er vesentlige usikkerheter om kommunens økonomiforvaltning eller internkontroll. Revisor uttaler at den interne kontrollen i det alt vesentlige fungerer godt.

Vurdering av ikke-økonomiske krav i årsberetningen

Krav til innhold i årsberetningen er skjerpet ved at det blant annet skal fremgå måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne. Dette mangler i selve årsberetningen, men det er utarbeidet egen årsmelding for rammeområdene med svært detaljert beskrivelse for kommunens ulike virksomheter. Denne er ikke vedlagt saken. Årsberetningen kunne med fordel hatt en sammenstilling av måloppnåelse på et overordnet, strategisk nivå, feks opp mot mål i kommuneplanens samfunnsdel. Denne er nylig vedtatt og tilsier at slik sammenstilling vil være egnet neste rapporteringsår.

Årsberetningen vurderes ut over dette å inneholde en tilfredsstillende beskrivelse av etisk standard og likestilling.

Avslutning

For øvrige momenter og vurderinger vises til vedlagt regneark. Der det er vesentlige forhold av betydning kan dette inngå i kontrollutvalgets uttalelse. Det foreslås at utvalget understreker revisors forbehold i sin uttalelse, fordi forholdet anses vesentlig og kommunestyret bør være oppmerksom på at dette potensielt kan ha betydning for økonomisk handleevne over tid.

Ansvarlig regnskapsrevisor vil være til stede i møtet for å presentere sitt kontrollarbeid og svare på spørsmål. Kommunedirektøren, eller den kommunedirektøren bemyndiger, er også kalt inn til møtet for å gi en presentasjon av hovedtrekkene i regnskapet, gi kommentarer til eventuelle merknader fra revisor samt svare på eventuelle spørsmål fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak:

Til kommunestyret i Hamarøy:

Kontrollutvalgets uttalelse om Hamarøy kommunes årsregnskap og årsberetning for 2022.

Kontrollutvalget har i møte 10.05.2023 behandlet Hamarøy kommune sitt årsregnskap for 2022. Uttalelsen avgis til kommunestyret med bakgrunn i at kommunestyret etter kommuneloven (§ 14-2) selv skal behandle årsregnskap og årsberetning, samt kontrollutvalgets plikt til å uttale seg om årsregnskapene og årsberetningene (§ 14-3). Uttalelsen skal foreligge før formannskapet innstiller til vedtak om regnskapet (forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3).

Grunnlaget for behandlingen har vært det avlagte årsregnskapet og årsberetningen for 2022 samt revisjonsberetningen datert 17.04.2023. I tillegg har revisor og kommunedirektør supplert kontrollutvalget med muntlig informasjon.

Hamarøy kommune har i 2022 et positivt netto driftsresultat på kr 22.090.847,- Resultatet disponeres til inndekking av akkumulert underskudd og avsetning til disposisjonsfond.

Kontrollutvalget vil gjøre kommunestyret oppmerksom på følgende forhold:

Revisor har avgitt en revisjonsberetning med forbehold. Årsregnskapet er avsluttet uten at kontinuitetsprinsippet er fulgt da kommunen har tatt i bruk konto for prinsippendringer til bokføring av kortsiktig gjeld kr 40 599 926,- etter delingsoppgjøret av Tysfjord kommune. Revisor kan ikke se at utført bokføring er iht. til kommunale regnskapsbestemmelser. Det omtalte forholdet påvirker ikke netto driftsresultat for 2022.

Ut over det som er nevnt i uttalelsen, og det som kommer frem av saksfremlegget til kontrollutvalget i regnskapssaken, samt revisjonsberetning og revisors oppsummeringsbrev, har kontrollutvalget ikke ytterligere merknader til Hamarøy kommunes årsregnskap for 2022. Kontrollutvalget anbefaler med dette at årsregnskap og årsberetning for 2022 blir godkjent slik det foreligger.

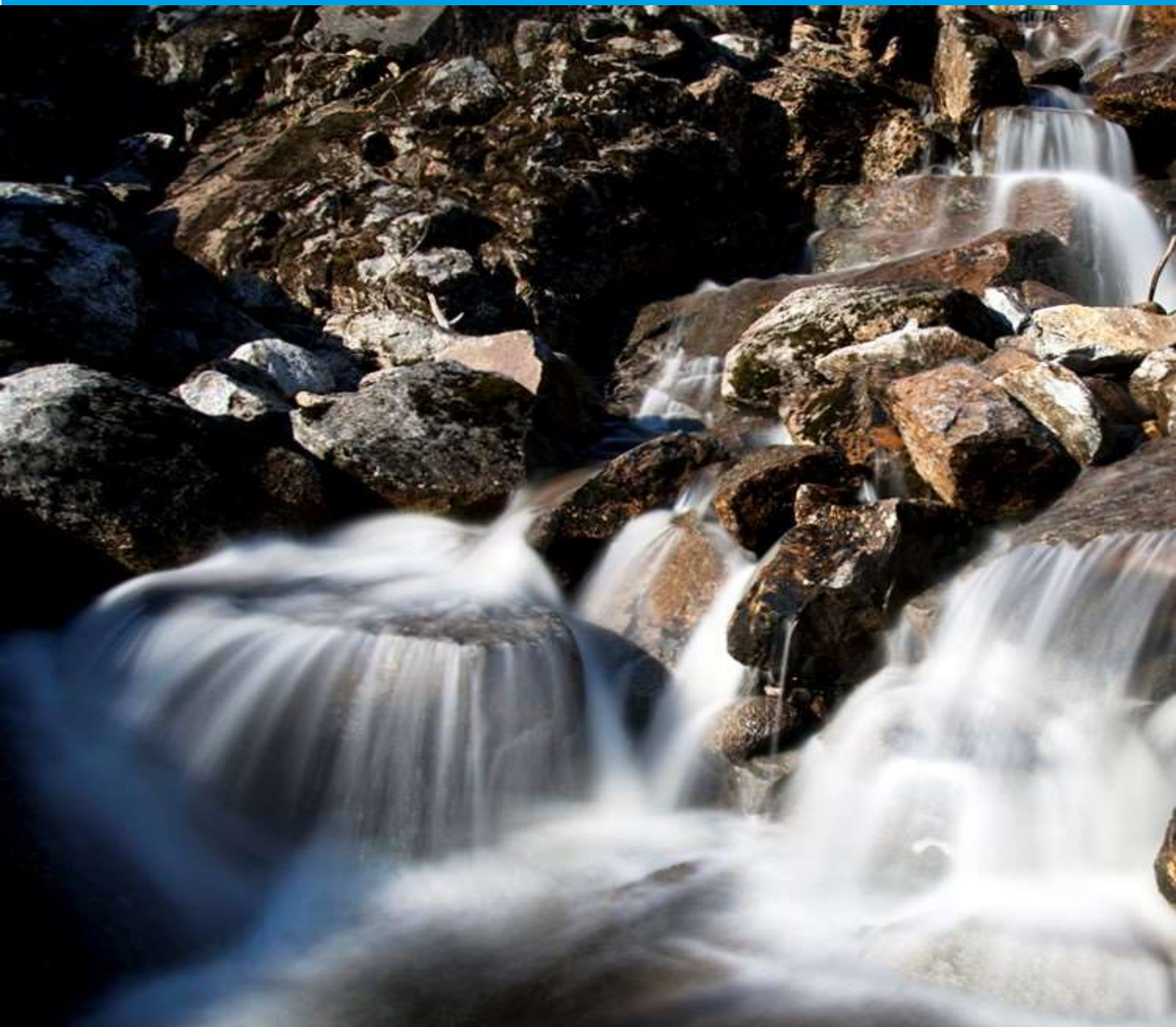
Røkland, 02. mai 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Hábmera suohkan
Hamarøy kommune

ÅRSREGNSKAP OG BERETNING 2022

INNHold

KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING TIL ÅRSREGNSKAPET 2022.....	3
1. ØKONOMISK SITUASJON.....	4
1.1 Driftsregnskapet og investeringsregnskapet.....	4
1.2 Gjeld og likviditet.....	7
2. DRIFT OG INVESTERINGER.....	9
2.1 Hovedoversikt drift.....	9
2.2 Rammeområder og enheter.....	12
3. INVESTERINGER.....	15
4. ETIKK OG INTERNKONTROLL.....	15
4.1 Etikk.....	15
4.2 Internkontroll.....	15
5.1 Ansatte og likestilling.....	16
5.2 HMS og sykefravær.....	16
VEDLEGG.....	18
Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt drift § 5-4 1. ledd.....	18
Regnskapsskjema: Økonomisk oversikt etter art - drift § 5-6.....	19
Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt drift – rammeområder § 5-4 2. ledd.....	20
Regnskapsskjema: Bevilgningsregnskapet investering § 5-5 1. ledd.....	21
Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt - investering § 5-5 2. ledd.....	22
Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner – drift og investering § 5-9.....	24
Note 1: Regnskapsprinsipper.....	25
Note 2: Endring i arbeidskapital.....	26
Note 3: Kapitalkonto.....	26
Note 4: Endringer i regnskapsprinsipp.....	26
Note 5: Varige driftsmidler.....	27
Note 6: Aksjer og andeler i selskaper.....	27
Note 7: Utlån (finansielle anleggsmidler).....	27
Note 8: Lån.....	27
Note 9: Avdrag på lån.....	28
Note 10: Pensjon.....	28
Note 11: Garantier gitt av kommunen.....	28
Note 12: Vesentlige bundne fond.....	29
Note 13: Selvkost.....	29
Note 14: Ytelser til ledende personer.....	30
Note 15: Godtgjørelse til revisor.....	31
Note 16: Forpliktende plan – nedbetaling av akkumulert merforbruk.....	31
Note 17: Tapsføring.....	31

KOMMUNEDIREKTØRENS INNLEDNING TIL ÅRSREGNSKAPET 2022

Årsregnskapet for 2022 for Hábmera suokhan – Hamarøy kommune er avlagt i balanse.

Netto driftsresultat er kr 22.090.8747,20.

Tidligere års merforbruk tidligere på til sammen kr 16.372.801,12 er innekket, og det er avsatt kr 8.066.554,21 til disposisjonsfond.

Investeringsregnskapet er avlagt i balanse.

Driften viser til sammen et mindreforbruk på ca 24,4 mill. kr. Dette er ca 7,8 mill. kr over regulert budsjett.

Kommunen har hatt store enkeltinntekter, blant annet med ca 33 mill. kr fra Havbruksfondet. Av dette ble det ved budsjettregulering høsten 2022 tatt inn estimert utbetaling fra Havbruksfondet med 20 mill. kr.

Etter delingsoppgjøret og avlagt regnskap for 2021, foretok kommunestyret i sak 62/2022 vedtak om at differanse på kapitalkonto forbundet med delingsoppgjøret føres mot konto for prinsippendringer. Kommunen har nedkvittert akkumulert merforbruk for begge de to gamle kommunene.

Regnskapet har også for driftsåret 2022 vesentlige avvik både på utgiftssiden og inntektssiden i forhold til budsjett. Økte engangsinntekter dekker opp for økte utgifter. Det viser en drift som ikke er under kontroll.

Det er fortsatt utfordringer med rekruttering av nødvendig personell samt høyt sykefravær. Dette bidrar til innleie av vikarer fra byrå for å dekke inn manglende personellressurs.

Øvrige vesentlige utgifter og inntekter har også en sammenheng med økt rentenivå, økte lønnsutgifter, samt økte behov i flyktningetjenesten. Covid-19 situasjonen har også dette året ført til økte utgifter.

Kommunen har i året hatt høye engangsinntekter spesielt på konsesjonskraftsalg og Havbruksfond. I tillegg har kommunen mottatt delvis kompensasjon for økte utgifter i forbindelse med Covid-19.

I 2022 ble kommuneplanens samfunnsdel ferdigstilt og vedtatt av kommunestyret. Arbeidet med kommuneplanens arealdel er i gang, og forventes ferdigstilt i 2024.

Kommunedirektøren har iverksatt et utviklingsprogram med fokus på kommunedirektørens internkontroll i kommunen.

I 2023 vil arbeidet med oppføring av nye heldøgns omsorgsboliger bli iverksatt som planlagt.

Hamarøy, 17. februar 2023

Odd-Børge Pedersen

Kommunedirektør

1. ØKONOMISK SITUASJON

1.1 Driftsregnskapet og investeringsregnskapet

Driftsregnskapet for 2022 er avlagt i balanse. Det er ført kr 16.372.801,12,- til inndekning av akkumulert merforbruk. I tillegg er det avsatt kr 8.066.554,21 til disposisjonsfond.

Investeringsregnskapet er avlagt i balanse.

Delingsoppgjøret – Tysfjord kommune

I forbindelse med opprettelsen av en ny kommune fom 01.01.2020 ble Tysfjord kommune sin balanse delt mellom Narvik og Hábmera suokhan-Hamarøy kommune. Dette arbeidet ble slutført i desember 2021 med endelig avtale mellom partene.

I regnskapet for 2022 har det vært foretatt noe mindre oppgjør for etterslep fra rente og avdragsbetaling som hadde påløpt fra hovedoppgjøret i desember 2021 mellom de to kommunene.

Årsoppgjøret for 2021 ble vesentlig forsinket på grunn av nevnte endelig delingsoppgjør.

Etter delingsoppgjøret og avlagt regnskap for 2021, foretok kommunestyret i sak 62/2022 vedtak om at differanse på kapitalkonto forbundet med delingsoppgjøret føres mot konto for prinsippendringer.

Kommunen hadde allerede bokført i balansen sin andel av Tysfjord kommune og Hamarøy kommune sitt merforbruk som en del av kommunens nye samlede merforbruk for de to gamle kommunene.

Ved det avlagte årsregnskap for 2022 har Hábmera suokhan-Hamarøy kommune dekt inn akkumulert merforbruk for de to kommunene på 3 år. Kommunal- og Distriktsdepartementet (KDD) har vært konsultert skriftlig i saken.

Covid- 19

Pandemien Covid-19 har også i første halvdel av 2022 vært en tjeneste- og økonomisk utfordring for kommunen. Vesentlige økte utgifter har imidlertid blitt delvis kompensert fra Staten.

Resultat

I opprinnelig budsjett var mindreforbruket ca 1,8 mill. kr. I regulert budsjett ble mindreforbruket endret til ca 16,6 mill. kr. Resultatet viser et mindreforbruk på ca 24,4 mill. kr.

Det vesentlige mindreforbruket i årsregnskapet skyldes i all hovedsak at kommunen har mottatt ca 32,9 mill.kr fra det statlige Havbruksfondet.

Beløpene fra Havbruksfondet er usikre, og som ROBEK kommune gis det ikke anledning til å ta noe anslag inn i ordinært budsjett.

Forvaltningen av konsesjonskraften en betydelig merinntekt enn hva som kan forventes i normalår. Total netto inntekt ble på ca 19 mill. kr. Dette bidro til en inntektsøkning på ca 9 mill. kr i forhold til opprinnelig budsjett

Det er i tillegg er et betydelig økt (positivt) premieavvik som slår ut på årsresultatet.

Inntekter på inntekts- og formuesskatt er redusert ifht budsjett mens rammetilskuddet har økt, til sammen en økning på ca 14,8 mill. kr.

Årsberetning og regnskap 2022

Usikkerheten rundt årlige utbetalinger gitt Havbruksfondets innretning framover, samt store variasjoner av kraftprisen, tilsier at slike ekstraintekter må komme som et tillegg utover forsvarlig økonomisk drift.

Kommunen har hatt både betydelige merkostnader i driften og høye ekstraintekter i forhold til budsjett. Dette har årsakssammenheng med både økte behov innenfor helse og velferd samt manglende bemanning iht turnus og derav vesentlig høye utgifter til innleie fra vikarbyrå.

Renten på lån har endret seg vesentlig i 2022 og har medført et merforbruk på ca 2,7 mill. kr.

Netto driftsresultat utgjorde ca 22,1 mill.kr. Opprinnelig budsjett var på 1,5 mill. kr og regulert budsjett på ca 14,2 mill. kr.

Deler av utgiftene i forbindelse med Covid- 19 er refundert av Staten. Totalt mottatt 5,5 mill. kr.

Dersom det tas hensyn til bokførte inntekter fra premieavvik på pensjoner, underskudd på selvkostområdene, eiendomsskatt på boliger og havbruksfondet, blir justert resultat -25,1 mill. kr. Dette indikerer at utfordringer med den kommunale driften fortsatt er stor, og at kommunen må ha en tilpasset driftsform for å kunne få nødvendig økonomisk kontroll.

Justert resultat, mill.kroner	
24,4	Resultat
-12,1	Premieavvik
1,5	Selvkost
-5,9	Eiendomsskatt (bolig/fritid)
-32,9	Havbruksfondet
-25,1	Justert resultat

I forpliktende plan lå det inne fra og med 2020 en akkumulert besparelse på ca 17,1 mill. kr for året 2022. Planen ble fra og med 2021 oppdatert med til sammen 26 tiltak. Det har vært utfordrende å oppfylle alle tiltak på grunn av mangel av bemanning i henhold til turnusplaner.

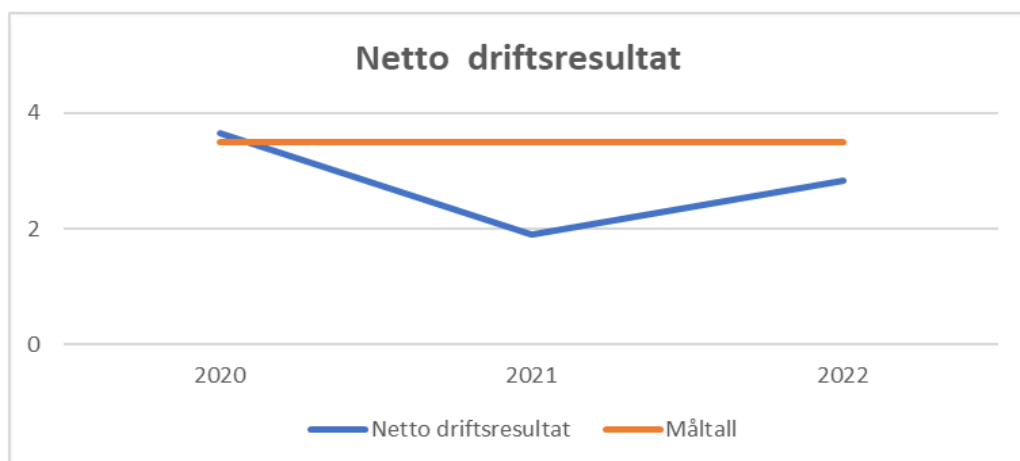
Finansielle måltall

Kommunestyret har i 2020 vedtatt finansielle måltall iht kommunelovens krav. Disse skal være styrende for budsjettarbeidet og de mål som er satt for driften.

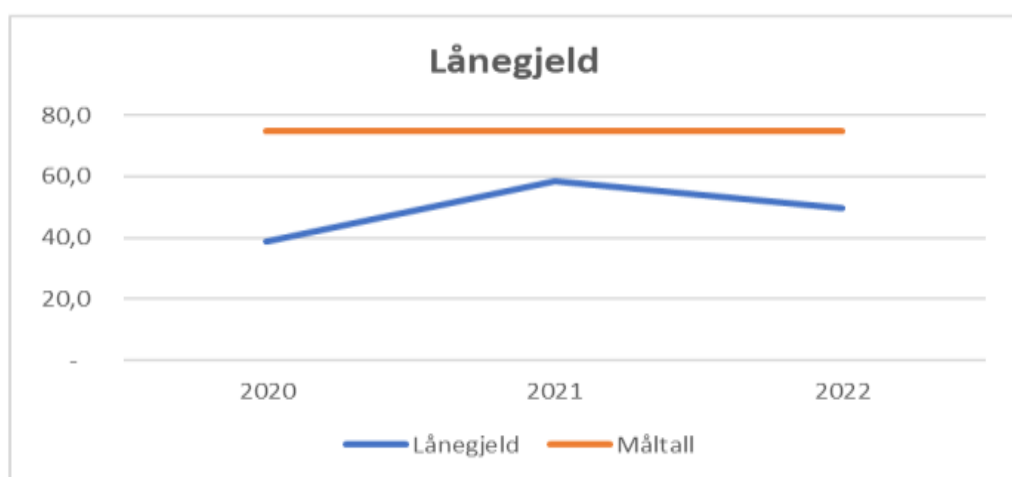
Måltallene kan endres av kommunestyret, og bør minimum oppdateres ved starten av ny kommunestyreperiode.

Fastsatte finansielle måltall:

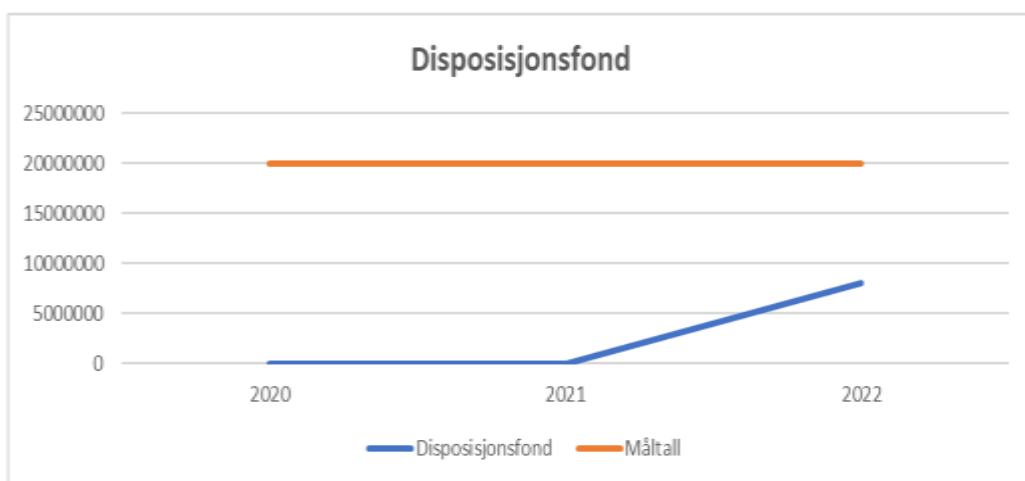
- Netto driftsresultat 3,5 %
- Gjeldsgrad 75 %
- Driftsreserver (Disposisjonsfond) kr 20.000.000,-

Netto driftsresultat eks avskrivninger i % av brutto inntekt, korrigert for avskrivninger.

Lånegjeld eks lån til videreformidling og lån til VA i % av driftsinntekter (Belåningsgrad)

Disposisjonsfond

Vurdering

Tabellene viser endring i måloppnåelse for tre første driftsår for kommunen.

Netto driftsresultat ble 2,83 % av brutto driftsinntekt, korrigert for avskrivninger, viser at måltall for 2022 ikke er oppfylt. Resultatet har bidratt til en styrket likviditet, men denne utfordres med høye utgifter.

For en snitt brutto driftsinntekt på ca 451 mill. kr eks avskrivninger vil måltallet på 3,5 % utgjøre ca 25,1 mill. kr pr år i netto driftsresultat.

Gjeldsgrad er vedtatt å skal være maksimum 75 % av brutto inntekt. Kommunens gjeldsgrad i dag er veldig lav, ca 49,9 %. I beregningene inngår ikke gjeld for VA- området og lån til videre utlån, da disse er selvfinansierende. Allikevel må gjeldsgraden også sees i sammenheng med hva kommunes evne er til å betale løpende gjeld. I økonomiplanperioden er det vedtatt betydelige investeringen for en framtidsrettet helse og velferdstjeneste. Gjeldsgraden vil som en konsekvens av dette øke betraktelig de neste årene.

I tillegg kommer kortsiktig gjeld på ca 73,1 mill kr i form av driftskreditt etter endelig delingsoppgjøret. For nedkvikting av driftskreditten må kommunen ha et mindreforbruk for å skape likvider til nedbetaling av denne gjelden.

Driftsreservene (disposisjonsfond) er oppsparte midler og må sees i sammenheng med netto driftsresultat og som vil vise kommunens økonomiske bærekraft framover. I 2022 er alt akkumulert merforbruk fra de to gamle kommunene pr 31.12.2019 nedkvittert med mindreforbruk i perioden 2020-2022. Dette betyr at for året 2022 avsettes det ca 8,1 mill. kr til disposisjonsfond. Kommunestyrets måltall er 22 mill. kr.

Rentefølsomheten for renteøkninger vil også i 2023 ha vesentlig påvirkning på kommunens økonomi. En renteøkning på 1 prosentpoeng vil svekke driftsresultatet med ca. 3,3 mill. kr. Derfor er det viktig å styre mot et vesentlig godt netto driftsresultat for å kunne håndtere større svingninger i rentemarkedet.

1.2 Gjeld og likviditet

Lånegjeld og likviditet

Den langsiktige lånegjelden er ved utgangen av året 262,8 mill kr.

Dette tilsvarer ca. 49,9 % av driftsinntektene, eks avskrivninger, og har hensyntatt den selvfinansierende lånegjelden.

Kommunens lånegjeld har i all hovedsak flytende rente. Gjelden er fordelt iht denne oversikten:

Figur: viser fordeling av fast og flytende rente Figur: viser totalt andel lån fordelt.

Kommunen har pr 31.12.2022 en bevilgning på driftskreditt på 40 mill. kr. Bevilgningen er delvis benyttet i en periode av året. I tillegg er det en driftskreditt fra Tysfjord på ca 73 mill kr. Mindreforbruk som genererer likviditet skal brukes til nedkutting av driftskreditt fra delingsoppjøret, fortrinnsvis vil dette være midler fra Havbruksfondet.

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	SPK	KLP	Arb.giveravgift	Totalt
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	30 732 696	503 301 000	663 269	534 696 965
Pensjonsmidler pr. 31.12.	17 727 430	569 799 815	-	587 527 245
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	13 005 266	- 66 498 815	663 269	52 830 280

Tabell viser midler og forpliktelser fordelt på pensjonsselskap og samlet.

Netto pensjonsforpliktelsene er i 2022 lavere enn innestående pensjonsmidler med ca 52,8 mill kr.

Amortiseringen av premieavviket er over 7 år.

2. DRIFT OG INVESTERINGER

2.1 Hovedoversikt drift

Inntekter

Driftsinntektene ble 451,4 mill. kr, mot opprinnelig budsjett på 347,4 mill. kr. (Regulert budsjett hadde en inntekt på ca 398,5 mill. kr).

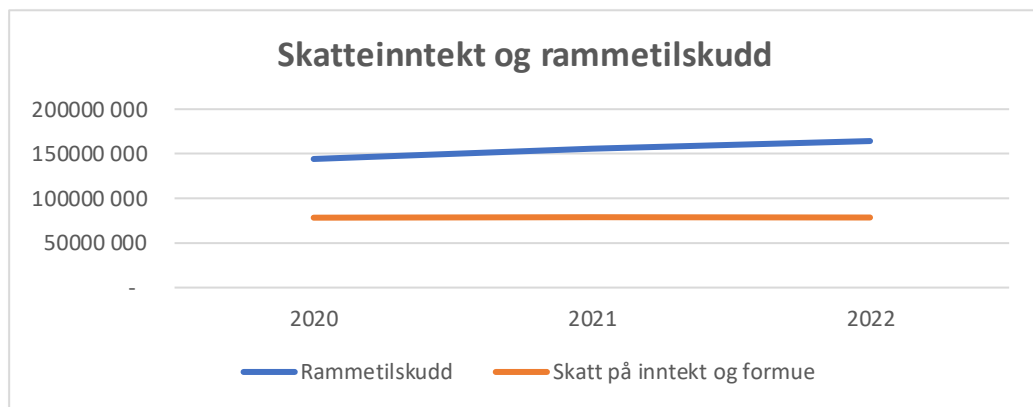
Skatt og ramme samt overføringer og tilskudd fra andre utgjør det vesentlige av avviket. Kommunen har mottatt utbetaling for utviklingsdelen som forvaltningskommune for samisk språk, ressurskrevende brukere, sykepengerefusjoner, fødselspenger og kompensasjon for covid-relaterte ekstrautgifter.

I tillegg ble det tildelt en del prosjektmidler der prosjekt som ikke ferdigstilles i mottaksåret avsettes til fond for sluttbruk neste år. Sykepengerefusjon og fødselspenger utgjør ca kr 13,1 mill. kr, og er ikke tatt inn i budsjettet.

Foruten engangsstøtten vedrørende Covid-19 og andre prosjektmidler, er inntektene i 2022 i all hovedsak fra eiendomsskatt, havbruksfond, konsesjonskraft, ramme- og Inntekts/formuesskatt.

Inntekts- og formuesskatt var basert på statsbudsjettets anslag til 89,5,0 mill. kr, men ble 78,5 mill. kr. Det tilsvarer en reduksjon på ca 11 mill. kr.

Rammetilskuddet var også basert på statsbudsjettets anslag ble økt fra 138 til 164,3 mill. kr. En økning på 26,3 mill. kr. Til sammen hadde skatt og rammetilskudd en økning på 15,3 mill. kr i forhold til budsjett. Dette inkluderer blant annet covid-19 refusjoner.

Figur Oversikt over mottatt skatt- og rammetilskudd.

Eiendomsskatt på boliger og fritidsboliger var i 2022 vedtatt til 5 promille og en statlig bestemt reduksjon med 30% på skattegrunnlag.

Inntekt på 5,9 mill. kr tilsvarende budsjett på ca 5,8 mill. kr.

Eiendomsskatten for andre eiendommer var vedtatt til 7 promille, og inntektene ble 21 mill. kr mot budsjett 21,6 mill. kr inkludert særskilt skattegrunnlag. Eiendomsskatt på linjenettet, som ikke er spesielt for kraftkommuner, utgjorde omtrent 3,6 mill. kr.

Kraft-relaterte inntekter for salg av konsesjonskraft utgjør 19 mill. kr mot budsjett 10 mill. kr. En av årsakene til endrede inntekter er variasjon i kraftprisen som slo positivt ut i forvaltningen i forhold til opprinnelig prognose. Dette må anses som særskilt høye inntekter, og vil ikke være en normalsituasjon.

Årsberetning og regnskap 2022

Konsesjonsavgift ble på 5,4 mill.kr mot budsjett 5,0 mill. kr. Disse midlene går til avsetning på fond (kraftfondet). Inntektene fra eiendomsskatt på kraftproduksjonsanlegg (vann og vindkraft) var 12,4 mill. kr.

Kommunen mottok 4,65 mill. kr i utbytte fra Nord-Salten Kraft Holding AS. Kommunen har mottatt til sammen 4,96 mill. kr i utbytte fra eierforetak.

Figur viser sum av alle inntekter relatert til vann- og vindkraft i forhold til hverandre.

Utgifter

Kommunens driftsutgifter ble på 420,9 mill. kr (regulert budsjett 376,6,0 mill. kr). Økningene er i all hovedsak på kjøp av varer og tjenester.

Netto finansutgifter endte på 17,7 mill. kr (regulert budsjett 17,5 mill. kr, opprinnelig budsjett 11,8 mill. kr).

Lønnskostnader. Lønnsutgifter inkl. sosiale utgifter utgjør ca 229,2 mill. kr mot regulert budsjett på 217,4 mill. kr. Økningen skyldes blant annet covid-19 og mangel på bemanning som utløser økt vikarbruk og overtid. I tillegg kommer avsatte utgifter til lærerlønninger som ikke var ferdig forhandlet i 2022 ca 1,1 mill. kr totalt. Pensjonsutgiftene og arbeidsgiveravgift ble ca 2,6 mill. kr lavere enn regulert budsjett. Refusjoner for sykelønn og foreldrepenger er på ca 13 mill. som er en del av inntektsoverføringer.

Kjøp av varer og tjenester endte på 156,1 mill. kr mot regulert budsjett på 125 mill. kr og er en generell økning på utgifter til innleie av helsepersonell og overliggerdøgn på sykehus.

Av dette er overskridelsene ca 6,2 mill. kr legetjeneste, ca 7,4 mill kr personell til sykehjem pluss 1,5 mill. kr i overliggerdøgn, 1,6 mill. kr til miljøtjenesten samt ca 14,2 mill. kr i innleie personell til hjemmetjenesten. Totalt innleie av personell ca 29,3 mill. kr.

Overføringer og tilskudd til andre hadde et merforbruk på 1,7 mill. kr. Gjelder i all hovedsak tildelte og utbetalte Covid midler (næring) som ikke var budsjettet.

Kjøp fra kommuner var ca 9,5 mill. kr, mer enn budsjett. Avvik er blant annet kjøp av sykehjemsplasser i Narvik, 4 mill. kr, merforbruk barnevernet, 3,2 mill. kr, NAV 1 mill. kr,

Årsberetning og regnskap 2022

legevakt/helsetjenester ca 1 mill. kr samt landbruks tjenester 0,2 mill. kr og diverse mindre beløp.

Renteutgifter endte på 10,7 mill. kr og er 4,8 mill høyere enn opprinnelig og 2,9 mill. kr høyere enn regulert budsjett.

Avskrivinger ble 9,3 mill. kr mot budsjett 9,8 mill. kr. Dette har ingen netto effekt på netto driftsresultat eller merforbruk.

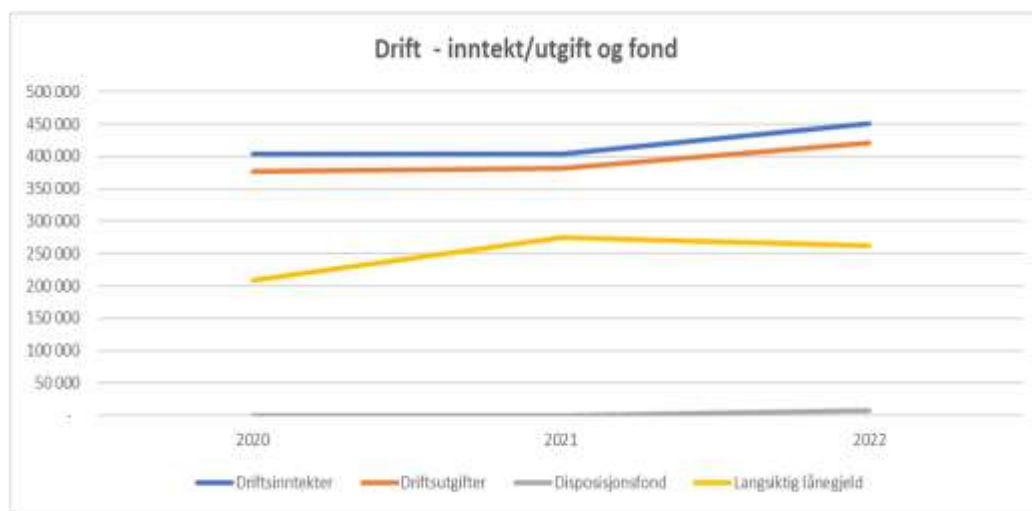
Finansposter

Renteinntekter og utbytte utgjør 8,4 mill. kr. Dette er 2,1 mill. kr. mere enn opprinnelig og regulert budsjett. Dette skriver seg hovedsakelig fra renter innfordring og konserninterne renteinntekter.

Fondstransaksjoner Netto avsetninger til bundne fond ble 10,6 mill. kr og bruk av bundne driftsfond ble 12,9 mill. kr.

Bruk av fond var netto 2,3 mill. kr. og skyldes i all hovedsak enkeltstående prosjekter der midlene tildeles og utbetales i forkant av bruk og de avsettes derfor til fond før de kan anvendes.

Drift – inntekt/utgift og fond

Figuren viser forholdet mellom inntekter/ utgifter og fond

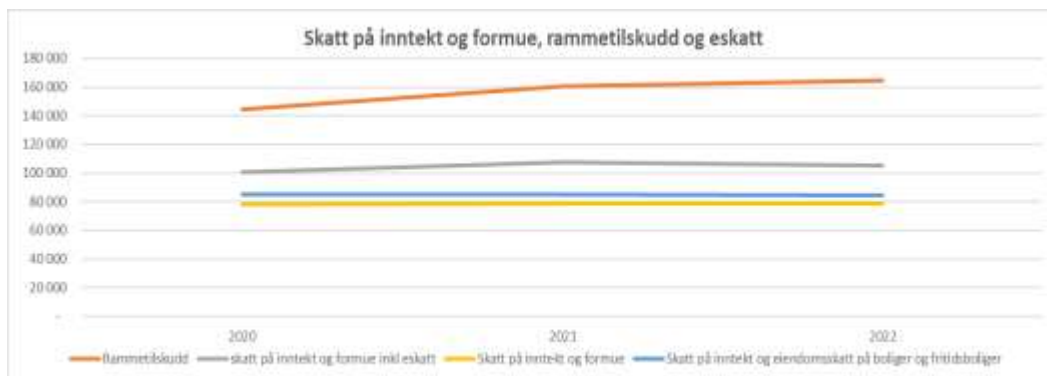
Grafen viser en marginal forskjell på inntekter og utgifter. Den langsiktige gjelden har avtatt noe på grunn av lite låneopptak i 2022 sett i forhold til avdragsbetalingen.

For første gang avsettes det midler til disposisjonsfond. Noe som betyr at kommunen er i ferd med å bygge opp driftsreserver i fond.

Til tross for et positivt driftsresultat, viser den indre analysen at driften fortsatt har store utfordringer sett i forholdet drift og tilgjengelig arbeidskraft. Kommunen er helt avhengig av engangsinntekter som blant annet kommer fra havbruksfondet. Driften må tilpasses ordinære inntekter for å kunne få en bærekraftig kommuneøkonomi.

Et positivt disposisjonsfond skal gi økonomisk handlingsrom til nye tiltak.

Forholdet mellom skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt

Figuren viser forholdet mellom skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og eiendomsskatt.

Rammetilskudd samt skatt på inntekt og formue er hovedkilden til kommunens inntekter. I tillegg utgjør eiendomsskatten en vesentlig tilleggsinntekt til å finansiere den kommunale driften. Engangsinntektene fra Havbruksfondet bidrar i all vesentlig grad til mindreforbruk slik at det akkumulert merforbruket kunne gjøres opp tidligere enn planen tilsa.

Frie inntekter

Tabellen viser frie inntekter i kr pr innbygger i kommunen

2.2 Rammeområder og enheter

Tabellen viser avvikene pr rammeområde, sammenlignet med opprinnelig budsjett.

RO	Rammeområdet	Regnskap	Reg. budsjett	Budsjett	Avvik
1	Administrasjon	32 806 206	29 104 662	28 541 330	- 3 701 544
2	Oppvekst	100 595 463	102 508 653	97 566 653	1 913 190
3	Pleie og omsorg	111 960 651	94 871 051	80 683 810	- 17 089 600
4	Familie og helse	30 429 845	28 585 440	24 132 440	- 1 844 405
5	Næring og kultur	10 379 774	7 988 739	5 988 739	- 2 391 035
6	Tekniske tjenester	30 283 535	18 630 900	16 928 900	- 11 652 635
7	NAV	8 348 658	7 254 798	8 154 798	- 1 093 860
9	Finans	- 31 003 102	- 19 877 000	- 9 877 000	11 126 102

Tabell: Nettoutgifter per rammeområde, tall i hele kr. Avvik ifht regulert budsjett.

Årsberetning og regnskap 2022

Netto differanse på rammeområdene iht. bevilgningen i regulert budsjett, viser et merforbruk på tilsammen kr 24,7 mill. kr inkl finansområdet.

Rammeområde 1. Administrasjon

Administrasjonen har et rapportert merforbruk i forhold til budsjett på ca. 3,7 mill. kr. Merforbruket skyldes i all hovedsak økte pensjonskostnader, økte lisenser, arkiv i Nordland, forsikringsutgifter, kommuneplanens samfunnsdel.

Rammeområde 2. Oppvekst

Oppvekst har en netto innsparing på ca 1,9 mill. kr. Økte utgifter på barnevern samt økte inntekter brukerbetaling og tilskudd til samiskundervisning.

Rammeområde 3. Pleie og omsorg

Området viser et merforbruk på 17 mill kr. De økte utgiftene er innleie av personell både til hjemmetjeneste, miljøtjeneste og institusjon i tillegg til overliggedøgn på sykehus.

Rammeområde 4. Familie og helse

Familie og helse har totalt et merforbruk på 1,8 mill. kr. Merforbruket skyldes i all hovedsak innleie av leger samt økte lønnsutgifter.

Rammeområde 5. Næring og kultur

Næring og kultur har et netto merforbruk på ca. 2,4 mill. kr. Av dette er det utbetaling av covid tilskudd ca 1,9 mill. kr og økte utgifter landbruks tjenester.

Rammeområde 6. Tekniske tjenester

Tekniske tjenester har et totalt merforbruk på 11,6 mill. kr. Mindreinntekter utgjør ca 2,1 mill. kr. Økte driftsutgifter VA 2,9 mill. kr, veivedlikehold 0,7 mill. kr, eiendomsforvaltning og renhold 2,7 mill. kr. Formålsbygg 2,8 mill.kr. Øvrig fordeler seg på de øvrige driftsområdene.

Resultat for selvkostområdene 2021

År	Vann	Avløp	Slam	Feiing	Farvann	Totalt
2020	- 429 189	836 157	136 706	113 865	- 23 860	633 679
2021	733 442	262 761	- 5 534	230 724	171 580	1 392 973
2022	- 2 479 281	791 241	- 281 026	524 923	365 138	-1 079 005
Akkumulert	- 2 175 028	1 890 159	- 149 854	869 512	512 858	947 647

Tabell: Tall i hele kroner

Rammeområde 7. NAV

NAV har et merforbruk på ca 1 mill. kr. Etter informasjon fra NAV før budsjettregulering, ville kommunen få et mindreforbruk på ca 1,1 mill. kr. Imidlertid ble forbruket lik opprinnelig budsjett.

Rammeområde 9. Finans

Inntektsøkninger svarer seg i all hovedsak til Havbruksfondet etter regulert budsjett.

Forpliktende plan (Tiltaksplan)

I 2022 var det registrert følgende merforbruk som skal inndeckes:

- Udekket merforbruk kr 16.372.801,12

For 2022 er kr 16.372.801,12,- gått til inndekning av det akkumulerte merforbruket.

År	Resultat	Akkumulert
01.01.2020	- -	48 732 305
R2020	16 718 396 -	32 013 909
R2021	15 641 108 -	16 372 801
R2022	24 439 355	8 066 554

Figuren viser utviklingen for akkumulert merforbruk. Blå søyle er mindreforbruk og grønn søyle viser avsatt til disposisjonsfond 2022.

Etter delingsoppgjøret og avlagt regnskap for 2021, foretok kommunestyret i sak 62/2022 vedtak om at differanse på kapitalkonto forbundet med delingsoppgjøret føres mot konto for prinsippendringer. Kommunen har nedkvittert akkumulert merforbruk for begge de to gamle kommunene.

Figuren viser hvordan den akkumulerte gjelden er nedkvittert pr 2022.. Blå søyler er forventet mindreforbruk i økonomiplanperioden og rød søyle viser derav endringene i akkumulert beløp. Grønn søyle er forventet mindreforbruk de neste årene fom 2023.

3. INVESTERINGER

I 2022 har det i all hovedsak vært investeringer i VA samt forberedende investeringer på heldøgns omsorgsboliger og helsehus. I tillegg til de vedtak som ble gjort i årsbudsjettet, er det tilkommet enkeltprosjekter.

Prosjektet med containerhavn ved Drag industrikai ble etter hvert stoppet slik det opprinnelig var tenkt.

Forventet oppstart av byggingen av heldøgns omsorgsboliger er medio 2023.

Tilleggsvedtak i regulert budsjett var asfaltering av Fyrveien ved Tranøy

I tillegg kommer pliktig kjøp av egenkapitaltilskudd i Kommunal Landspensjonskasse samt optak av startlån.

Totalt regulert budsjett var på kr 87.305.267,-. Av dette er det realisert kr 8.948.169,-. Det store avviket skyldes at arbeidet med containerhavn på Drag ikke ble iverksatt iht plan. Det samme gjelder for heldøgns omsorgsboliger som har vært på planstadiet også i 2022.

Regnskapet er avlagt i balanse.

Planverket

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument. Det angir rammene for tjenesteområdenes aktivitet, og for arealbruk og vern. En samlet kommuneplan består av en samfunnsdel og en arealdel. Budsjett og økonomiplan utgjør handlingsdelen i samfunnsplanen.

I 2022 ble kommunedelens samfunnsplan vedtatt i kommunestyret. Tiltak fra denne planen er tatt inn i økonomiplanen for årene 2023-2026.

Arbeidet med kommuneplanens arealdel er iverksatt i 2023.

En ny helhetlig kommuneplan vil være retningsgivende for kommunens utvikling framover.

4. ETIKK OG INTERNKONTROLL

4.1 Etikk

Kommunens etiske retningslinjer er innlemmet i arbeidsreglement og økonomi og finansreglement. Kommunen har retningslinjer for bruk av sosiale medier.

Retningslinjene vektlegger redelighet, ærlighet og åpenhet. Kommunen har også en egen verdiplattform med ledelsesprinsipper. De etiske retningslinjene gjennomgås i forbindelse med nyansettelser.

4.2 Internkontroll

I 2022 ble det iverksatt et omfattende arbeid med å få på plass kommunedirektørens internkontroll. Dette arbeidet forventet ferdigstillet våren 2023.

Kommunen har eget HMS og kvalitetssystem, Compilo. Systemet skal fungere som verktøykasse der kommunens prosedyrer og rutiner på alle felt som vedrører HMS og personal. Systemet ivaretar også avviksmeldinger og varslinger.

Compilo vil også bli en vesentlig del av kommunedirektørens internkontroll.

Årsberetning og regnskap 2022

Regnskapsrapporteringen har i 2022 vært pr 1. og 2. tertial med en budsjettreguleringer. I tillegg rapporteres det månedlig til Kommunedirektøren.

Regnskapet for 2022 er avlagt innen fristen 22. februar.

5.1 Ansatte og likestilling

Kjønnsfordeling

Kjønn	Ansatte	%	Årsverk	%	Stillings %
Kvinner	253	76,7	225,52	76,6	89,13
Menn	77	23,3	68,93	23,4	10,87
Totalt	330	100,0	294,45	100,0	100,00

Ved utgangen av 2022 var det 330 ansatte fordelt på 294,45 årsverk. Sammensetningen av kvinner og menn ligger på landsgjennomsnittet og reflekterer kommunens sammensetning i tradisjonelle kvinne- og mannsyrker.

Kommunene arbeider aktivt, planmessig og målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering, jfr Likestillingsloven.

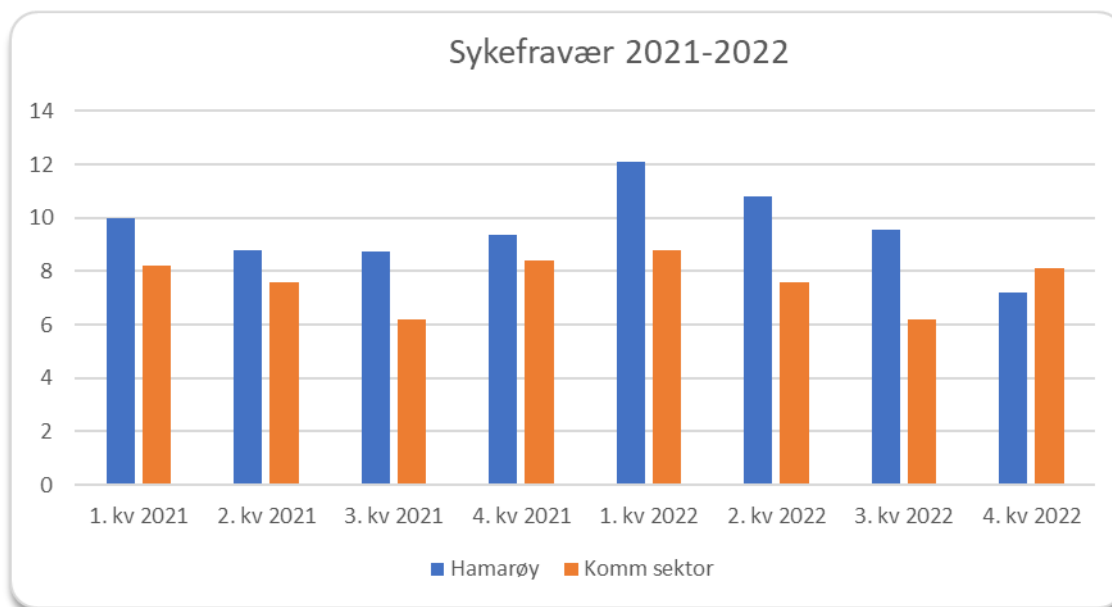
5.2 HMS og sykefravær

Fraværsoversikt for 2022:

Sykefravær	1. kv 2022	2. kv 2022	3. kv 2022	4. kv 2022	Totalt 2022	Totalt 2021
Legemeldt	1,67	1,18	0,90	0,67	1,11	1,24
Egenmeldt	10,40	9,62	8,66	6,55	8,81	8,06
Totalt	12,07	10,80	9,56	7,22	9,91	9,30

Nærværstallene for 2022 viser en økning i det totale fraværet sammenlignet med 2021.

Pandemien, influensasasjon og noro- virus har i 2022 preget fraværstallene, dette sammen med store rekrutteringsutfordringer i organisasjonen. Utfordringene er spesielt store innenfor helse og velferd samt oppvekstsektoren. Dette har ført til stort press på fast ansatte, noe som gir stor slitasje som igjen påvirker våre fraværstall.

Tabellen viser legemeldt fravær i Hamarøy sett i forhold til kommunal sektor i Norge. Blå søyle er Hamarøy.

Sammenlignet med kommunal sektor landet sett under ett ligger Hábmera suohkan-Hamarøy kommune litt over gjennomsnittet når det gjelder egenmeldt og legemeldt sykefravær sammenlagt.

I 2020 var kommunens sykefravær lavere sett i forhold til kommunesektoren på landsbasis

Årsberetning og regnskap 2022

VEDLEGG

Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt drift § 5-4 1. ledd

Bevilgningsoversikt drift	Regnskap 2022	Regulert Budsjet	Budsjet	Regnskap 2021
Rammetilskudd	- 164 292 628,00	- 146 038 000,00	- 138 054 000,00	- 160 525 093,00
Inntekts og formueskatt	- 78 447 652,57	- 90 800 000,00	- 89 466 000,00	- 71 762 085,64
Eiendomsskatt	- 26 935 841,50	- 27 380 971,00	- 27 792 971,00	- 28 608 982,86
Andre generelle driftsinntekter	- 63 898 502,50	- 36 434 872,00	- 10 003 872,00	- 36 545 224,64
Sum generelle driftsinntekter	- 333 574 624,57	- 300 653 843,00	- 265 316 843,00	- 297 441 386,14
Sum bevilgninger drift, netto	293 799 351,26	269 003 542,00	252 043 211,00	266 604 551,24
Avskrivninger	9 303 665,78	9 760 763,00	9 760 763,00	9 322 110,09
Sum netto driftsutgifter	303 103 017,04	278 764 305,00	261 803 974,00	275 926 661,33
Brutto driftsresultat	- 30 471 607,53	- 21 889 538,00	- 3 512 869,00	- 21 514 724,81
Renteinntekter	- 3 465 613,92	- 1 295 000,00	- 1 295 000,00	- 1 948 832,42
Utbytter	- 4 963 406,02	- 5 000 000,00	- 5 000 000,00	- 8 479 459,03
Renteutgifter	10 688 829,43	7 758 498,00	5 908 498,00	5 911 899,40
Avdrag på lån	15 424 616,62	15 999 938,00	12 149 938,00	18 327 967,77
Netto finansutgifter	17 684 426,11	17 463 436,00	11 763 436,00	13 811 575,72
Motpost avskrivninger	- 9 303 665,78	- 9 760 763,00	- 9 760 763,00	- 9 322 110,09
Netto driftsresultat	- 22 090 847,20	- 14 186 865,00	- 1 510 196,00	- 17 025 259,18
Disponering eller dekning av netto driftsresultat				
Overføring til investering				0
Avsetninger til bundne driftsfond	18 649 440,99	5 433 000,00	5 433 000,00	13 830 663,75
Bruk av bundne driftsfond	- 12 931 394,91	- 7 866 552,00	- 5 716 552,00	- 12 446 512,55
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-
Dekning av tidligere års merforbruk	16 372 801,12	16 620 416,00	1 793 748,00	15 641 107,98
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	22 090 847,20	14 186 864,00	1 510 196,00	17 025 259,18
Fremført til inndekning senere år	-	-	-	0

Tabell: Tall i hele kroner

Årsberetning og regnskap 2022

Regnskapsskjema: Økonomisk oversikt etter art - drift § 5-6

Økonomisk oversikt etter art - drift	Regnskap 2022	Regulert Budsjett	Budsjett	Regnskap 2021
Rammetilskudd	- 164 292 628,00	- 146 038 000,00	-138 054 000,00	- 160 525 093,00
Inntekts og formueskatt	- 78 447 652,57	- 90 800 000,00	- 89 466 000,00	- 71 762 085,64
Eiendomsskatt	- 26 935 841,50	- 27 380 971,00	- 27 792 971,00	- 28 608 982,86
Andre skatteinntekter	- 12 768 592,48	- 5 033 000,00	- 5 033 000,00	- 12 516 395,48
Andre overføringer og tilskudd fra staten	- 51 129 910,02	- 31 401 872,00	- 4 970 872,00	- 24 028 829,16
Overføringer og tilskudd fra andre	- 58 137 179,96	- 38 314 936,00	- 32 214 936,00	- 58 440 718,49
Brukerbetalinger	- 10 561 253,66	- 8 371 279,00	- 8 713 279,00	- 10 308 082,15
Salgs- og leieinntekter	- 49 158 585,56	- 51 150 928,00	- 41 150 928,00	- 37 346 294,81
Sum driftsinntekter	- 451 431 643,75	- 398 490 986,00	-347 395 986,00	- 403 536 481,59
Lønnsutgifter	192 330 103,73	177 756 091,00	173 756 091,00	189 182 333,95
Sosiale utgifter	36 958 502,41	39 603 054,00	39 603 054,00	34 465 634,94
Kjøp av varer og tjenester	156 118 980,18	125 005 221,00	100 353 221,00	124 926 974,95
Overføringer og tilskudd til andre	26 248 784,12	24 476 320,00	20 409 988,00	24 124 702,85
Avskrivninger	9 303 665,78	9 760 763,00	9 760 763,00	9 322 110,09
Sum driftsutgifter	420 960 036,22	376 601 449,00	343 883 117,00	382 021 756,78
Brutto driftsresultat	- 30 471 607,53	- 21 889 537,00	- 3 512 869,00	- 21 514 724,81
Renteinntekter	- 3 465 613,92	- 1 295 000,00	- 1 295 000,00	- 1 948 832,42
Utbytter	- 4 963 406,02	- 5 000 000,00	- 5 000 000,00	- 8 479 459,03
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-	-	-	-
Renteutgifter	10 688 829,43	7 758 498,00	5 908 498,00	5 911 899,40
Avdrag på lån	15 424 616,62	15 999 938,00	12 149 938,00	18 327 967,77
Netto finansutgifter	17 684 426,11	17 463 436,00	11 763 436,00	13 811 575,72
Motpost avskrivninger	- 9 303 665,78	- 9 760 763,00	- 9 760 763,00	- 9 322 110,09
Netto driftsresultat	- 22 090 847,20	- 14 186 864,00	- 1 510 196,00	- 17 025 259,18
DISPONERING ELLER DEKNING AV NTO DRIFTSRESULTAT				
Overført til investeringsregnskapet	-	-	-	-
Avsetning til bundne driftsfond	10 582 886,38	5 433 000,00	5 433 000,00	13 830 663,75
Bruk av bundne driftsfond	- 12 931 394,91	- 7 866 552,00	- 5 716 552,00	- 12 446 512,55
Avsetning til disposisjonsfond	8 066 554,61	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-	-	-	-
Dekning av tidligere års merforbruk	16 372 801,12	16 620 416,00	1 793 748,00	15 641 107,98
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	22 090 847,20	14 186 864,00	1 510 196,00	17 025 259,18
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	- 0,00	-	-	- 0,00

Årsberetning og regnskap 2022

Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt drift – rammeområder § 5-4 2. ledd

Bevilgningsoversikt drift Rammeområder	Regnskap 2022	Regulert Budsjett	Budsjett
• 1 - Administrasjon			
Driftsinntekter	- 6 061 166 -	5 554 981 -	5 554 981
Driftsutgifter	38 867 372	34 659 643	34 096 311
Netto drift	32 806 206	29 104 662	28 541 330
• 2 - Oppvekst			
Driftsinntekter	- 15 590 478 -	10 224 361 -	8 566 361
Driftsutgifter	116 185 941	112 733 014	106 133 014
Netto drift	100 595 463	102 508 653	97 566 653
• 3 - Pleie og omsorg			
Driftsinntekter	- 31 568 410 -	20 797 804 -	16 697 804
Driftsutgifter	143 529 061	115 668 855	97 381 614
Netto drift	111 960 651	94 871 051	80 683 810
• 4 - Familie og helse			
Driftsinntekter	- 10 938 118 -	5 068 720 -	5 068 720
Driftsutgifter	41 367 963	33 654 160	29 201 160
Netto drift	30 429 845	28 585 440	24 132 440
• 5 - Næring og kultur			
Driftsinntekter	- 1 268 033 -	551 901 -	551 901
Driftsutgifter	11 647 807	8 540 640	6 540 640
Netto drift	10 379 774	7 988 739	5 988 739
• 6 - Tekniske tjenester			
Driftsinntekter	- 33 372 553 -	35 497 426 -	35 497 426
Driftsutgifter	63 656 088	54 128 326	52 426 326
Netto drift	30 283 535	18 630 900	16 928 900
• 7 - NAV			
Driftsinntekter	- 27 934 -	15 000 -	15 000
Driftsutgifter	8 376 592	7 269 798	8 169 798
Netto drift	8 348 658	7 254 798	8 154 798
• 9 - Finansområde			
Driftsinntekter	- 19 028 714 -	20 030 750 -	10 030 750
Driftsutgifter	- 11 974 388	153 750	153 750
Netto drift *)	- 31 003 102 -	19 877 000 -	9 877 000
	293 801 030	269 067 243	252 119 670

Årsberetning og regnskap 2022

Regnskapsskjema: Bevilgningsregnskapet investering § 5-5 1. ledd

Bevilgningsoversikt investering A	Regnskap 2022	Regulert Budsjett	Budsjett	Regnskap 2021
Innvesteringer i varige driftsmidler	8 708 812,65	86 205 267,00	84 758 550,00	10 752 742,22
Tilskudd til andres investeringer	1 311 000,00	-	-	1 115 000,00
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	969 683,00	1 100 000,00	1 100 000,00	910 902,00
Utlån av egne midler	-	-	-	-
Avdrag på lån	-	-	-	-
Sum investeringsutgifter	10 989 495,65	87 305 267,00	85 858 550,00	12 778 644,22
Kompensasjon for merverdiavgift	- 730 325,59	-	-	- 188 963,99
Tilskudd fra andre	- 1 311 000,00	-30 771 000,00	-30 771 000,00	- 1 165 000,00
Salg av varige driftsmidler	- 95 650,00	-	-	- 258 577,50
Salg av finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
Utdeling fra selskaper	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-	-	-	-
Bruk av lån	- 5 985 314,00	-50 292 550,00	-50 292 550,00	-14 730 711,00
Sum investeringsinntekter	- 8 122 289,59	-81 063 550,00	-81 063 550,00	-16 343 252,49
Videreutlån	4 150 336,00	4 000 000,00	4 000 000,00	8 324 058,00
Bruk av lån til videreutlån	- 4 150 336,00	-	-	-
Avdrag på lån til videreutlån	1 992 143,06	1 200 000,00	1 200 000,00	1 289 241,64
Mottatte av drag på videreutlån	- 2 497 621,86	- 2 000 000,00	- 2 000 000,00	- 3 371 782,11
Netto utgift videreutlån	- 505 478,80	3 200 000,00	3 200 000,00	6 241 517,53
Overføring fra drift	-	- 60 000,00	- 60 000,00	16 789,74
Avsetninger til bundet investeringsfond	602 978,80	800 000,00	800 000,00	4 423 632,00
Bruk av bundne investeringsfond	- 1 904 026,00	- 9 081 717,00	- 7 635 000,00	- 1 231 368,00
Bruk av ubundne investeringsfond	- 1 060 680,06	- 1 100 000,00	- 1 100 000,00	- 5 885 963,00
Dekning av tidligere års udekket beløp	-	-	-	-
SUM OVERFØRING FRA DRIFT OG NETTO AVSETNINGER	- 2 361 727,26	- 9 441 717,00	- 7 995 000,00	- 2 676 909,26
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR (UDEKKET BELØP)	-	-	-	-

Tabell: Tall i hele kroner

Årsberetning og regnskap 2022

Regnskapsskjema: Bevilgningsoversikt - investering § 5-5 2. ledd

Bevilgningsoversikt investering	Regnskap 2022	Regulert Budsjett	Budsjett
Tilskudd idretts- /kulturformål (Tippemidler)	1 311 000,00	-	-
Tjenester:	8 948 169,00	87 305 267,00	85 858 550,00
Heldøgns omsorgsboliger *)	632 053,00	65 992 300,00	65 992 300,00
Helsehus (institusjon) *)	792 930,00	-	-
Teknisk felles, regulering bygg Skutvik *)	89 147,00	85 000,00	-
VA Felles, brannsikring	-	300 000,00	300 000,00
VA felles	1 773 573,00	2 971 250,00	2 971 250,00
VA-Oppeid	790 000,00	825 000,00	825 000,00
VA-Skutvik	120 500,00	500 000,00	500 000,00
VA-Ulsvåg	1 808 594,00	1 000 000,00	1 000 000,00
VA-Innhavet	67 663,00	1 500 000,00	1 500 000,00
VA-Drag	-	500 000,00	500 000,00
Drag Industrikai	542 309,00	11 170 000,00	11 170 000,00
Asfaltering Fyrveien, Tranøy *)	1 361 717,00	1 361 717,00	-
Utlån av egne midler	-	-	-
Finans - renter mv	969 683,00	1 100 000,00	1 100 000,00

*) eks mva

Årsberetning og regnskap 2022

Regnskapsskjema: Balanseregnskapet § 5-8

Balanseregnskapet	Regnskap 2021	Regnskap 2022
A. Anleggsmidler	1 014 399 552,58	1 058 233 916,46
I. Varige driftsmidler	307 212 201,02	306 495 218,24
1. Faste eiendommer og anlegg (2.27)	306 715 017,05	306 130 873,11
2. Utstyr, maskiner og transportmidler (2.24)	497 183,97	364 345,13
II. Finansielle anleggsmidler	161 518 587,22	164 211 452,88
1. Aksjer og andeler (2.21)	132 220 102,97	133 189 785,97
2. Obligasjoner (2.29)	-	-
3. Utlån (2.22)	29 298 484,25	31 021 666,91
III. Immaterielle anleggsmidler (2.28)		
IV. Pensjonsmidler (2.20)	545 668 764,34	587 527 245,34
B. Omløpsmidler (2.1)	147 905 552,55	150 010 449,97
I. Bankinnskudd (2.10)	63 075 139,00	58 146 371,50
II. Finansielle omløpsmidler		
1. Aksjer og andeler (2.18)		
2. Obligasjoner (2.11)		
3. Certifikater (2.12)		
4. Derivater (2.15)		
III. Kortsiktige fordringer	84 830 413,55	91 864 078,47
1. Kundefordringer (2.13)	20 700 111,48	1 642 225,22
2. Andre kortsiktige fordringer (2.14:2.16)	9 858 109,15	23 849 893,37
3. Premieavik (2.19)	54 272 192,92	66 371 959,88
Sum eiendeler	1 162 305 105,13	1 208 244 366,43
EGENKAPITAL OG GJELD		
C. Egenkapital (2.5)	- 243 839 189,32	- 283 184 670,06
I. Egenkapital drift	24 525 656,46	- 36 261 090,38
1. Disposisjonsfond (2.56)	0,40	- 8 066 554,21
2. Bundne driftsfond (2.51)	- 32 447 070,70	- 28 194 536,17
3. Merforbruk i driftsregnskapet (2.5900)	56 972 726,76	-
II. Egenkapital investering	- 23 799 612,68	- 23 341 911,42
1. Ubundet investeringsfond (2.53)	- 10 008 631,98	- 8 947 951,92
2. Bundne investeringsfond (2.55)	- 13 790 980,70	- 14 393 959,50
3. Udekket beløp investeringsregnskapet (2.5970)	-	-
III. Annen egenkapital	- 244 565 233,10	- 223 581 668,26
1. Kapitalkonto (2.5990)	- 247 209 175,40	- 266 825 536,20
2. Prinsipper som påvirker AK drift (2.580)	2 643 942,30	43 243 867,94
3. Prinsippendringer som påvirker AK investering (2.580)	-	-
Gjeld	- 918 465 915,81	- 925 059 696,37
D. Langsiktig gjeld	- 777 066 705,11	- 797 649 057,93
I. Lån	- 274 349 347,96	- 262 812 623,78
1. Gjeld til kredittinstitusjoner (2.45)	- 274 349 347,96	- 262 812 623,78
2. Obligasjonslån (2.41:2.42)	-	-
3. Certifikatlån (2.43)	-	-
II. Pensjonsforblikelse (2.40)	- 502 717 357,15	- 534 836 434,15
E. Kortsiktig gjeld (2.3)	- 141 399 210,70	- 127 410 638,44
I. Kortsiktig gjeld	- 141 399 210,70	- 127 410 638,44
1. Leverandørgjeld (2.35)	- 36 995 478,65	- 22 902 930,14
2. Likviditetslån (2.31)	- 73 112 939,68	- 73 112 939,68
3. Derivater (2.39)	-	-
4. Annen kortsiktig gjeld (2.32:2.33)	- 31 290 792,37	- 31 394 768,62
5. Premieavik (2.39)	-	-
Sum egenkapital og gjeld	- 1 162 305 105,13	- 1 208 244 366,43
F. Memoriakonti (2.9)		
I. Ubrukte lånemidler (2.9100)	9 876 328,47	6 240 678,47
II. Andre memoriakonti (2.9200:29899)	3 561 190,06	3 561 190,06
III. Motkonto for memoriakontiene (2.9999)	- 13 437 518,53	- 9 801 868,53

Årsberetning og regnskap 2022

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner – drift og investering § 5-9

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - investeringer	Regnskap 2022
1. Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån	8 347 041
2. Avsetninger til bundne investeringsfond	602 979
3. Bruk av bundne investeringsfond	1 904 026
4. Budsjettert bruk av lån	50 592 550
5. Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
6. Avsetninger til ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
7. Bruk av ubundet investeringsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	1 100 000
8. Dekning av tidligere års udekket beløp	0
9. Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert beløp før strykninger)	44 646 556
11. Strykning av bruk av lån	44 607 236
13. Strykning av bruk av ubundet investeringsfond	39 320
14. Udekket eller udisponert beløp etter strykninger	
16. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	

Tabellen viser disposisjoner i investeringsregnskapet

Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner - drift	Regnskap 2022
1. Netto driftsresultat	22 090 847
2. Avsetning bundne driftsfond	10 582 886
3. Bruk av bundne driftsfond	12 931 395
4. Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
5. Avsetninger til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
6. Bruk av disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter	0
7. Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk	16 620 416
8. Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger)	7 818 940
13. Mer- eller mindreforbruk etter strykninger	7 818 940
16. Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk	0
18. Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	7 818 940

Tabellen viser disposisjoner i driftsregnskapet

Note 1: Regnskapsprinsipper

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrifter og god kommunal regnskapsskikk.

Regnskapsprinsipper

All tilgang og bruk av midler i løpet av året som vedrører kommunens virksomhet fremgår av driftsregnskapet eller investeringsregnskapet. Regnskapsføring av tilgang og bruk av midler bare i balanseregnskapet gjøres ikke.

Alle utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger er regnskapsført brutto. Dette gjelder også interne finansieringstransaksjoner. Alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året er tatt med i årsregnskapet, enten de er betalt eller ikke. For lån er kun den delen av lånet som faktisk er brukt i løpet av året ført i investeringsregnskapet. Den delen av lånet som ikke er brukt, er registrert som memoriapost.

I den grad enkelte utgifter, utbetalinger, inntekter eller innbetalinger ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, registreres et anslått beløp i årsregnskapet.

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

I balanseregnskapet er anleggsmidler eiendeler bestemt til varig eie eller bruk for kommunen. Andre eiendeler er omløpsmidler. Fordringer knyttet til egen vare- og tjenesteproduksjon, er omløpsmidler. Andre fordringer er omløpsmidler dersom disse forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Ellers er de klassifisert som anleggsmidler.

Kommunen følger Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning Kap 2 og KRS 4, avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet. Standarden har særlig betydning for skille mellom vedlikehold og påkostning i forhold til anleggsmidler. Utgifter som påløper for å opprettholde anleggsmiddelets kvalitetsnivå utgiftsføres i driftsregnskapet. Utgifter som representerer en standardheving av anleggsmiddelet utover standarden ved anskaffelsen utgiftsføres i investeringsregnskapet og aktiveres på anleggsmiddelet i balansen.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens §§ 14-15, 14.16 og 14-17. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld.

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet.

Avskrivningene starter året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten.

Avskrivningsperiodene er i tråd med § 3-4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning Kap 2 og KRS 4.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår.

Låneomkostninger (renter, gebyrer og provisjoner), er finansutgifter.

Selvkostberegninger

Innenfor de rammer der selvkost er satt som den rettslige rammen for hva kommunen kan kreve av brukerbetalinger beregner kommunen selvkost etter Kommunelovens kap 15.

Årsberetning og regnskap 2022

Mva-plikt og mva-kompensasjon

Kommunen følger reglene i mva-loven for de tjenesteområdene som er omfattet av loven. For kommunens øvrige virksomhet krever kommunen mva-kompensasjon. Mottatt kompensasjon for betalt mva er finansiert av kommunen gjennom redusert statstilskudd i inntektssystemet.

Note 2: Endring i arbeidskapital

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Omløpsmidler	150 010 449,97	147 905 552,55	2 104 897,42
Kortsiktig gjeld	-127 410 638,44	-141 399 210,70	13 988 572,26
Arbeidskapital	22 599 811,53	6 506 341,85	16 093 469,68

DRIFTS- OG INVESTERINGSREGNSKAPET (bevilgningsoversikter)	2022
Netto driftsresultat	22 090 847,20
Netto utgifter/inntekter i investering	-2 361 727,26
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	-3 635 650,00
Endring arbeidskapital i drifts- og investeringsregnskapet	16 093 469,94
Differanse i endring arbeidskapital balanse og drift og investering	0,00
FORKLARING TIL DIFFERANSE I ENDRING ARBEIDSKAPITAL	
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital, drift	
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker arbeidskapital, investering	0,00
	0,00
Sum forklaringer	

Note 3: Kapitalkonto

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-10, b)

BALANSEN	31.12.2022	01.01.2022	Endring
Anleggsmidler	1 058 233 916,46	1 014 399 552,58	43 834 363,88
Langsiktig gjeld	-797 649 057,93	-777 066 705,11	-20 582 352,82
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)	6 240 678,47	9 876 328,47	-3 635 650,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker anleggsmidler			0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker langsiktig gjeld	0,00	0,00	0,00
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker drift	40 599 925,64	0,00	-40 599 925,64
Netto endring	1 862 123 652,86	1 801 342 586,16	-20 983 564,58

Note 4: Endringer i regnskapsprinsipp

Budsjett og regnskapsforskriften, §5-10 c)

Regnskapet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Fra 2020 er Hábmera suohkan - Hamarøy kommune en ny kommune etter kommunereformen. Balansen i 2020 var en midlertidig balanse basert på foreløpig fordelingsnøkkel. Balansen er i 2022 oppdatert iht delingsoppgjøret mellom Hamarøy og Narvik kommune.

Etter delingsoppgjøret og avlagt regnskap for 2021, foretok kommunestyret i sak 62/2022 vedtak om at differanse på kapitalkonto forbundet med delingsoppgjøret føres mot konto for prinsippendringer.

Årsberetning og regnskap 2022

Note 5: Varige driftsmidler

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, a)

Tekst	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år	Totalt
Bokført verdi per 1.1	-	447 194	47 258 466	231 872 825	27 633 715	307 212 200
Tilgang	-	-	1 702 146	5 893 374	991 163	8 586 683
Avgang	-	-	-	-	-	-
Avskrivninger	-	82 850	1 230 910	7 239 714	750 193	9 303 667
Nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Bokført verdi 31.12	0,00	364 344	47 729 702	230 526 485	27 874 685	306 495 216

Note 6: Aksjer og andeler i selskaper

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-11, b)

Enhet	org nr	Aksjer/andeler	Balanseført verdi
Biblioteksentralen SA	910 568 183	2	595
Galvano Tia AS	911 918 269	3	300
Hamarøy Vekst AS	991 445 749	210	210 000
Hamarøyhallen SA	971 395 788	574	287 000
HT Safe AS	946 390 623	74484	183 300
KLP-egenkapitaltilskudd	938 708 606		15 677 481
Kommunekraft AS	866 818 452	1	1 491
Kommuneminerall AS	921 861 915	8	80 000
Nord-Salten Kraft Holding AS	995 114 666	1413777	115 062 164
Sågat-Såmiid Áviisa AS	930 494 747	2	100
Salten Kommunerevisjon IKS	986 655 271	5 %	50 000
Saltens Bilruiter AS	915 637 620	1450	125 000
Tidetec AS	980 502 155	40	20 000
Ulvsvåg Grendehus AL	981 942 469	14000	1 400 000
Nord-Norsk Reiseliv	994 153 862		2 455
Tysfjord Arbeidssamvirke AS	967 041 610		90 000
Sum			133 189 886

Note 7: Utlån (finansielle anleggsmidler)

Låntaker	Utlån (beløp)	Finansiert med egne midler	Finansiert med lån
Lån til videreformidling - startlån samlet sum	4 150 336	-	4 150 336
Sosial utlån	-	-	-

Note 8: Lån

Eksterne lån	Bokført verdi 31.12	Løpetid	Rentefot i %
Lån til egne investeringer	219 791 415	9,0	3,7
Lån til andres investeringer	-		
Lån til innfrielse av kausjoner	-		
Lån til videre utlån	43 021 209	7,0	2,9
Finansielle leieavtaler	-		

Årsberetning og regnskap 2022

Note 9: Avdrag på lån

Minimumsavdrag	Beløp
Beregnet minimumsavdrag etter kommuneloven §14-18, 1. ledd	9 063 124
Korrigerings for mottatte avdrag videreutlån til avdrag andre lån	-
Betalte avdrag	15 424 617
Differanse mellom beregnet, korrigererte og betalte avdrag	6 361 493

Avskrivninger	
Bokført verdi avskrivbare anleggsmidler 01.01	281 630 828
Bokført verdi lånegjeld 01.01	274 349 348
Avskrivninger	9 303 667

Note 10: Pensjon

Spesifikasjon av pensjonskostnad og årets premieavvik	SPK	KLP	Totalt
Netto pensjonskostnad	2 842 859	13 674 255	16 517 114
Årets pensjonspremie	2 877 577	26 171 468	29 049 045
Årets premieavvik	456 133	22 253 932	22 710 065
Brutto estimatavvik	2 760 205	9 953 479	12 713 684

Premiefond	Totalt
Innestående på premiefond 01.01.	10 765 946
Tilført premiefondet i løpet av året	36 900 530
Bruk av premiefondet i løpet av året	972 343
Innestående på premiefond 31.12.	46 694 133

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	SPK	KLP	Arb.giveravgift	Totalt
Brutto påløpte pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	30 732 696	503 301 000	663 269	534 696 965
Pensjonsmidler pr. 31.12.	17 727 430	569 799 815	-	587 527 245
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	13 005 266	66 498 815	663 269	52 830 280

Beregningsforutsetninger	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	3,5 %	3,0 %
Diskonteringsrente	3,0 %	3,0 %
Forventet årlig lønnsvekst	1,98 %	1,98 %
Forventet årlig G-regulering	1,98 %	1,98 %
Forventet årlig pensjonsregulering	1,22 %	

Note 11: Garantier gitt av kommunen

Garanti gitt overfor	Type garanti	Garantiramme /låneramme	Opprinnelig garantiansvar /lån	Garanti utløper
Hamarøy Komm. Boligstiftelse	Lånegjeld	2 146 825	8 848 815	flere
IRIS Salten IKS	Lånegjeld	528 260	flere lån samlet	løpende investeringer
Tysfjord og Hamarøy Menighetsråd	Lånegjeld	390 730	1 300 000	02.07.2027
Salten Brann IKS	Lånegjeld	401 397	19 826 250	år 2035 og 2044
Sum garantier/lån ved kausjon		3 467 212	29 975 065	

Note 12: Vesentlige bundne fond

Bunde fond - formål	Bokført verdi 01.01.	Avsetning	Bruk	Bokført verdi 31.12
Bundne driftsfond, inkl selvkost og kraftfond	32 447 070,70	10 582 886,38	14 835 420,91	28 194 536,17
Selvkostfond, spesifisert	2 026 652,00	430 590,00	3 536 247,00	- 1 079 005,00
Kraftfond, spesifisert:	15 113 683,00	5 582 404,00	7 146 061,11	13 550 025,89
Bundne investeringsfond	13 790 980,70	602 978,80	-	14 393 959,50
Sum	13 790 980,70	602 978,80	-	14 393 959,50

Note 13: Selvkost

Gebyrfinansierte selvkosttjenester; Etterkalkyle 2022

Håbmera suohkan – Hamarøy kommune har utarbeidet etterkalkyler for gebyrfinansierte selvkostområder. Kommunen benytter selvkostberegningsmodellen Momentum Selvkost Kommune.

Hva er selvkost :

Selvkost innebærer at kommunes kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes av gebyrene som brukerne av tjenesten betaler. Kommunen har ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. For å kontrollere at dette ikke skjer, må kommunen, etter hvert regnskapsår utarbeide en selvkostkalkyle som viser selvkostregnskapet for det enkelte gebyrområde. Elementene i en selvkostkalkyle avviker fra kommunes ordinære driftsregnskap på enkelte områder og de to regnskapene vil som oppstillingen viser, ikke være direkte sammenlignbare.

Elementer i en selvkostkalkyle:

Samlet selvkost:

+ Direkte driftsutgifter
 - Andre inntekter enn gebyrinntekter
 + Indirekte driftsutgifter (adm. utgifter)
 + Kalkulatorisk rentekostnad
 + Kalkulatorisk avskrivningskostnad
 = Gebyrgrunnlag
 - Gebyrinntekter
 = Selvkostresultat*

Driftsregnskapet:

+ Direkte driftsutgifter
 - Andre inntekter enn gebyrinntekter
 = Resultat før gebyrinntekter
 - Gebyrinntekter
 = Driftsresultat (alltid større enn selvkostresultat)

Postene finnes bare i selvkostkalkylen og utgjør bl.a. selvkostområdenes bidrag til kommunekassens rente- og avdragsutgifter. Postene skal ikke føres i driftsregnskapet.

I selvkostkalkylen inngår regnskapsmessige driftsinntekter, driftsutgifter eksklusiv regnskapsmessige avskrivninger, kalkulatoriske kapitalkostnader.

Kalkulatoriske kapitalkostnader:

Ved beregning av kalkulatoriske kapitalkostnader (avskrivninger og renter) skal fremmedfinansiering trekkes ut av beregningsgrunnlaget. Kalkulatorisk rentekostnad inngår ikke i kommunens driftsregnskap, men representerer en alternativ avkastning som kommunen går glipp av ved at kapital er bundet i anleggsmidler. Den kalkulatoriske rentekostnaden beregnes med utgangspunkt i anleggsmidlenes restavskrivningsverdi og en kalkylerente. Kalkylerenten er årsgjennomsnittet av 5-årig swap-rente + 1/2 %-poeng. I 2020 var denne lik 1,39 %.

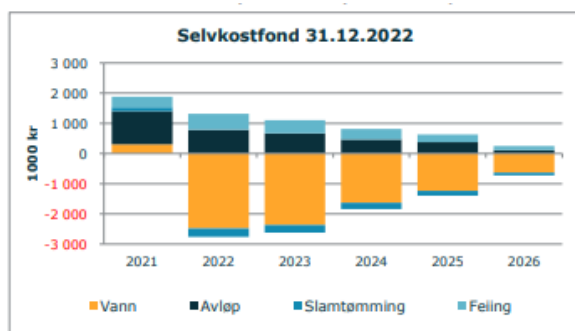
Indirekte driftsutgifter og håndtering av over- og underskudd:

Selvkostforskriften fastsetter regler for henføring av relevante administrasjonsutgifter som kan inngå i gebyrgrunnlaget. Videre er det bestemt at eventuelle overskudd skal avsettes til bundne selvkostfond. Et overskudd fra et enkelt år skal tilbakeføres til brukerne i form av lavere gebyrer i løpet av en femårsperiode. En generasjon brukere skal ikke subsidiere neste generasjon, eller omvendt. Kostnadene ved tjenestene som ytes i dag skal dekkes av de brukerne som drar nytte av tjenesten. Dette innebærer at dersom kommunen har overskudd som er eldre enn fire år, må dette i sin helhet gå til reduksjon av gebyrene det kommende budsjettåret. Eksempelvis må et overskudd som stammer fra 2020 i sin helhet være disponert innen 2025.

Krav om utarbeidelse av kalkyler:

I tillegg til å utarbeide en etterkalkyle for hver betalingstjeneste må kommunen utarbeide forkalkyler i forkant av budsjettåret for å estimere drifts- og kapitalkostnader for neste økonomiplanperiode. Forkalkylene gir grunnlaget for kommunens gebyrsatser. Ved budsjettering er det en rekke usikre faktorer, herunder fremtidig kalkylerente, utvikling av antall brukere og generell etterspørsel. I tillegg til å overholde generasjonsprinsippet bør kommunen ha målsetning om minst mulig svingninger i de kommunale gebyrene. Resultatet for 2020 var ikke kjent ved budsjettarbeidet i fjor høst. Dette fører til avvik mellom prognoser i budsjettet for 2021 og etterkalkylen for 2020.

Årsberetning og regnskap 2022

Samlet etterkalkyle 2022

Etterkalkylene for 2022 er basert på regnskap datert 26. januar 2023.

Etterkalkyle selvkost 2022	Vann	Avløp	Slamtømming	Feiling	Totalt
Direkte driftsutgifter	6 471 004	1 142 373	2 066 158	720 089	10 399 624
Avskrivningskostnad	2 746 218	587 809	0	0	3 334 027
Kalkulatorisk rente (3,54 %)	1 659 115	440 640	0	0	2 099 756
Indirekte driftsutgifter (netto)	167 941	89 046	27 154	38 012	322 153
Driftskostnader	11 044 278	2 259 868	2 093 312	758 101	16 155 560
- Øvrige driftsinntekter	0	-24 800	0	0	-24 800
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	11 044 278	2 235 068	2 093 312	758 101	16 130 760
Gebyrinntekter	8 298 530	1 894 554	1 683 716	923 329	12 800 128
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	-2 745 749	-340 514	-409 596	165 227	-3 330 632
Finansiell dekningsgrad i %	75 %	85 %	80 %	122 %	79 %

Selvkostfond 01.01	304 254	1 098 917	131 173	344 589	1 878 933
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-2 745 748	-340 514	-409 596	165 228	-3 330 630
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	-37 796	32 837	-2 603	15 106	7 554
Selvkostfond 31.12	-2 479 281	791 241	-281 026	524 923	-1 444 143

Etterkalkyle selvkost 2022	Farvannsavgift			Totalt
Direkte driftsutgifter	470 260			470 260
Indirekte driftsutgifter (netto)	8 553			8 553
Driftskostnader	478 813			478 813
Samlet selvkost (Gebyrgrunnlag)	478 813			478 813
Gebyrinntekter	687 322			687 322
Selvkostresultat (Gebyrinntekter - gebyrgrunnlag)	208 509			208 509
Finansiell dekningsgrad i %	144 %			144 %

Selvkostfond 01.01	147 719			147 719
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	208 509			208 509
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond	8 910			8 910
Selvkostfond 31.12	365 138			365 138

Etterkalkylene for 2022 er utarbeidet i samarbeid med rådgivningsselskapet Momentum Solutions som har mer enn 19 års erfaring med selvkostproblematikk og bred juridisk og økonomisk kompetanse knyttet til selvkost. Momentums selvkostberegningsmodell Momentum Selvkost Kommune benyttes av flere enn 300 norske kommuner.

Note 14: Ytelser til ledende personer

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, d)

Beløp i hele kr	Brutto lønn
Kommunedirektør	1 100 000
Ordfører	851 454

Årsberetning og regnskap 2022

Note 15: Godtgjørelse til revisor

Budsjett og regnskapsforskriften, § 5-13, e)

Beløp i hele kr	Godtgjørelse
Regnskapsrevisjon	617 525
Forvaltningsrevisjon	inngår i rev
Eierskapskontroll	-
Rådgiving	-
Sum	617 525

Note 16: Forpliktende plan – nedbetaling av akkumulert merforbruk

Plan for nedbetaling av akkumulert merforbruk

Inndekning - 6 årsplan					ØP2023	ØP2024	ØP2025	Totalt
Beløp	01.01.2020	R2020	R2021	R2022				
Akkumulert merforbruk:								
År 2020 Hamarøy	17 188 863							17 188 863
År 2020 Tysfjord	31 543 442							31 543 442
	-							-
	-							-
Sum merforbruk pr 01.01.2022								48 732 305
Årsresultat til inndekning		-16 718 396	- 15 641 108	- 16 372 801				-48 732 305
Utbetaling fra Havbruksfondet, prognose som ikke inngår i budsjettet					- 5 000 000	- 10 000 000	- 5 000 000	- 20 000 000
Totalt akkumulert merforbruk	48 732 305	32 013 909	16 372 801	-0	-5 000 000	-15 000 000	-20 000 000	-20 000 000

Note 17: Tapsføring

Beløp	Gjelder
504 745,09	Gamle restanser de to gamle kommunene samt dødsbo.
504 745,09	Totalt

Til kommunestyret i Hamarøy kommune

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Konklusjon med forbehold

Vi har revidert årsregnskapet for Hamarøy kommune som viser et positivt netto driftsresultat på kroner 22 090 847 mill. i kommunekassen. Årsregnskapet består av:

- kommunekassens årsregnskap, som består av balanse per 31. desember 2022, bevilgningsoversikter drift og investering, økonomisk oversikt drift og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- oppfyller kommunekassens årsregnskap, med unntak av virkningen av forholdet som er omtalt i avsnittet «*Grunnlag for konklusjonen med forbehold*», gjeldende lovkrav og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av kommunekassens finansielle stilling per 31. desember 2022, og av resultatet for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med kommunelovens regler og god kommunal regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen med forbehold

Kommunekassens årsregnskap er avsluttet uten at kontinuitetsprinsippet er fulgt da kommunen har tatt i bruk konto for prinsippendringer til bokføring av kortsiktig gjeld kr 40 599 926 etter delingsoppgjøret av Tysfjord kommune. Revisor kan ikke se at utført bokføring er iht. til kommunale regnskapsbestemmelser. Det omtalte forholdet påvirker ikke netto driftsresultat for 2022.

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift, god kommunal revisjonsskikk i Norge og International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av kommunen i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 80

Årsberetningen

Kommunedirektøren er ansvarlig for informasjonen i årsberetningen og den øvrige informasjonen som publiseres sammen med årsregnskapet. Øvrig informasjon omfatter den lovbestemte årsberetningen og annen informasjon i kommunens årsrapport. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker informasjon i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen, og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil.

Som beskrevet i avsnittet «*Grunnlag for konklusjonen med forbehold*» ovenfor, har kommunen ikke avsluttet årsregnskapet iht de gjeldende kommunale regnskapsbestemmelser. Årsberetningen er basert på det avlagte årsregnskapet.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen, med unntak av virkningen av forholdet beskrevet i avsnittet over,

- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og
- at opplysningene om økonomi i årsberetningen stemmer overens med årsregnskapet.

Vi henviser for øvrig til avsnittet «*Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik*» under uttalelse om øvrige lovmessige krav.

Kommunedirektørens ansvar for årsregnskapet

Kommunedirektøren er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med kommunelovens bestemmelser og god kommunal regnskapskikk i Norge.

Kommunedirektøren er også ansvarlig for slik intern kontroll som vedkommende finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

For videre beskrivelse av revisors oppgaver ved revisjonen av årsregnskapet vises det til:

www.nkrf.no/revisjonsberetninger - revisjonsberetning nr. 1

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000

«Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell

informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik

Vi har utført et attestasjonsoppdrag som skal gi moderat sikkerhet, i forbindelse med Hamarøy kommunes redegjørelse for vesentlige budsjettavvik, enten det skyldes beløpsmessige avvik eller avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene.

Konklusjon

Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

For videre beskrivelse av kommunedirektørens ansvar og revisors oppgaver ved uttalelse om redegjørelse for vesentlige budsjettavvik vises det til:

[www.nkrf.no/revisjonsberetninger – revisjonsberetning nr. 1](http://www.nkrf.no/revisjonsberetninger-revisjonsberetning-nr-1)

Fauske 17.april 2023

Rune Borøy
oppdragsansvarlig revisor

Kopi:

Kontrollutvalget, Formannskapet og Kommunedirektøren i Hamarøy kommune

Ifølge liste

Vår ref
22/4518-16

Dato
31. mars 2023

Vedrørende det økonomiske oppgjøret etter delingen av Tysfjord kommune

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til tidligere kontakt med Hamarøy og Narvik kommuner om det økonomiske oppgjøret etter delingen av Tysfjord kommune, senest ved brev fra Hamarøy kommune 7. mars 2023. Slik vi forstår det, er kommunene fortsatt uenige om hvem som i henhold til oppgjørsavtalen skal dekke inn 32,7 mill. kroner av merforbuket etter Tysfjord. Konsekvensen er at ingen av kommunene har tatt ansvar for å dekke inn dette merforbruket og regnskapsført det som et udekket merforbruk i årsregnskapet.

Departementet vil igjen understreke at Narvik og Hamarøy kommuner har et felles ansvar for å sikre at hele merforbruket som Tysfjord kommune etterlot seg, blir dekket inn. Vi vil derfor igjen anmode Narvik og Hamarøy kommuner om å komme fram til en felles avtaleforståelse eller inngå en ny avtale som sikrer dette. Dersom kommunene ikke blir enige i saken, kan dere eventuelt be skjønnsnemnda om å fastsette oppgjøret eller deler av det ved skjønn.

Departementet har i brev 20. mai og 24. juni 2022 veiledet kommunene om regnskapsføringen og om regelverket. Videre har vi i brev 7. november 2022 bedt statsforvalteren om å bistå kommunene i prosessen med å gjennomføre et økonomisk oppgjør i samsvar med regelverket. Vi er kjent med at statsforvalteren i etterkant av dette har avholdt et møte med kommunene om saken.

Som nevnt i tidligere brev gir inndelingslova § 18 kommunene full avtalefrihet med hensyn til *hvordan* (og ikke *om*) eiendeler, gjeld og egenkapital fra den gamle kommunen, herunder merforbruket, skal fordeles mellom kommunene. Dette er altså et avtaleforhold mellom kommunene. Verken departementet eller statsforvalteren kan ta stilling til hva som er

innholdet i det som er avtalt mellom Narvik og Hamarøy kommuner. Dette må kommunene avklare seg imellom.

Regnskapsføringen av oppgjøret skal gjenspeile det som er avtalt mellom kommunene. Hvis avtalen er at Narvik kommune skal overta merforbruket, skal Narvik regnskapsføre merforbruket og dekke dette inn. Hvis avtalen derimot er at Hamarøy kommune skal overta merforbruket, skal Hamarøy regnskapsføre merforbruket og dekke dette inn. Siden departementet ikke kan ta stilling til hva som er innholdet i avtalen, kan vi ikke konstatere at én av kommunene har regnskapsført oppgjøret feil.

Verken kommuneloven eller inndelingslova inneholder lovhjemler som kan brukes for å løse denne saken. Departementet kan heller ikke se at ytterligere veiledning om regelverket eller regnskapsføringen vil kunne bringe saken videre. Som følge av dette vil saken ikke bli fulgt opp videre fra statens side.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Signe Bechmann
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Statsforvalteren i Nordland

Adresseliste

Hamarøy kommune	Marie Hamsuns vei 3	8294	HAMARØY
Narvik kommune	Postboks 64	8512	NARVIK

Hamarøy kommune
Marie Hamsuns vei 3
8294 Hamarøy

Saksbehandler, innvalgstelefon
Monica Antonsen,

Delingsoppgjør etter Tysfjord kommune

Viser til brev fra Narvik kommune 08.07.2022 angående delingsoppgjør etter Tysfjord kommune.

Statsforvalteren beklager at saksbehandlingen har tatt tid. Bakgrunnen for dette er at vi anmodet Kommunal- og distriktsdepartementet om bistand til denne henvendelsen. Det er derfor departementets føringer som ligger til grunn for vårt svar.

Hamarøy har tidligere henvendt seg to ganger til departementet med spørsmål om regnskapsføringen av det økonomiske oppgjøret. Departementet har svart kommunen i brev 30. mai og 24. juni 2022. I brevene skriver departementet at de ikke kan ta stilling til hvordan oppgjørsavtalen mellom kommunene skal forstås, men kun gi veiledning om regelverket og regnskapsføringen.

Departementet har understreket at utformingen av selve delingsoppgjøret (avtalen mellom Narvik og Hamarøy) må innebære en fordeling av alle typer rettigheter og plikter fra Tysfjord kommune og ivareta kontinuitetsprinsippet som inndelingslova § 18 bygger på, herunder at hele det opprinnelige merforbruket i Tysfjord blir dekket inn fullt ut etter delingen.

Når det gjelder regnskapsføringen, har departementet uttalt at regnskapsføringen av oppgjøret må være i samsvar med innholdet i avtalen om delingsoppgjøret, slik at årsregnskapet gjenspeiler det som er avtalt. Det er nettopp ulik regnskapsføring av oppgjøret som er i sentrum for uenigheten mellom de to kommunene.

Departementets vurdering:

«Inndelingslova § 18 første ledd slår fast at det ved grensejusteringer og kommunedelinger skal gjennomføres et økonomisk oppgjør mellom kommunene, dersom kommunene ikke finner det unødvendig. Kommunene kan be statsforvalteren om hjelp til å fremforhandle en avtale om det økonomiske oppgjøret.

En kommunedeling innebærer at kommunen som rettssubjekt blir delt i to eller flere nye rettssubjekter (kommuner). Kommunen som blir delt, opphører å eksistere samtidig som de nye kommunene trer i kraft. Dette gjør det nødvendig med et fullstendig økonomisk oppgjør, der alle regnskapsførte eiendeler, gjeld, egenkapital og alle andre rettigheter og plikter som lå til den gamle kommunen, blir overført til de nye kommunene. Dette gjelder også den gamle kommunens plikt til å dekke inn tidligere års merforbruk i driftsregnskapet etter kommuneloven § 14-10 tredje ledd, jf. § 14-11.

Selv om inndelingslova i utgangspunktet gir Hamarøy og Narvik avtalefrihet med hensyn til hvordan det økonomiske oppgjøret skal gjennomføres, er det ikke opp til kommunene om de skal inngå en avtale som innebærer at hele (eller bare deler av) Tysfjords merforbruk skal dekkes inn.

For at gjennomføringen av det økonomiske oppgjøret skal være i samsvar med regelverket, må kommunene enten komme fram til en felles avtaleforståelse som sikrer at alt merforbruket fra Tysfjord dekkes inn, eller fremforhandle en ny avtale som sikrer et fullstendig økonomisk oppgjør. Departementet ber statsforvalteren om å bistå kommunene i prosessen med å gjennomføre et økonomisk oppgjør i samsvar med regelverket. Vi understreker at det er opp til kommunene å bli enige om en felles avtaleforståelse eller en ny avtale. Statsforvalterens rolle i denne sammenheng vil dermed være å veilede kommunene om regelverket og om regnskapsføringen.

Departementet er kjent med at Hamarøy kommune brakte saken om økonomisk oppgjør inn for skjønnsnemnda i desember 2020, jf. inndelingslova §§ 18 og 23. Dersom kommunene ikke kommer til enighet i saken, kan de be skjønnsnemnda fastsette oppgjøret, eller deler av det, ved skjønn.

Dersom kommunene ikke selv blir enige om en felles avtaleforståelse eller en ny avtale som sikrer at alt merforbruket fra Tysfjord dekkes inn, kan statsforvalteren vurdere om det er grunnlag for å føre lovlighetskontroll med kommunestyrevedtakene om delingsoppgjøret, jf. kommuneloven § 27-1 andre ledd. Ved en eventuell lovlighetskontroll kan statsforvalteren prøve om kommunene har tolket inndelingsloven riktig. Statsforvalteren kan dermed vurdere om vedtakene som kommunestyrene har truffet om gjennomføringen av det økonomiske oppgjøret, bygger på en riktig forståelse av inndelingslova § 18, jf. kommuneloven § 14-10 tredje ledd.

Vi bemerker at en eventuell lovlighetskontroll med kommunestyrevedtakene om delingsoppgjøret, må ses i sammenheng med kommunenes årsregnskaper for 2021. Dette fordi det er årsregnskapene som viser hvordan kommunene tolker oppgjørsavtalen.»

Statsforvalteren ønsker derfor å initiere til et møte mellom Narvik kommune og Hamarøy kommune, kommunenes revisjonsselskaper og evt. kommuneadvokatene, for å forsøke å komme til en enighet som sikrer et fullstendig økonomisk oppgjør.

Innkalling til møte sendes i eget brev.

Med hilsen

Merete Troli
kst. kommunal- og beredskapsdirektør

Tom Cato Karlsen
statsforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

Hamarøy kommune
Narvik kommune

Marie Hamsuns vei 3
Postboks 64

8294
8501

Hamarøy
NARVIK

Til kontrollutvalget i
Hamarøy kommune

Deres ref.: *

Vår ref.: 1110/rb

Dato: 2. mai 2023

ÅRSREGNSKAP 2022 HAMARØY KOMMUNE – REVISORS OPPSUMMERING

Revisjonens innhold og angrepsvinkel

Revisjon etter kommunelovens bestemmelser skal skje i henhold til god kommunal revisjonsskikk jf § 24 i Kommuneloven med tilhørende forskrift.

Formålet med regnskapsrevisjon er å gjøre revisor i stand til å avgi en uttalelse om hvorvidt årsregnskapet i det alt vesentlige er avlagt i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk. Med vesentlig menes her at årsregnskapet ikke inneholder feilinformasjon som ville fått brukerne av årsregnskapet til å treffe en annen beslutning dersom feilinformasjonen ikke var til stede.

Regnskapsrevisjon er i utgangspunktet innrettet mot å avdekke feilinformasjon i årsregnskapet. Slik feilinformasjon kan skyldes rene utilsiktede feil, eller misligheter. Våre handlinger og omfang er utformet på bakgrunn av en risikovurdering basert på kommunens størrelse, økonomi og interne forhold. Resultatet av regnskapsrevisjonen rapporteres til kommunestyret/ gjennom revisjonsberetningen. Krav til innhold i revisjonsberetningen og bestemmelser om når den skal avgis er gitt i kommuneloven.

Regnskapsavleggelsen og revisjonsprosessen

Årsregnskap med noter ble sendt til revisor 20.feb. som er innen lovens frist (22.feb.) Avlagt årsregnskap viser et positivt netto driftsresultat på kr. 22 090 847,-.

Noter i årsregnskapet er tilleggsopplysninger. Revisor har kontrollert at regnskapet inneholder noteinformasjon i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk.

Kommunedirektørens årsberetning ble sendt revisor 5.4.2023 som ikke er innenfor lovens frist (31.mars). Revisor har kontrollert at årsberetningen inneholder informasjon i samsvar med lov og forskrift. Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis er vi ikke blitt kjent med forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Ledelsen har avgitt uttalelse datert 17.april 2023, med bekreftelse på at ledelsen mener å ha oppfylt sitt ansvar for utarbeidelse av årsregnskapet og at det, så langt ledelsen kjenner til, inneholder de opplysninger som kreves etter lov og god kommunal regnskapsskikk. Erklæringen er avgitt uten tilleggsopplysninger.

Hovedkontor Fauske

Postadresse: Postboks 140, 8201 Fauske
Besøksadresse: Torggata 10, 2.etg.
Telefon: 75 61 03 80

Avdeling Bodø

Postadresse: Postboks 429, 8001 Bodø
Besøksadresse: Posthusgården, Havnegata 9
Telefon: 75 61 03 80

Konklusjon

Revisors uavhengige beretning ble utstedt 17.april 2023 og avgitt revisjonsberetning er en revisjonsberetning med forbehold. Kommunekassens årsregnskap er avsluttet uten at kontinuitetsprinsippet er fulgt da kommunen har tatt i bruk konto for prinsippendringer til bokføring av kortsiktig gjeld kr 40 599 926 etter delingsoppjøret av Tysfjord kommune. Revisor kan ikke se at utført bokføring er iht. til kommunale regnskapsbestemmelser. Det omtalte forholdet påvirker ikke netto driftsresultat for 2022.

Kommunestyret har tidligere i sak 62/2022 fattet vedtak om å bokføre kortsiktig gjeld etter delingsoppjøret av Tysfjord kommune mot konto for prinsippendringer. Revisor har ikke vurdert nærmere hvorvidt det anbefales at regnskapet fastsettes slik det foreligger grunnet brev fra KDD/dialog med Statsforvalter i Nordland.

1. Generelt- Løpende regnskapsføring

Det er viktig at vesentlige poster i regnskapet avstemmes regelmessig for å sikre at eventuelle feil oppdages tidlig. Revisors vurdering er at dette i stor grad er tilfelle og at regnskapet er à jour knyttet til pliktig regnskapsrapportering. Revisor mener at den interne kontrollen i det alt vesentlige fungerer godt.

Forhold vi har blitt oppmerksomme på gjennom vår revisjon blir løpende kommunisert til økonomiavdelingen. Revisors merknader og forespørsler har i stor grad blitt ivaretatt.

2. Kommunal økonomisk bærekraft

I den nye kommuneloven fra 2020 har KMD forventninger til at finansielle måltall brukes aktivt som verktøy både i planlegging og rapportering til kommunestyret som skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi slik at kommunen forvalter økonomien på en måte som ivaretar den økonomiske handleevnen over tid.

Måltallene (jfr § 14-2 i kommuneloven) skal fungere som rammer for budsjettarbeidet, men måltallene er ikke bindene for budsjettet. Måltallene må tilpasses den enkelte kommune og skal være langsiktig. Måltallene ble vedtatt i 2020.

Finansielle måltall for Hamarøy kommune er knyttet til netto driftsresultat (3,5 %) og gjeldsgrad (75 %) samt størrelse på disposisjonsfond (20 mill.) Disse er ikke endret i 2022. Netto driftsresultat ble 2,83 % av brutto driftsinntekt, korrigert for avskrivninger viser måltall for 2022 at måltallet ikke er nådd.

Gjeldsgraden er i 2022 på 49,9 %. I beregningene inngår ikke gjeld for VA- området og lån til videre utlån, da disse er selvfinansierende. Gjeldsgraden er det viktig å ha et aktivt forhold til ved planlegging av investeringer fremover i tid som er tenkt finansiert med nye låneopptak samt at det generelt er blitt et høyere rentenivå.

Å få disposisjonsfondet opp på 20 mill. fordrer at man har positive netto driftsresultat slik at man kan sette av til disposisjonsfond.

3. Annen Revisjon og særattestasjoner.

Revisor har iht kommuneloven også plikt til utføre forenklet etterlevelserevisjon med økonomiforvaltningen. Kontrollutvalget mottar revisors vurderinger rundt kommunens rutiner knyttet til håndtering av «Feiing» innen frist for rapportering som for 2022 er 30.juni 2023

Revisor har kontrollert og attestert på 6 terminer for skattemeldingen vedr momskompensasjon for kommunen i 2022. Revisors merknader i forbindelse med disse kontrollene har blitt tatt til følge og feil har blitt løpende korrigert. I grunn er det et relativt bra kompetansenivå på de som konterer.

Revisor har gjennomført flere attestasjonsoppdrag/kontroller i forbindelse med revisjonsuttalelser iht. ISRS 4400 – Avtalte kontrollhandlinger, vedrørende prosjektmidler kommune har søkt om /er tildelt.

4. Utført revisjon

Inntekter

For inntekter og tilskudd har revisjonen vært rettet mot å verifisere fullstendighet og at inntektene har vært fakturert med riktige satser, antall terminer og henført til riktig regnskapsår.

Utgifter

For utgifter og overføringer har revisor innrettet kontroller og analyser mot gyldighet, periodisering og korrekt bokføring. Kontrollene vedrørende innkjøp har i høy grad vært gjennomført i kombinasjon med kontroller vedrørende de 6 terminene for momskompensasjon. Kontroller er gjennomført på et (stort) utvalg av inngående fakturaer, blant annet på at dokumentasjonen er tilfredsstillende, at de er bokført i henhold til dokumentasjonen, stilet til kommunen og at det foreligger attestasjon og anvisning.

Balanseposter

I henhold til bokføringsregelverket skal alle balanseposter være dokumentert med mindre de er ubetydelige. Revisor har kontrollert at kommunen har oppfylt dette lovkravet.

Anleggsmidler

Revisor har gjennomført kontroll av aktiveringer fra investeringsregnskapet uten anmerkninger.

Avslutningskommentar

Årsoppgjøret og samarbeidet med økonomiavdelingen er gjennomført på en god måte.

Rune Borøy
oppdragsansvarlig revisor

Kopi: økonomisjef Hamarøy kommune

Analyse av årsregnskap, årsberetning og økonomisk internkontroll. Hamarøy kommunes årsoppgjør 2022. Sjekkliste for kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap/årsberetning.

1) Vurdering av årsregnskap/årsberetning			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Innholdet i revisjonsberetningen	Foreligger det anmerkninger fra revisor i revisjonsberetningen? • Er den ren (ordinær) eller har den forbehold?	Konklusjon med forbehold Årsregnskapet er avsluttet uten at kontinuitetsprinsippet er fulgt da kommunen har tatt i bruk konto for prinsippendringer til bokføring av kortsiktig gjeld kr 40 599 926 etter delingsoppgjøret av Tysfjord kommune. Revisor kan ikke se at utført bokføring er iht. til kommunale regnskapsbestemmelser. Det omtalte forholdet påvirker ikke netto driftsresultat for 2022.	Revisjonsberetningen
Årsregnskapet - Økonomiske tallstørrelser	Hva er størrelsen på • Netto driftsresultat? • -mer-/mindreforbruk	Positivt 22.090.847 kr Kr 16.372.801 ført til inndekking av akkumulert merforbruk. Kr 8.066.554 til disposisjonsfond.	Årsregnskapet – skjema økonomisk oversikt drift Revisjonsberetningen Økonomisk oversikt drift Økonomisk oversikt drift
Usikre poster/forpliktelse som ikke er regnskapsført	Foreligger det fremtidige forpliktelser som innebærer at deler av regnskapsførte disposisjoner «reelt» sett allerede er bundet opp?	Ingen omtalt i notene	Noter i regnskapet – ofte benevnt som «ikke regnskapsførte forpliktelser» og «usikre forpliktelser» Informasjon fra kommuneadvokaten om tvister/rettsaker Forespørre revisor ved orienteringer om behandling av usikre poster
Spesielle resultatposter i året som krever omtale og som har påvirket årsregnskap	Er årsrets resultat påvirket av periodiseringsfeil/spesielle avsetninger?	Ingen spesielle forhold omtalt. For øvrig vises til note 4, endring i regnskapsprinsipp, føring mot prinsippendringenskonto. Har ikke resultat effekt.	Noter i regnskapet Årsberetningen Forespørsel til kommunedirektør/økonomisjef Forespørsel til revisor
Spesielle poster som revisjonen har hatt vanskeligheter med å revidere	Er årsrets resultat påvirket av ekstraordinære inntekter/utgifter? Er det poster som revisor mener er usikre og/eller som har vært vanskelig å vurdere/revidere?	Betydelige ekstraintekter, da særlig fra havbruksfondet 32,9 mill kr. Dessuten konsesjonskraftinntekter 9 mill kr over budsjett. Ut over forbehold som nevnt over, ingen øvrige forhold omtalt.	Årsberetningen Forespørsel til revisor
Størrelsen på korrigerende feil og ikke-korrigerende feil	Hvor store beløp utgjør korrigerende feil og ikke-korrigerende feil?	Ingen spesielle forhold omtalt.	Forespørsel til revisor

2) Vurdering av økonomisk bærekraft			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Netto driftsresultat	Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter sammenlignet med egne måltall	Hamarøy kommune - Måltall 2022 2,83 % 3,50 % 2021 1,90 % 3,50 % 2020 3,66 % 3,50 %	Årsregnskap/årsberetning. Måltall i henhold til vedtak i kommunestyret 2020.
Gjeldsgrad	Risikobærende gjeld (eks selvfinansierende gjeld VA og utlån) i % av brutto driftsinntekter sammenlignet med egne måltall	Hamarøy kommune - Måltall 2022 50 % 75 % 2021 44 % 75 % 2020 40 % 75 %	Årsregnskap/årsberetning. Måltall i henhold til vedtak i kommunestyret 2020.
Driftsreserver (disposisjonsfond)	Disposisjonsfond	Hamarøy kommune - Måltall 2022 MNOK 8,1 MNOK 20 2021 MNOK 0,0 MNOK 20 2020 MNOK 0,0 MNOK 20	Årsregnskap/årsberetning. Måltall i henhold til vedtak i kommunestyret 2020.

3) Vurdering av økonomiforvaltningen og internkontrollen			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Økonomisk internkontroll	Er det rapportert/kommunisert vesentlige svakheter i den økonomiske internkontrollen som bør komme kommunestyret til kunnskap?	Regnskapet er å jour knyttet til pliktig regnskapsrapportering. Revisor mener at den interne kontrollen i det alt vesentlige fungerer godt. Forhold som revisjonen har blitt oppmerksomme på blir løpende kommunisert til økonomiavdelingen. Revisors merknader og forespørsler har i stor grad blitt ivarettatt.	Revisjonsberetning Nummererte brev fra revisor Revisjonsbrev, årsoppgjørnotat fra revisor Presentasjoner fra revisor i kontrollutvalget

Bevilgningskontroll (Budsjettavvik)	Revisor skal i den ordinære regnskapsrevisjonen også uttale seg om vesentlige budsjettavvik. I revisjonsutøvelsen vil revisor bygge på en vurdering av risikoen for vesentlige brudd på kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene. Dette vil blant annet omfatte vurdering av om budsjettkontrollen er hensiktsmessig og betryggende ordnet. Revisor sin kontroll på dette området rapporteres som egen uttalelse (RSK 302), med moderat sikkerhet i tilknytning til revisjonsberetningen, når det gjelder budsjettavvik og avvik fra premissene for budsjettet.	Ingen spesielle forhold omtalt av revisjonen.	Revisoruttale vedr vesentlige budsjettavvik (RSK 302 – forenklet etterlevelseskontroll)
Forvaltning av finansielle midler og gjeld uten vesentlig finansiell risiko	Er finans- og gjeldsforvaltningen innenfor regelverket? • plassering av midler • andel fastrentelån • andel sertifikatlån Hva er størrelsen på sertifikatlån, og hvilken risiko utgjør størrelsen på lånene?	Ingen spesielle forhold omtalt av revisjonen.	Kommunens finansreglement Finansrapport
Betalingsforpliktelser	Har revisor rapportert/kommunisert vesentlige svakheter når det gjelder innfrielse av betalingsforpliktelser ved forfall?	Ingen spesielle forhold omtalt av revisjonen.	
Registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger (bokføring)	Har revisor rapportert/kommunisert vesentlige svakheter når det gjelder registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger, som bør komme kommunestyret til kunnskap?	For utgifter og overføringer har revisor innrettet kontroller og analyser mot gyldighet, periodisering og korrekt bokføring. Kontrollene vedrørende innkjøp har i høy grad vært gjennomført i kombinasjon med kontroller vedrørende de 6 terminene for momskompensasjon. Kontroller er gjennomført på et (stort) utvalg av inngående fakturaer, blant annet på at dokumentasjonen er tilfredsstillende, at de er bokført i henhold til dokumentasjonen, stilet til kommunen og at det foreligger attestasjon og anvisning.	
	Behandling av merverdiavgift og mva. – kompensasjon. Har revisor utført utvidede kontroller på området, og hvilke funn er gjort?	Revisor har kontrollert og attestert på 6 terminer for skattemeldingen vedr momskompensasjon for kommunen i 2022. Revisors merknader i forbindelse med disse kontrollene har blitt tatt til følge og feil har blitt løpende korrigert. Bra kompetansenivå på de som konterer.	
	Lønn. Har revisor utført utvidede kontroller på området, og hvilke funn er gjort?	Ingen spesielle forhold omtalt av revisjonen.	
Misligheter	Antall saker/meldinger varslet til kontrollutvalget fra revisor Er sakene fulgt opp og håndtert tilfredsstillende?	Ingen saker omtalt.	Meldinger fra revisor til kontrollutvalget om misligheter Revisjonsberetning Nummerert brev fra revisor
Forenklet etterlevelseskontroller av økonomiforvaltningen	Hvilke(t) område(r) er kontrollert? Hva er essensen i revisor sine uttalelser på de aktuelle områdene som er kontrollert?	I 2022 har kontrollutvalget behandlet etterlevelseskontroll av selvkost vann, avløp og slam. Revisors uttalelse har ikke gitt grunnlag for videre oppfølging fra utvalgets side. I 2023 er temaet selvkost feiing (frist 30.06).	Revisoruttalelser vedr etterlevelseskontroller med økonomiforvaltningen
Forvaltningsrevisjoner hvor fokus har vært økonomiforvaltning	Hvilke(t) område(r) er kontrollert? Hva er essensen i revisor sine uttalelser på de aktuelle områdene som er kontrollert?	Ingen forvaltningsrevisjoner direkte knyttet til økonomiforvaltningen, men én revisjon på Ledelse/styring/sykefraværsoppfølging og én på Eiendomsforvaltning berører dette indirekte. Førstnevnte er lukket. Eiendomsforvaltning følges opp til høsten. Eiendomsforvaltning: Rapporten konkluderer at kommunen i liten grad har etablert hensiktsmessige system og rutiner som kan ivareta et godt og langsiktig vedlikehold av bygninger. Kommunens avtaler med boligstiftelsene ivaretar i stor grad kommunens behov for rasjonell byggforvaltning. Rapporten kommer med fem anbefalinger.	Rapporter fra forvaltningsrevisjon
Rettsaker/tvister kommunen har vært involvert i	Hvor mange tvister og hva skyldes de? Er det noen saker som er gjentakende og som kan skyldes svak internkontroll? I hvilken grad er rettsaker/tvister fulgt opp på en tilfredsstillende måte fra kommunen sin side?	Ingen saker omtalt.	Oppsummeringsbrev fra revisor
Annet		Årsregnskap med noter ble sendt til revisor 20.feb. som er innen lovens frist (22.feb.) Kommunedirektørens årsberetning ble sendt revisor 5.4.2023 som ikke er innenfor lovens frist (31.mars).	Oppsummeringsbrev fra revisor Noteopplysninger Presentasjoner fra revisor i kontrollutvalget

4) Vurdering av ikke-økonomiske krav i årsberetningen			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggere	Vurdering av innholdet i årsberetningen opp mot kravet	Mangler i selve årsberetningen men det er utarbeidet egen årsmelding for rammeområdene med svært detaljert beskrivelse for kommunens ulike virksomheter. Årsberetningen kunne med fordel hatt en sammenstilling av mål og vurdering av måloppnåelse på sentralt/overordnet/strategisk nivå, feks mot kommuneplanens samfunnsdel (nylig vedtatt).	Årsberetning og årsmelding
Tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard	Vurdering av innholdet i årsberetningen opp mot kravet	Tilstrekkelig beskrevet i årsberetning. Innholdet kunne med fordel vært mindre generell og mer spesifikk knyttet til evaluering av etisk standard for året som er gått.	Årsberetningen

Den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling	Vurdering av innholdet i årsberetningen opp mot kravet Hva kommunen gjør for å oppfylle arbeidsgivers aktivitetsplikt etter likestillings- og diskrimineringsloven § 26	Tilstrekkelig beskrevet i årsberetning.	Årsberetningen
--	--	---	----------------

5) Eventuelt andre forhold			
Tema	Spørsmål	Trafikklysvurdering	Informasjon/kilder
Kontrollutvalgets overordnede ansvar for kontroll med økonomiforvaltningen	Det er opp til kontrollutvalget selv å bestemme hva kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskap og årsberetning skal inneholde. Verken loven eller forskriften stiller konkrete krav til hva uttalelsen skal inneholde, utover at den skal knytte seg til forhold i årsregnskapet eller årsberetningen og tilhørende revisjonsberetning. • Er det fremkommet andre forhold som bør komme kommunestyret til kunnskap?	Årsoppgjøret og samarbeidet med økonomiavdelingen er gjennomført på en god måte.	Oppsummeringsbrev fra revisor Noteopplysninger Presentasjoner fra revisor i kontrollutvalget

Salten Kontrollutvalgsservice

Sted / Dato

Jnr

Ark

Røklund / 02.05.2023

23/491

415-7.4

SAK 12/23**Rapport eierskapskontroll****Saksgang:**

Kontrollutvalget

Møtedato:

10.05.2023

Vedlegg:

- Salten kommunerevisjon IKS, 27. april 2023: Rapport eierskapskontroll Hamarøy kommune

Bakgrunn:

Kontrollutvalget har utarbeidet plan for eierskapskontroll, slik det er bestemt i kommunelovens § 23-4. Planen gjelder perioden 2022-2023 og er basert på risikovurderinger av kommunens virksomhet. Kommunestyret har i sak 76/22 vedtatt planen etter innstilling fra kontrollutvalget med følgende tema: *Generell eierskapskontroll om utøvelse av kommunens eierinteresser. Kontrollen skal avdekke om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstillende kravene i kommuneloven §26-1 med særlig fokus om kommunen har et avklart formål med sine eierskap.*

I kontrollutvalgets møte 10. november 2022, sak 28/22 gjorde så utvalget en bestilling til revisor basert på dens prosjektplan. Ifølge prosjektplan skulle rapporten utarbeides i løpet av våren innenfor en ramme på 100 timer. Rapporten ble oversendt 27.april 2023.

Formål og problemstilling:

Formålet med eierskapskontrollen prosjektet er å avdekke om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstillende kravene i kommuneloven §26-1 med særlig fokus på om kommunen har et avklart formål med sine eierskap. Det er ut fra dette avledet følgende problemstilling:

Har Hamarøy kommune eierskapsmeldinger i samsvar med kommuneloven § 26-1 og gjeldende anbefalinger om eierstyring?

Innsamlingen av data baserer seg i hovedsak på dokumentanalyse med utgangspunkt i kommunens eierskapsmelding. Revisjonen har ikke gått inn i noen enkeltsekskap, ettersom problemstillingen retter seg mot kommunens system og eierskapsmeldingen.

Revisjonskriterier (krav og forventinger som kan stilles til den funksjon/aktivitet som undersøkes av revisjonen), er utledet fra kommuneloven, Hamarøy kommunes egen eierskapsmelding og KS Folkevalgtprogram 2019- 2023 Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. For fullstendige utledede revisjonskriterier vises til vedlegg 2 i rapporten.

Revisor har gjort vurderinger knyttet til hver av de operasjonaliserte revisjonskriteriene som er satt opp:

- Hamarøy kommune skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.
 - Kommunestyret i Hamarøy vedtok i politisk sak 93/21 (16.12.21) ny eierskapsmelding. Kriteriet er dermed oppfylt.
- Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring
 - Det er åtte prinsipper for god eierstyring i eierskapsmeldingen. Etter å ha gjennomgått disse prinsippene, ser revisor at prinsippene i hovedsak inneholder de anbefalte prinsippene fra KS. Likevel vurderer revisjonen at konkretisering av prinsippenes innhold med fordel kunne vært på sin plass på flere områder.
- Eierskapsmeldingen bør inneholde et prinsipp om årlig utarbeidelse av rapport om selskapene status for kommunestyret.
 - Revisors vurdering er at kommunens krav om å utarbeide en eierskapsmelding som omhandler bedriftene kommunen er eier i, samsvarer med KS anbefalinger om at kommunestyret får seg forelagt en status om selskapene hvert år. Kriteriet vurderes som oppfylt.
- Eierskapsmeldingen bør inneholde strategi om valg av selskapsform.
 - Av eierskapsmeldingen framgår det kun strategi for valg av aksjeselskap som selskapsform. Eierskapsmeldingen inneholder ikke strategi om valg av andre selskapsformer. Revisors vurdering er at kommunen ikke har fullverdige strategier for valg av selskapsform.
- Eierskapsmeldingen bør inneholde et prinsipp om opplæring.
 - Eierskapsmeldingen omtaler et prinsipp om folkevalgtopplæring i eierskap og eierstyring. Herunder trekkes det frem at opplæring i eierskap og eierstyring vil være et viktig bidrag til kommunesektorens omdømme. Kriteriet vurderes som oppfylt.
- Eierskapsmeldingen bør inneholde et prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskaper.
 - Når kommunestyret legger en del av sin virksomhet inn i et selskap, medfører det overføring av styringsrett til virksomheten og det kan være hensiktsmessig å jevnlig vurdere selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskaper. Slikt prinsipp er ikke omtalt av eierskapsmeldingen og revisor vurderer kriteriet som ikke fullt ut oppfylt.

- Eierskapsmeldingen bør inneholde strategi for sikring av nødvendig kompetanse i styrene. Det bør framkomme av eierskapsmeldingen krav til supplerende kompetanse i styrene.
 - Både strategi for sikring av nødvendig kompetanse i styrene og krav til supplerende kompetanse i styrene kommer frem av eierskapsmeldingen, og kriteriene anses som oppfylt.
- Eierskapsmeldingen bør inneholde prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene.
 - Det framkommer ikke tydelig av eierskapsmeldingen at det skal være balansert kjønnsrepresentasjon i styrene. Meldingen har et punkt om mangfoldighet, noe som også kan forstås innenfor dette, men bør konkretisere et prinsipp om kjønnsrepresentasjon for at det skal komme tydelig fram. Revisor vurderer kriteriet som ikke fullt ut oppfylt.
- Det bør gå fram av eierskapsmeldingen at de skal ha en rutine for vurdering av habilitet.
 - Det framkommer av eierskapsmeldingen en rutine for vurdering av habilitet. Blant annet skal ikke samme person representere kommunen/kommunestyret i generalforsamling og styret i samme selskapet. Revisor vurderer kriteriet som oppfylt.
- Eierskapsmeldingen bør inneholde et generelt prinsipp om å ha konkrete eierstrategier for det enkelte selskap.
 - Hamarøy kommune har i eierskapsmeldingen konkrete mål og strategier for selskapene, men kan være tydeligere på hvor konkrete mål og føringer de bør ha. Revisors vurdering er at kommunen kan være tydeligere på konkrete mål og føringer de har for sine selskaper. Kriteriet anses på bakgrunn av overnevnte ikke som fullt ut oppfylt.
- Eierskapsmeldingen skal inneholde en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
 - Revisor har fått tilsendt et dokument av kommunen med gjeldende oversikt over styrer, råd eller utvalg der kommunen har en rolle, men det er ikke en del av eierskapsmeldingen. Dokumentets nedskrevne status er at det ikke er kvalitetssikret. Dokumentet kan være et utgangspunkt for å få dette på plass i eierskapsmeldingen. Kriteriet anses ikke som fullt ut oppfylt, på bakgrunn av overnevnte.
- Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene
 - Innledningsvis i eierskapsmeldingen har kommunen satt opp prinsipper om overordnede eierstrategier innenfor fem kategorier. Det framkommer imidlertid ikke konkrete eierstrategier for hvert enkelt selskap. I det ikke kvalitetssikrede dokumentet som nevnt i punktet over, er det imidlertid konkrete eierstrategier til selskapene. Revisjonen finner at dokumentet kan være et utgangspunkt for å få dette på plass i eierskapsmeldingen. Kriteriet vurderes på bakgrunn av overnevnte som ikke fullt ut oppfylt.

Revisors konklusjon og anbefalinger

Revisor konkluderer at Hamarøy kommune i noen grad, opp mot stor grad, har eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven og gjeldende anbefalinger for eierstyring. Revisor kommer med følgende anbefalinger:

1. Hamarøy kommune må i eierskapsmeldingen få på plass en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.

2. Hamarøy kommune må i eierskapsmeldingen få på plass egne konkrete eierskapsstrategier for alle sine selskap.
3. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør være lett tilgjengelig på kommunens hjemmesider.
4. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi om valg av selskapsform.
5. Hamarøy kommune bør i eierskapsmeldingen få på plass et prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskapet.
6. Hamarøy kommune bør i eierskapsmeldingen få på plass et prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene.

Kommunedirektørens kommentar:

Kommunedirektørens kommentar er lagt ved i sin helhet under rapportens vedlegg 1 og har ikke ført til endringer i konklusjon og anbefalinger. Kommunedirektøren skriver at forbedringsforslagene vil medføre at eierskapsmeldingen ved neste revisjon vil fremstå som betydelig styrket. Rulleringen av eierskapsmeldingen planlegges slik at denne er vedtaksklar senest rett i etterkant av konstituering av nytt kommunestyret til høsten.

Vurderinger:

Kontrollutvalget bestilte eierskapskontroll basert på prosjektplan datert 02.11.2022. I prosjektplanen ble det bestemt at revisjonen skulle gjøre vurderinger om kommunens eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret, eierskapsmeldingens innhold, kommunens prinsipper for eierstyring, oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser, kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomheten, eierskapsmeldingens tilgjengelighet og kommunens systematiske rapportering om tilstanden for selskapene. Momentene anses grundig belyst i rapporten sett opp mot problemstillingen som kontrollutvalget har valgt for undersøkelsen. Salten kommunerevisjon vurderes derfor å ha gjennomført en undersøkelse og utarbeidet en rapport i samsvar med bestillingens innhold.

Rapporten får frem at kommunen i noen og opp mot stor grad følger kommunelovens bestemmelser og gjeldende anbefalinger for eierstyring, men at det også er noen forbedringsområder som med fordel bør vurderes. Det er naturlig å vise til rapportens anbefalinger i vedtaket. I henhold til forskrift om kontrollutvalg og revisjon §5 skal kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak om forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller blir fulgt opp. Kommunedirektøren skriver at eierskapsmeldingen skal revideres senest rett i etterkant av konstituering av nytt kommunestyre til høsten. Det kan derfor være hensiktsmessig for kontrollutvalget med oppfølgingssak første møte i 2024.

Rapporten behandles av kommunestyret etter innstilling fra kontrollutvalget.

Forslag til vedtak (innstilling til kommunestyret):

1. Rapport eierskapskontroll er forelagt kommunestyret og tas til etterretning.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren følge rapportens anbefalinger og sikre at Hamarøy kommunes eierskapsmelding:
 - inneholder oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
 - inneholder egne konkrete eierskapsstrategier for alle sine selskap.

- er lett tilgjengelig på kommunens hjemmesider.
 - inneholder strategi om valg av selskapsform
 - inneholder prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskapet.
 - inneholder prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene.
3. Kommunestyret ber kontrollutvalget påse at kommunestyrets vedtak om eierskapskontroll følges opp. Kontrollutvalget anmodes om at oppfølging av rapporten gjøres i løpet av første kvartal 2024.

Røklund, 02. mai 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

Eierskapskontroll

Hamarøy kommune

Forord

Salten kommunerevisjon IKS eies av kommunene Beiarn, Bodø, Fauske, Gildeskål, Hamarøy, Meløy, Saltdal, Steigen og Sørfold i Salten- regionen i Nordland fylke.

Salten kommunerevisjon IKS utfører forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll innenfor en rekke områder, og med forskjellige innfallsvinkler. Av fire forvaltningsrevisorer, har vi Mariell Myhre som er samfunnsviter, og Malin Bruun, Synne Skoglund og Bjørn Vegard Gamst som er jurister.

Eierskapskontrollen er gjennomført i overensstemmelse med kommunelovens regler om eierskapskontroll i §23-4, og forskrift om kontrollutvalg §14. Formålet med eierskapskontroll er å kontrollere om den som utøver kommunens eller eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Herunder se etter muligheter til forbedringer, eventuelt påpeke svakheter og mangler.

Vi gjennomfører oppdragene i samsvar med Norges kommunerevisorforbunds standard for eierskapskontroll RSK 002.

Kontrollutvalget i Hamarøy kommune vedtok i møte 07.12.22 saksnummer 76/22 å gjennomføre en eierskapskontroll i Hamarøy kommune. Denne rapporten oppsummerer resultatene fra undersøkelsen. Ansvarlig for gjennomføring av undersøkelsen har vært forvaltningsrevisor Mariell Myhre. Oppdragsansvarlig er forvaltningsrevisor Bjørn Vegard Gamst.

Bodø, den 27.04.23

Mariell Myhre
Forvaltningsrevisor

Bjørn Vegard Gamst
Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor

Innhold

FORORD	2
SAMMENDRAG	5
1 INNLEDNING.....	8
1.1 Kontrollutvalgets bestilling og bakgrunn	8
1.2 Problemstillinger og revisjonskriterier	8
1.2.1 Problemstilling	8
1.2.2 Revisjonskriterier.....	9
1.3 Metode og avgrensning	9
2 OPERASJONALISERTE REVISJONSKRITERIER.....	11
3 FAKTA OG VURDERINGER	12
3.1 Hamarøy kommunes eierskapsmelding	12
3.2 Kommunens prinsipper for eierstyring	13
3.2.1 Årlig utarbeidelse av rapport om selskapenes status.....	15
3.2.2 Valg av selskapsform.....	16
3.2.3 God opplæring.....	17
3.2.4 Revidering av styringsdokumenter og avtaler.....	18
3.2.5 Kompetanse i styrene	19
3.2.6 Kjønnrepresentasjon i styret.....	20
3.2.7 Habilitet.....	21
3.2.8 Eierstrategi for hvert selskap.....	22

3.3 Oversikt over eierinteresser.....	23
3.4 Formål med eierinteresser	24
4 KONKLUSJON.....	26
4.1 Anbefalinger	27
5 KOMMUNEDIREKTØRENS KOMMENTAR.....	28
6 LITTERATUR OG KILDERREFERANSER	29
VEDLEGG 1. HØRINGSSVAR FRA KOMMUNEDIREKTØREN.....	30
VEDLEGG 2. UTLEDNING TIL REVISJONSKRITERIER	31

Sammendrag

Salten kommunerevisjon IKS har gjennomført en eierskapskontroll i Håbmera- Hamarøy kommune. Formålet med eierskapskontrollen har vært å belyse om Hamarøy kommune legger til rette for god eierstyring. Problemstillingen er følgende:

I hvilken grad har Hamarøy kommune eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven § 26-1 og gjeldende anbefalinger om eierstyring?

Innsamlingen av data baserer seg på dokumentanalyse. På bakgrunn av kriteriene er målsetningen å se om kommunen på overordnet systemnivå oppfyller lover og retningslinjer for god eierstyring.

Kommunestyret i Hamarøy vedtok i politisk sak 93/21 (16.12.21) ny eierskapsmelding, og Hamarøy kommune oppfyller på den måten kravet i kommuneloven om å minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding. KS anbefaler imidlertid at kommunen tar eierskapsmeldingen til vurdering oftere, eller at kommunestyret årlig bør få seg forelagt en rapport om selskapene hvert år, noe kommunen selv har et prinsipp om.

Kommunens eierskapsmelding inneholder prinsipper for eierstyring, som i all hovedsak inneholder de anbefalte prinsippene fra KS.

Revisor har fått eiermeldingen tilsendt fra kommunen, men har ikke funnet dokumentet lett tilgjengelig på kommunens hjemmesider. Revisjonen trekker frem at det er viktig at slike dokumenter oppdateres jevnlig og er lett tilgjengelige for alle som har behov for dem.

Eierskapsmeldingen inneholder ikke konkrete eierstrategier for kommunens selskap. Dette må imidlertid på plass for alle kommunens selskaper.

Hamarøy kommune har ikke prinsipp for jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter/avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Av eierskapsmeldingen framgår det kun strategi for valg av aksjeselskap som selskapsform. Eierskapsmeldingen inneholder ikke strategi om valg av andre selskapsformer. Dette er noe kommunen bør få på plass i eierskapsmeldingen.

Eierskapsmeldingen omtaler krav til kompetanse i styrene og supplerende kompetanse. Det framgår i tillegg et prinsipp om habilitet i eierskapsmeldingen.

Det framkommer ikke tydelig av eierskapsmeldingen at det skal være balansert kjønnsrepresentasjon i styrene. Revisors vurdering er at Hamarøy kommune i eierskapsmeldingen har vært inne på et prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon, men bør konkretisere et prinsipp om kjønnsrepresentasjon for at det skal komme tydelig fram.

Rapporten har vært sendt til uttalelse hos kommunedirektøren, og ligger som vedlegg 1 til denne rapporten. Kommunedirektørens kommentar får ikke betydning for konklusjonen og anbefalingene i rapporten.

Konklusjon

Revisjonens konklusjon i etterkant av eierskapskontrollen er at Hamarøy kommune i noen grad, opp mot stor grad, har eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven og gjeldende anbefalinger for eierstyring.

Hamarøy kommune oppfyller kriteriet om å minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding, vedtatt av kommunestyret. Revisors funn og vurderinger viser at kommunen i eierskapsmeldingen har på plass prinsipper for god eierstyring som i all hovedsak inneholder de anbefalte prinsippene fra KS.

Konklusjonen bunner i at eierskapsmeldingen ikke inneholder oversikt over kommunens eierinteresser eller konkrete eierstrategier for kommunens selskaper. Videre ivaretar ikke eierskapsmeldingen KS anbefalinger når det gjelder strategi om valg av selskapsform, prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter/avtalene som regulerer styringen av selskapet, og prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon.

Revisor har utarbeidet noen anbefalinger som kan bidra til at utøvelsen av eierstyring i Hamarøy kommune kan bli enda bedre.

Anbefalinger:

1. Hamarøy kommune må i eierskapsmeldingen få på plass en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
2. Hamarøy kommune må i eierskapsmeldingen få på plass egne konkrete eierskapstrategier for alle sine selskap.
3. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør være lett tilgjengelig på kommunens hjemmesider.
4. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi om valg av selskapsform.
5. Hamarøy kommune bør i eierskapsmeldingen få på plass et prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskapet.
6. Hamarøy kommune bør i eierskapsmeldingen få på plass et prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene.

1 Innledning

1.1 Kontrollutvalgets bestilling og bakgrunn

Eierskapskontrollen er bestilt av kontrollutvalget i Hamarøy kommune med det formål å finne ut om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstiller kravene i kommuneloven § 26-1, med søkelys på om kommunen har et avklart formål med sine eierskap. Vi gjør rede for hvordan vi vil svare ut problemstillingen i de påfølgende kapitlene.

Bakgrunnen for bestillingen er kontrollutvalgets forslag til plan for eierskapskontroll 2022-2023, vedtatt av kommunestyret i sak 19/22, 22.08.22. Kontrollutvalget i Hamarøy kommune vedtok i sak 28/22, 10.11.22, bestilling av eierskapskontroll slik den er beskrevet i prosjektplan av 02.11.2022: generell eierskapskontroll om utøvelse av kommunens eierinteresser. Kommunestyret i Hamarøy delegerte myndighet til kontrollutvalget til å definere og avgrense et konkret prosjekt innenfor utvalgt område i planen.

1.2 Problemstillinger og revisjonskriterier

1.2.1 Problemstilling

Revisor har satt opp følgende problemstilling:

I hvilken grad har Hamarøy kommune eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven § 26-1 og gjeldende anbefalinger om eierstyring?

Vurderinger i forhold til:

- Kommunens eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret.
- Eierskapsmeldingens innhold.
- Kommunens prinsipper for eierstyring.
- Oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.

- Kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomheten.
-Konkrete eierstrategier for hvert selskap.
- Eierskapsmeldingens tilgjengelighet.
- Kommunens systematiske rapportering om tilstanden for selskapene.

1.2.2 Revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de krav og forventninger som den reviderte enhet i kommunen skal vurderes opp imot. De danner grunnlaget revisjonen trenger for å vurdere om det foreligger avvik eller svakheter på det området som skal revideres.

Revisjonskriteriene er utledet fra følgende kilder:

- Kommuneloven
- Hamarøy kommunes eierskapsmelding
- KS Folkevalgprogram 2019- 2023 Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll

1.3 Metode og avgrensning

Eierskapskontrollen er gjennomført i tråd med gjeldende standard for eierskapskontroll i kommuner-*RSK 002*¹. I henhold til *RSK 002* kan eierskapskontroll gjennomføres som undersøkelse basert på mindre omfattende datamateriale enn forvaltningsrevisjon.

Eierskapskontroll er hjemlet i kommuneloven § 23-4.

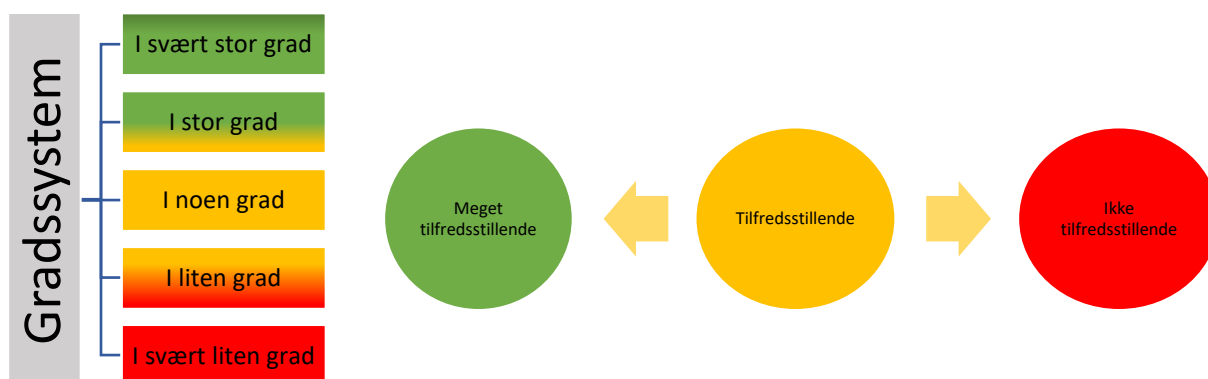
Det er kommunens system og rutiner i henhold til kommuneloven § 26-1 kontrollutvalget i Hamarøy ønsker belyst. Prosjektet er derfor i all hovedsak basert på dokumentanalyse med utgangspunkt i kommunens eierskapsmelding.

¹ Norges Kommunerevisorforbund (2020). *Standard for eierskapskontroll*.

I kommuneloven § 26-1 andre ledd bokstav c omtales et krav om kommunens formål med sine eierinteresser. Revisor har her tolket dette som en videreføring av kravet til konkrete eierstrategier og målsetninger for kommunens eierskap. Ettersom KS i sine anbefalinger forutsetter at kommunene har konkrete eierstrategier som grunnlag for styringen av sine eierskap.²

Revisjonen har ikke gått inn i noen enkeltsekskap, ettersom problemstillingen retter seg mot kommunens system og eierskapsmeldingen. Vi understreker at eierskapskontrollen begrenser seg til en vurdering av kommunens eierskapsmelding, da dette er en begrenset undersøkelse. Revisor legger til grunn at de fakta som er innsamlet gir tilstrekkelig grunnlag for å svare på problemstillingen, og i tråd med kvalitetskravene i RSK002. Påliteligheten og gyldigheten er også søkt sikret på et overordnet nivå gjennom revisjonens interne kvalitetssikringssystem.

Konklusjon i rapporten relaterer seg til gradssystemet nedenfor:

² KS Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll (2020, s.14).

2 Operasjonaliserte revisjonskriterier

Vi har nedenfor satt opp de operasjonaliserte kriteriene rapporten bygger på.³ I kapittel tre vil vi ta for oss fakta og vurdere om kriteriene er oppfylt.

1. Hamarøy kommune skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.
2. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring.
3. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et prinsipp om årlig utarbeidelse av eierskapsmelding eller rapport om selskapene for kommunestyret.
4. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi om valg av selskapsform.
5. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et prinsipp om opplæring.
6. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskapet.
7. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi for sikring av nødvendig kompetanse i styrene.
8. Det bør framkomme av Hamarøy kommunes eierskapsmelding krav til supplerende kompetanse i styrene.
9. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene.

³ Utledning til kriteriene ligger i vedlegg 2.

10. Det bør gå fram av Hamarøy kommunes eierskapsmelding at de skal ha en rutine for vurdering av habilitet.
11. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et generelt prinsipp om å ha konkrete eierstrategier for det enkelte selskap.
12. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
13. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene.

3 Fakta og vurderinger

3.1 Hamarøy kommunes eierskapsmelding

Revisjonskriterium:

1. Hamarøy kommune skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.

Fakta:

Det følger av kommuneloven at kommuner minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret. I eierskapsmeldingens innledning gjengis det samme kravet.

Kommunestyret i Hamarøy vedtok i politisk sak 93/21 (16.12.21) ny eierskapsmelding. I dokumentets forord kommer det frem at kommunestyret i Håbmera- Hamarøy kommune har bestilt en eierskapsmelding i forbindelse med selskaper som kommunen er eier eller deleier i.

Vurdering:

Inneværende valgperiode er fra år 2019- 2023. Hamarøy kommune oppfyller lovteksten om å minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding. Revisjonen trekker frem at dette er bra, da en eierskapsmelding vil sikre et godt grunnlag for nødvendige styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre de folkevalgtes ansvar, slik det følger av KS anbefaling.

Kriteriet om å minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som vedtas av kommunestyre er oppfylt.

3.2 Kommunens prinsipper for eierstyring

For å kunne defineres som en eierskapsmelding i henhold til kommuneloven § 26- 1, stiller KS en rekke anbefalinger til prinsipper de mener eierskapsmeldingen bør inneholde.⁴ Herunder skal vi se om kommunen oppfyller anbefalinger til innhold i eierskapsmeldingen.

Revisjonskriterium:

2. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring.

Fakta:

Revisor har gjennomgått kommunens prinsipper for eierstyring slik det framgår av eierskapsmeldingen. Dokumentet inneholder kommunens prinsipper for eierstyring under «Krav rettet om selskapene Håbmera- Hamarøy kommune som eier». Prinsippene i eierskapsmeldingen er utarbeidet av KS anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll. Det følger av eierskapsmeldingene at prinsippene for eierstyring er:

⁴ KS Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll (2020).

- Selskapene skal være bevist på sitt samfunnsansvar.
- Eiere skal behandles likt.
- Åpningsbalansen i selskapene skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapene sin situasjon.⁵
- Selskapene må ha en strategi på kapitalbinding.
- Styrene i selskapene skal være profesjonelle. Herunder ha nødvendig kompetanse, kapasitet og mangfold.
- Styret i selskapene skal på uavhengig grunnlag ha en aktiv rolle overfor daglig leder utfra selskapets rolle og oppgaver.
- Håbmera- Hamarøy kommune sin administrative og politiske ledelse har i samarbeid med formannskapet og kommunestyret et ansvar for at eierskapspolitikk plattform blir synliggjort og forankret i selskapene som er deleid eller heleid av kommunen.
- Bedriftene som kommunen er eier i, skal gjøres kjent med krav som gjelder samfunnsansvar, kompetanse, mangfold, med mer.

Prinsippene blir under kapittelet utdypet med underpunkter.

Vurdering:

Det er åtte prinsipper for god eierstyring i eierskapsmeldingen. Etter å ha gjennomgått disse prinsippene, ser revisor at prinsippene i hovedsak inneholder de anbefalte prinsippene fra KS. Likevel vurderer revisjonen at konkretisering av prinsippenes innhold kunne med fordel vært på sin plass på flere områder.

⁵ Åpningsbalanse for aksjeselskap er en oversikt over selskapets egenkapital, eiendeler og gjeld ved stiftelse av selskapet. Denne informasjonen brukes blant annet når selskapet skal begynne å føre regnskap (Visma.no).

Nedenfor går vi igjennom prinsippene og vurderer de opp mot KS anbefalinger.

3.2.1 Årlig utarbeidelse av rapport om selskapenes status

Revisjonskriterium:

3. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et prinsipp om årlig utarbeidelse av rapport om selskapene status for kommunestyret.

Fakta:

Under «oppgaver som eier» i eierskapsmeldingen stilles det krav om at Håbmera- Hamarøy kommune «årlig skal utarbeide/revidere en eierskapsmelding som samlet omhandler bedriftene kommunen er heleier/deleier i». I eierskapsmeldingens forord kommer det frem at en eierskapsmelding vil kunne gi flere ringvirkninger utover det å sikre nødvendige styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre lokalpolitikernes ansvar. Den vil gi folkevalgte mulighet å sette seg inn i de juridiske styringsmuligheter som ligger i de ulike selskapsformene, samt bidra til mer åpenhet til den kommunale virksomheten.

Revisjonen har fått eierskapsmeldingen tilsendt fra kommunen. Dokumentet er imidlertid ikke lett tilgjengelig på kommunens hjemmesider.

Vurdering:

Eierskapsmeldingen er ikke lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside. Revisjonen har fått eierskapsmeldingen fra 2021 tilsendt fra kommunen. Imidlertid trekker revisjonen frem at det er viktig at slike dokumenter er lett tilgjengelig for selskapene og kommunens innbyggere som har behov for den.

Hamarøy kommune setter i eierskapsmeldingen krav om at kommunen årlig skal utarbeide/revidere en eierskapsmelding som samlet omhandler bedriftene kommunen er heleier/deleier i. I henhold til KS kan det være voldsomt å legge fram en full vurdering av eierskapet hvert år, og KS anbefaler at kommunestyret i det minste får seg forelagt en rapport om selskapene status hvert år. Revisors vurdering er at kommunens krav om å

utarbeide/revidere en eierskapsmelding som omhandler bedriftene kommunen er heleier/deleier i, samsvarer med KS anbefalinger om at kommunestyret får seg forelagt en status om selskapene hvert år.

Kriteriet vurderes som oppfylt.

3.2.2 Valg av selskapsform

Revisjonskriterium:

4. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi om valg av selskapsform.

Fakta:

Eierskapsmeldingen har et kapittel med overskriften «eierskapsform, styringsmuligheter og verdifastsettelse». Her omtales kommunens strategi for valg av selskapsformen aksjeselskap (AS). Ifølge eierskapsmeldingen kan aksjeselskap være fordelsaktivt når man ønsker å ha ulike grupper av eiere, og når kommunen ønsker å ha et helt avklart begrenset ansvar med eierskapet.

Eierskapsmeldingen definerer videre hva en stiftelse er, men inneholder ikke strategi om valg av denne selskapsformen eller andre selskapsformer.

Vurdering:

Av eierskapsmeldingen framgår det kun strategi for valg av aksjeselskap som selskapsform. Eierskapsmeldingen inneholder ikke strategi om valg av andre selskapsformer. KS anbefaling nr. 1 omtaler at det er viktig at kommunen har en klar forståelse om hvilke typer selskaper de kan bruke for forskjellige formål, jamfør KS anbefalinger.

Revisors vurdering er at kommunen ikke har fullverdige strategier for valg av selskapsform.

3.2.3 God opplæring

Revisjonskriterium:

5. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et prinsipp om opplæring.

Fakta:

Kommunens eierskapsmelding legger føringer for folkevalgtes opplæring. I kapitlet «grunnlag for offentlig eierskap» framkommer det at folkevalgte har stor betydning og medfølgende ansvar. Eierskap medfører at de folkevalgte må påta seg en annen rolle enn det som har vært oppfattet som politikernes rolle. Det vises videre til at hovedtyngden av selskapene utfører oppgaver og gir tjenester innbyggerne er helt avhengige av. Av den grunn trekker eierskapsmeldingen fram at dette medfører krav til samfunnsansvar, og opplæring i eierskap og eierstyring hos selskapene vil være et viktig bidrag til kommunesektorens omdømme.

Vurdering:

Hamarøy kommunes eierskapsmelding omtaler et prinsipp om folkevalgtopplæring i eierskap og eierstyring. Herunder trekkes det frem at opplæring i eierskap og eierstyring vil være et viktig bidrag til kommunesektorens omdømme.

Kriteriet vurderes som oppfylt.

3.2.4 Revidering av styringsdokumenter og avtaler

Revisjonskriterium:

6. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskaper.

Fakta:

Under kapittelet «oppgaver og roller» fremgår det av eierskapsmeldingen at vedtekter eller selskapsavtale bør tydelig vise om selskapet skal utføre oppgavene selv eller om disse skal eksponeres for konkurranse. Videre inneholder ikke eierskapsmeldingen noe prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskaper.

Vurdering:

Prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskaper er ikke omtalt av eierskapsmeldingen.

Når kommunestyret legger en del av sin virksomhet inn i et selskap, medfører det overføring av styringsrett til virksomheten, i henhold til KS anbefaling nr.5. Vedtektene og selskapsavtalen som selskapet forholder seg til, regulerer og avklarer forholdet mellom eiere og mellom eiere og selskapet, eller interne forhold i virksomheten. KS omtaler dermed at det kan være hensiktsmessig å jevnlig vurdere selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskaper.

Revisor vurderer kriteriet som ikke fullt ut oppfylt.

3.2.5 Kompetanse i styrene

Revisjonskriterium:

7. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi for sikring av nødvendig kompetanse i styrene.
8. Det bør framkomme av Hamarøy kommunes eierskapsmelding krav til supplerende kompetanse i styrene.

Fakta:

Under «krav rettet om selskapene som Håbmera- Hamarøy kommune eier» i eierskapsmeldingen, følger det at styrene i selskapene skal være profesjonelle. Videre utdypes det at styrene skal ha nødvendig kompetanse, kapasitet og mangfold. Herunder følger det punkter med krav rettet mot selskapene, i eierskapsmeldingen:

- Sammensetningen av styret må ses i sammenheng med selskapets formål og totale behov.
- Styret i selskapene skal velges ut fra selskapenes utfordringer og behov for kompetanse i styret.
- Selskapene skal legge til rette for at styrekandidater gis mulighet for kompetanseheving innen styrekandidat- eller styreleder.

Styret skal etter eierskapsmeldingen etablere et eget system for å evaluere arbeidet sitt. Ifølge eierskapsmeldingen har sittende styre et ansvar for at nye styremedlemmer læres opp til hvilket ansvar og rolle disse skal ha.

I kapittelet «rollen til valgte eierrepresentanter» i eierskapsmeldingen, framgår det at representanter som oppnevnes av kommunestyret og/eller Hamarøy kommune bør være bosatt i kommunen. Eierskapsmeldingen trekker likevel frem at det kan være

hensiktsmessig med unntak der kommunen har behov for kompetanse og erfaring som best kan fås gjennom styremedlemmer bosatt utenfor kommunen.

Vurdering:

Hamarøy kommunes eierskapsmelding inneholder strategi for sikring av nødvendig kompetanse. Eierskapsmeldingen tar for seg at styrene skal ha nødvendig kompetanse, kapasitet og mangfold.

Det framgår av eierskapsmelding at kommunen blant annet kan bruke supplerende kompetanse fra styremedlemmer bosatt utenfor kommunen. Revisjonen finner at det framkommer krav til supplerende kompetanse i eierskapsmeldingen.

Både strategi for sikring av nødvendig kompetanse i styrene og krav til supplerende kompetanse i styrene kommer frem av eierskapsmeldingen, og kriteriene anses som oppfylt.

3.2.6 Kjønnrepresentasjon i styret

Revisjonskriterium:

9. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde prinsipp om balansert kjønnrepresentasjon i styrene.

Fakta:

I henhold til eierskapsmeldingen skal bedriftene som kommunen er eier i, gjøres kjent med at det kreves at selskapene skal etablere styrer kjennetegnet av «riktig kompetanse, kapasitet og mangfoldighet». Mangfold kan i denne betydning forstås som å blant annet omfatte balansert kjønnrepresentasjon i styrene. Det er imidlertid ikke konkretisert noe prinsipp om balansert kjønnrepresentasjon.

Vurdering:

Hamarøy kommune har i eierskapsmeldingen nedfelt at selskapene skal etablere styrer kjennetegnet av riktig kompetanse, kapasitet og mangfold. Revisjonen legger til grunn at kjønnsrepresentasjon kan falle inn under eierskapsmeldingens punkt om mangfoldighet.

Det framkommer likevel ikke tydelig av eierskapsmeldingen at det skal være balansert kjønnsrepresentasjon i styrene. Revisors vurdering er at Hamarøy kommune i eierskapsmeldingen har vært inne på et prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon, men bør konkretisere et prinsipp om kjønnsrepresentasjon for at det skal komme tydelig fram.

Revisor vurderer kriteriet som ikke fullt ut oppfylt.

3.2.7 Habilitet

Revisjonskriterium:

10. Det bør gå fram av Hamarøy kommunes eierskapsmelding at de skal ha en rutine for vurdering av habilitet.

Fakta:

En gjennomgang av kapittelet «krav rettet om selskapene Håbmera- Hamarøy kommune eier» i eierskapsmeldingen, omtaler vurderinger som må tas med hensyn til habilitet. Samme person skal ikke representere Håbmera- Hamarøy kommune/kommunestyre både på generalforsamlingen og sitte i styret i et og samme selskap. I tillegg framgår det av eierskapsmeldingen at i selskaper med betydelig sektorpolitiske målsettinger bør det vurderes konkret om medlemmer i styret bør være nært tilknyttet kommunen sin politiske og administrative ledelse.

Vurdering:

Det framkommer av eierskapsmeldingen en rutine for vurdering av habilitet. Blant annet skal ikke samme person representere kommunen/kommunestyret i generalforsamling og styret i samme selskapet.

Revisor vurderer kriteriet som oppfylt.

3.2.8 Eierstrategi for hvert selskap

Revisjonskriterium:

11. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et generelt prinsipp om å ha konkrete eierstrategier for det enkelte selskap.

Fakta:

Innledningsvis i eierskapsmeldingen er det et underkapittel med overskriften «grunnlag for effektivt eierskap». I kapittelet er kommunens overordnede strategi for sine eierskap i private og offentlige bedrifter formulert. Eiermeldingen henviser til Telemarksforsknings rapport, hvor det framkommer at et aktivt eierskap forutsetter retningslinjer for hvordan eierskap skal utøves, og at klare målsettinger med eierskapet defineres.

Eierskapsmeldingen har et kapittel med overskriften «rapporten om utvikling av eierstrategien for Håbmera- Hamarøy kommune». Her framgår det at det i løpet av høsten hvert år bør legges frem en sak på kommunestyremøte med alle selskap som Håbmera- Hamarøy kommune har eierinteresser i.

Det blir i tillegg i eierskapsmeldingen henvist til KS anbefalinger om eierskap. Etter KS skal eierskapsmeldingen fungere som et verktøy kommunen som eier kan bruke for å gi nødvendige styringssignaler til selskapene, og tydeliggjøre lokalpolitikernes ansvar. Av Hamarøy kommunes eierskapsmelding framgår det samme kravet.

Eierskapsmeldingens kapittel «rapportering om utvikling av eierstrategi for Håbmera-Hamarøy kommune» inneholder anbefaling om eierstrategi. Her framgår det krav om jevnlig revisjon av eierstrategi.

Vurdering:

Hamarøy kommune har i eierskapsmeldingen konkrete mål og strategier for selskapene, men kan imidlertid være tydeligere på hvor konkrete mål og føringer de bør ha.

KS anbefaler at kommunestyret bør få forelagt seg en rapport om selskapene hvert år, om økonomi, spesielle saker og lignende. Revisors vurdering er at kommunen i eierskapsmeldingen kan være tydeligere på konkrete mål og føringer de har for sine selskaper.

Kriteriet anses på bakgrunn av overnevnte ikke som fullt ut oppfylt.

3.3 Oversikt over eierinteresser

Revisjonskriterium:

12. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.

Fakta:

Kapittelet «Håbmera- Hamarøy kommune som eier» omtaler at det skal være åpne forhold rundt kommunen sine eierskap i bedrifter. Hamarøy kommune skal årlig utarbeide en eierskapsmelding som omhandler bedriftene kommunen er heleier/deleier i. Utover dette, fremkommer det ikke oversikt over selskaper, kommunale foretak eller andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i, av eierskapsmeldingen.

Revisor har fått tilsendt et dokument av kommunen gjeldende oversikt over styrer, råd eller utvalg Håbmera- Hamarøy kommune har en rolle. Dokumentets nedskrevne status er at det ikke er kvalitetssikret.

Vurdering:

Eierskapsmeldingen inneholder ikke oversikt over selskaper, kommunale foretak eller andre virksomheter Hamarøy kommune har eierinteresser i. Revisjonen trekker frem at dokumentet kommunen har gjeldende oversikt over styrer, råd eller utvalg hvor Håbmera- Hamarøy kommune har eierinteresser i, kan være et utgangspunkt for å få dette på plass i eierskapsmeldingen.

Kriteriet anses ikke som fullt ut oppfylt, på bakgrunn av overnevnte.

3.4 Formål med eierinteresser

Revisjonskriterium:

13. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene.⁶

Fakta:

Innledningsvis i eierskapsmeldingen, under «Motiv, mål og strategi med Håbmera- Hamarøy kommune som eier» har kommunen satt opp prinsipp om overordnede eierstrategier, som nevnt under kriterium 11.

De overordnede eierstrategier defineres i hovedsak innenfor fem kategorier:

- Næringsmessig motivert: Behov for å skape flere private og offentlige arbeidsplasser i Håbmera- Hamarøy kommune.
- Samfunnsmessig og samfunnsøkonomisk motivert.

⁶ For å spesifisere:

Dette kriteriet skiller seg fra prinsippet i kriteria 11 ved at lovens bokstav c) stiller opp krav om at eiermeldingen skal ha konkrete eierstrategier pr. selskap. Under kriteria 11 stilles det bare krav til et generelt prinsipp om dette.

- Politisk posisjonering.
- Effektivisering av Håbmera- Hamarøy kommune sin tjenesteproduksjon.
- Finansielt motiv.

Eiermeldingen inneholder en beskrivelse av eierskapsformene aksjeselskap og stiftelser, og deres styringsmuligheter og verdifastsettelse. Det framkommer imidlertid ikke konkrete eierstrategier for hvert enkelt selskap i eierskapsmeldingen.

Revisor har fått tilsendt et dokument fra Hamarøy kommune som viser oversikt over selskap, styrer, råd og utvalg hvor Håbmera- Hamarøy kommune har en rolle. Dokumentet inneholder konkrete eierstrategier til selskap kommunen har eierinteresser i. Imidlertid inneholder dokumentet et notat om at det ikke er kvalitetssikret.

Vurdering:

Hamarøy kommune har i eierskapsmeldingen overordnede formål med sine eierskap, men mangler imidlertid konkrete eierstrategier for hvert selskap.

Dokumentet revisor har fått tilsendt inneholder overordnede formål for det enkelte selskap. Revisjonen finner at dokumentet er utgangspunkt for å få dette på plass i eierskapsmeldingen. Dokumentet er likevel ikke kvalitetssikret, og det bør komme frem konkrete eierstrategier for hvert selskap. Ved konkrete eierstrategier for hvert enkelt selskap, kan kommunen kommunisere klart hva den ønsker å oppnå med sine selskap, jamfør KS anbefaling.

Kriteriet vurderes på bakgrunn av overnevnte som ikke fullt ut oppfylt.

4 Konklusjon

Problemstillingen som har blitt søkt besvart i eierskapskontrollen er:

I hvilken grad har Hamarøy kommune eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven §26-1 og gjeldende anbefalinger om eierstyring?

Hamarøy kommune oppfyller kriteriet om å minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding, vedtatt av kommunestyret selv. KS anbefaler imidlertid årlig utarbeidelse av eierskapsmeldingen eller at kommunestyret årlig for seg forelagt en rapport om selskapenes status, noe eierskapsmeldingen også har et prinsipp om.

Eierskapsmeldingen inneholder prinsipper for eierstyring. Revisors vurdering er at prinsippene i all hovedsak inneholder den informasjon som anbefalt av KS. Konkretisering av prinsippenes innhold kunne imidlertid vært på plass på noen områder.

Revisor har fått Eiermeldingen tilsendt fra kommunen, men har ikke funnet dokumentet lett tilgjengelig på kommunens hjemmesider. Revisjonen trekker frem at det viktig at slike dokumenter oppdateres jevnlig og er lett tilgjengelige for alle som har behov for dem.

Eierskapsmeldingen inneholder ikke konkrete eierstrategier for kommunens selskap. Dette må imidlertid på plass for alle kommunens selskaper.

Av eierskapsmeldingen framgår det kun strategi for valg av aksjeselskap som selskapsform. Eierskapsmeldingen inneholder ikke strategi om valg av andre selskapsformer. Dette er noe kommunen bør få på plass i eierskapsmeldingen.

Kommunen bør og i eierskapsmeldingen få på plass prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter/avtalene som regulerer styringen av selskapet, og prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon, i henhold til KS anbefalinger.

På bakgrunn av overnevnte konkluderer revisor med at Hamarøy kommune i noen grad, opp mot stor grad, har eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven og gjeldende anbefalinger for eierstyring.

4.1 Anbefalinger

Revisor anbefaler at:

1. Hamarøy kommune må i eierskapsmeldingen få på plass en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
2. Hamarøy kommune må i eierskapsmeldingen få på plass egne konkrete eierskapstrategier for alle sine selskap.
3. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør være lett tilgjengelig på kommunens hjemmesider.
4. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi om valg av selskapsform.
5. Hamarøy kommune bør i eierskapsmeldingen få på plass et prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskapet.
6. Hamarøy kommune bør i eierskapsmeldingen få på plass et prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene.

5 Kommunedirektørens kommentar

Revisjonen mottok 18.04.2023 kommentar fra kommunedirektøren i Hamarøy kommune.

Kommunedirektøren tar opp at innholdet i rapporten er i overensstemmelse med kommunedirektørens kjennskap til kommunens praksis. Innholdet i rapporten framstår ikke som overraskende, da systematisering av kommunens anliggende ikke har fungert optimalt etter kommunereformen. Dette er noe kommunedirektøren vil ha stort fokus for å få ryddet i, og rapporten vil være til god hjelp i det videre arbeidet. Videre trekker kommunedirektøren fram at kommunen vil starte rulleringen av eierskapsmeldingen slik at den er vedtaksklar senest rett i etterkant av konstituering av nytt kommunestyre til høsten. Kommunedirektøren er tilfreds med at revisjonen kommer med forbedringsforslag, og tenker at disse vil medføre at eierskapsmeldingen ved neste revisjon vil fremstå som betydelig styrket.

For øvrig tar kommunedirektør ad nota det som er konkludert med i rapporten og takker for gode og grundige forslag til forbedringer. Kommunedirektør trekker fram et samarbeid med revisjonen som har fungert fint, og som er både lærerikt for organisasjonen. Samtidig har det vært en forsikring til kommunedirektør om at samarbeidet fungerer og der gjennom opparbeiding og videreføring av tillit til hverandre.

Kommunedirektørens kommentar får ikke betydning for konklusjonen og anbefalingene i rapporten.

Kommentaren er inntatt som vedlegg 1 til rapporten.

6 Litteratur og kilderreferanser

Kommuneloven (2018). *Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)* (Lov 22.06.2018).

KS Folkevalgtprogram (2020) Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll.

Visma.no. *Hva er en åpningsbalanse?* Hentet fra:

<https://www.visma.no/eaccounting/regnskapsordbok/aa/apningsbalanse/>

Vedlegg 1. Høringssvar fra kommunedirektøren

Revisor mottok kommunedirektørens kommentar 18.04.2023.

Innholdet i rapporten er ikke overraskende, da systematisering av kommunens anliggende ikke har fungert optimalt etter kommunereformen. Dette er noe som kommunedirektøren har stort fokus for å få ryddet i, og rapporten vil således være til god hjelp i det videre arbeidet.

Konklusjonen i rapporten er i stor grad i samsvar med kommunedirektørens forventning, og jeg tenker at det er noen åpenbare påpekninger som vi burde ha unngått, f.eks. dette med balansert kjønnsbalanse i styrene.

Kommunedirektøren tar ad nota det som er konkludert med i rapporten og takker for grundige og gode forslag til forbedringer.

Rapporten inneholder ingen faktafeil så langt jeg kan se.

Som sagt ovenfor er kommunedirektøren tilfreds med at revisjonen kommer med forbedringsforslag og tenker at disse vil medføre at eierskapsmeldingen ved neste revisjon vil fremstå som betydelig styrket.

Kommunedirektøren vil starte rulleringen av eierskapsmeldingen slik at denne er vedtaksklar senest rett i etterkant av konstituering av nytt kommunestyret til høsten.

Jeg tenker at samarbeidet fungerer fint og at det er både lærerikt for organisasjonen og en liten forsikring for meg som øverste adm. ansvarlig at samarbeidet fungerer og derigjennom at vi opparbeider og viderefører tillit til hverandre.

Varrudagáj - Med vennlig hilsen

Odd-Børge Pedersen

Háldadusoajvve- Kommunedirektør

Vedlegg 2. Utledning til revisjonskriterier

Revisjonskriterier er de normer og krav som kan stilles til kommunens virksomhet på det området som er gjenstand for eierskapskontroll. De utgjør målestokken som kommunens praksis holdes opp mot, og grunnlaget for revisjonens vurderinger. Revisjonskriteriene er utledet fra kommuneloven §26- 1 og KS- Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll 2019-2023, heretter KS-anbefalinger. Nedenfor vil vi oppstille kriteriene vi har utledet fra kommuneloven og KS- anbefalinger.

Problemstilling:

I hvilken grad har Hamarøy kommune eierskapsmelding i samsvar med kommuneloven § 26-1 og gjeldende anbefalinger om eierstyring?

Revidering av eierskapsmeldingen

Det går frem av kommuneloven § 26- 1 at kommuner minst en gang i valgperioden skal utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.

Kravet markerer kommunestyrets ansvar for de verdier og tjenester som forvaltes av virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i, jmfør bokstav b.

På bakgrunn av dette har vi satt opp følgende kriterium:

1. Hamarøy kommune skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.

Kommunens prinsipper for eierstyring

For å kunne definere en eierskapsmelding i henhold til kommuneloven § 26-1, stiller KS i sine anbefalinger opp en rekke anbefalinger til prinsipper de mener eierskapsmeldingen bør inneholde.

Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring, jmfør kommuneloven § 26- 1 andre ledd, bokstav a. Andre ledd oppstiller minimumskravet til

innholdet i en eierskapsmelding. At det dreier seg om minimumskrav innebærer at kommunene står fritt til å omtale andre forhold i tillegg, i henhold til kommuneloven §26- 1 andre ledd, bokstav a.

For å se om kommunens eierskapsmelding innholdsmessig er i henhold til KS- anbefalinger om eierstyring vil vi nedenfor ta utgangspunkt i de viktigste prinsippene fra KS- anbefalinger. Vi går gjennom prinsippene og nedfeller kriterier for hvilket innhold eierskapsmeldingen skal ha.

På bakgrunn av dette har vi satt opp følgende kriterium:

2. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde kommunens prinsipper for eierstyring.

For at et dokument skal være eierskapsmelding ut fra kommuneloven § 26- 1, stiller KS krav til prinsipper en eierskapsmelding bør inneholde. Ut fra kravet i lovteksten, har vi valgt ut sentrale prinsipper for eierstyring fra KS anbefalinger herunder.

Årlig utarbeiding av rapport om selskapenes status

KS anbefaling nr. 4 tar for seg at lovens krav om utarbeiding av eierskapsmelding en gang i valgperioden er ikke til hinder for at dette kan skje oftere. Dette er særlig hensiktsmessig dersom kommunen har eierandeler i mange selskaper.

KS anbefaling nr. 4 anbefaler at kommunestyret bør årlig utarbeide en eierskapsmelding eller rapport om selskapene for kommunestyret. I henhold til KS anbefaling nr. 4 vil en eierskapsmelding sikre et grunnlag for nødvendige styringssignaler til selskapene og tydeliggjøre de folkevalgtes ansvar. I tillegg vil en eierskapsmelding bidra til å skaffe oversikt over kommunens samlede virksomhet, og bidra til åpenhet ovenfor omverdenen, jmfør anbefaling nr.4.

Samtidig kan det i henhold til anbefaling nr. 4, være voldsomt å legge fram en full vurdering av eierskapet hvert år. Hvis ikke dette skjer fullt så ofte, så bør uansett kommunestyret få seg forelagt en rapport om selskapene hvert år om økonomi, spesielle saker osv.

Eierskapsmeldingen bør i henhold til anbefalingen, være tydelig kommunisert og lett tilgjengelig. Både med tanke på selskapenes organer og kommunes innbyggere.

På bakgrunn av dette har vi satt følgende kriterium:

3. Hamarøy kommune bør i eierskapsmeldingen ha et prinsipp om årlig utarbeidelse av rapport om selskapenes status for kommunestyret.

Valg av selskapsform

Kommunen bør velge selskapsform ut fra formål og behov, i henhold til KS anbefaling nr. 1. Videre anbefaler KS at kommunen som eier bør sørge for en selskapsform som er tilpasset virksomhetens formål og oppgaver, behovet for eierstyring, samfunnsansvar, hensynet til innsyn, markedsforhold og det aktuelle lovverket.

Et aktivt og godt eierskap er grunnleggende for en best mulig lokalpolitisk forvaltning av kommunens verdier, og har direkte konsekvenser for selskapene, deres disposisjoner og markedsposisjon, etter KS anbefaling nr.1. Kommunen bør derfor kommunisere klart hva de ønsker å oppnå med sine selskaper og samarbeid i henhold til KS anbefaling nr.1.

På bakgrunn av dette har vi satt opp følgende kriterium:

4. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi om valg av selskapsform.

God opplæring

Det følger av KS anbefaling nr. 3 at kommunen bør sørge for god opplæring til folkevalgte om eierskap. For å styrke det kommunale eierskapet anbefales det at kommunestyret eller fylkestinget får tid til kompetanseutvikling, eksempelvis ved å avholde eierskapsseminarer for samtlige folkevalgte tidlig i perioden.

I henhold til KS anbefaling nr. 3 er det viktig at kommunestyret som eier får kunnskap og innsikt i omfanget av selskapsorganisering og de styringsmuligheter kommunen har for de selskapene kommunen har eierandeler i. Det er ifølge KS anbefaling nr. 3 også viktig at

folkevalgte får innsikt i de ulike rollene de har som folkevalgte, som styremedlemmer eller som medlemmer av representantskap eller generalforsamling. Rollen man har som folkevalgt i kommunestyret er ulik den rollen man har i selskapsorgan. Det er dermed viktig å være bevisst roller, styringslinjer og ansvarsfordeling, i henhold til anbefalingen. På bakgrunn av dette legger revisjonen til grunn at eierskapsmeldingen bør inneholde rutiner for krav til innhold og antall timer for folkevalgtopplæringen, jamfør formuleringen i KS anbefaling nr.3.

På bakgrunn av dette har vi satt opp følgende kriterium:

5. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et prinsipp om opplæring.

Revidering av styringsdokumenter og avtaler

KS anbefaling 5 tar for seg at kommunestyret jevnlig bør revidere styringsdokumentene og avtalene som regulerer styringen av selskapet. Dette betyr at kommunen kan ha strategi- og styringsdokumenter som alle selskapene må forholde seg til, for eksempel generell miljøpolitikk, åpenhetsprofil eller mål om lokale utviklingstiltak selskapene skal bidra til å realisere.

Når kommunestyret har valgt å legge sin virksomhet inn i et selskap medfører det overføring av styringsrett til virksomheten, ifølge KS anbefaling nr. 5. Videre kommer det frem i anbefaling nr. 5 at selskapets styre og administrasjon planlegger, forvalter og driver virksomheten innenfor en ytre ramme som er trukket opp av eierne. Den ytre rammen består av eierskapsmeldingen og selskapsavtalen eller vedtektene for selskapet. Vedtektene for selskapene regulerer viktige sider ved selskapenes og det kommunale foretakets rettsforhold, etter KS anbefaling nr. 5.

Formålet med vedtektene er å regulere og avklare forholdet mellom eierne og mellom eierne og selskapet, eller interne forhold i virksomheten, i henhold til KS anbefaling nr.5.

Dersom vedtektene/selskapsavtalen kun regulerer de forholdene som er nødvendig (minstekrav) etter den aktuelle selskapsloven, kan det noen ganger være hensiktsmessig å utarbeide andre styringsdokumenter, etter KS. Anbefaling 5.

På bakgrunn av dette har vi satt opp følgende kriterium:

6. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør ha et prinsipp om jevnlig revisjon av selskapenes styringsdokumenter og avtalene som regulerer styringen av selskapet.

Kompetanse i styrene

Eier bør anbefale styret å jevnlig vurdere egen kompetanse ut fra eiernes formål med selskapet, etter KS anbefaling nr. 12. Styret bør derfor etablere rutiner for å sikre nødvendig kompetanse, ifølge KS anbefaling nr. 12.

Det står under KS anbefaling nr. 12 at, for å sikre at styret har den nødvendige kompetansen for å nå selskapets mål, anbefales det at styret etablerer følgende rutiner:

- Foreta en egevaluering hvert år.
- Vurderer behovet for ekstern styreopplæring. Nye styremedlemmer skal gis opplæring om ansvar, oppgaver og rollefordeling.
- Gjennomfører egne styreseminarer om roller, ansvar og oppgaver.
- Fastsetter en årlig plan, herunder møteplan, for sitt arbeid med vekt på mål, strategi og gjennomføring.
- Gir en samlet redegjørelse for selskapets styring og ledelse i en årsrapport.

KS anbefaling nummer 9 handler om god sammensetning og kompetanse i styret. KS anbefaler at eier bør gjennom selskapets eierorgan sørge for at styrets kompetanse samlet sett er tilpasset det enkeltes selskapets formål og virksomhet. Dette innebærer å også vurdere spørsmål om habilitet i valg av styremedlemmer, i henhold til KS anbefaling nr. 9.

Det står under KS anbefaling nr. 9 at kommunen må definere hva slags kompetanse og kapasitet som forventes av styremedlemmene. Et utgangspunkt kan være: selskapets formålsparagraf, de langsiktige strategiene, etter KS anbefaling nr. 9.

Styret skal gjenspeile og representere selskapets behov og bør ha forskjellig og supplerende kompetanse innen bla. økonomi, organisasjon, etter samme anbefalingen.

Videre tar anbefaling nr. 9 for seg at styreverv i selskaper er et personlig verv- medlemmer i styret representerer bare seg selv og skal ivareta det beste for alle eierne. Dersom medlemmer av folkevalgte organer (medlemmer av kommunestyret) velges til styremedlemmer i selskaper, bør det vurderes om vedkommende kan bli inhabil.

På bakgrunn av dette stiller vi følgende kriterium:

7. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde strategi for sikring av nødvendig kompetanse i styrene.
8. Det bør framkomme av Hamarøy kommunes eierskapsmelding krav til supplerende kompetanse i styrene.

Kjønnsrepresentasjon i styret

Det kommer frem av KS anbefaling nr. 11 at eierorganet bør avhengig av organisasjonsform tilstrebe balansert kjønnsrepresentasjon i styret.

Videre kommer det frem av KS anbefaling nr. 11 at styremedlemmene i selskaper trenger ikke være bosatt i kommunen. Krav om balansert kjønnsrepresentasjon i styret gjelder tilsvarende for aksjeselskap hvor kommuner eier til sammen minst to tredeler av aksjene i selskapet, etter KS anbefaling nr. 11.

Etter IKS- loven §10 er det krav om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene. Reglene i aksjeloven §20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder tilsvarende for aksjeselskap hvor kommuner til sammen eier minst to tredeler av aksjene i selskapet, i henhold til kommuneloven §21-1.

På bakgrunn av dette stiller vi følgende kriterium:

9. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde prinsipp om balansert kjønnsrepresentasjon i styrene.

Habilitet

KS anbefaling 15 er å etablere rutiner for vurdering og håndtering av habilitet. Spørsmål om inhabilitet når virksomhet er lagt til selskaper kan oppstå på to måter. For det første kan det oppstå inhabilitet i saker som selskapet skal behandle. Dette er regulert for IKS i IKS- loven. For det andre kan inhabilitet oppstå når kommunen skal behandle en sak hvor selskapet er part. Denne situasjonen er regulert i kommuneloven og forvaltningsloven.

Det anbefales at styrene etablerer faste rutiner for å håndtere mulige habilitetskonflikter. Ordfører og kommunedirektør bør ikke sitte i styret i selskaper, etter KS anbefaling nr. 15.

På bakgrunn av dette stiller vi følgende kriterium:

10. Det bør gå fram av Hamarøy kommunes eierskapsmelding at de skal ha en rutine for vurdering av habilitet.

Eierstrategi for hvert selskap

Eierskapsmeldingen skal etter kommuneloven §26- 1 bokstav c, inneholde kommunens formål med sine eierinteresser i selskaper, kommunale foretak eller andre virksomheter som kommunen har eierinteresser i.

KS anbefaling nr. 4 omtaler at lovens krav til innholdet i eierskapsmeldingen er et minimumskrav. Med det kan eierskapsmeldingen inneholde andre elementer enn de loven stiller eksplisitt krav om. Eksempelvis prinsipper knyttet til selskapenes samfunnsansvar, miljø, likestilling med mer.

Videre omtaler KS anbefaling nr. 4 at formålet med kommunens eierskap- kan ses på som det kommunen ønsker å oppnå med eierskapet. Det skal med andre ord i henhold til anbefaling nr. 4 gi svar på spørsmålet om hvorfor kommunen eier/har eierandeler i

selskapet. Revisjonen legger til grunn at formålet- hva kommunen ønsker å oppnå med eierskapet, kan omtales som målsetninger eller eierstrategier.

På bakgrunn av dette stiller vi følgende kriterium:

11. Hamarøy kommunes eierskapsmelding bør inneholde et generelt prinsipp om å ha konkrete eierstrategier for det enkelte selskap.

Oversikt over eierinteresser

Eierskapsmeldingen skal inneholde en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i, jmf. kommuneloven § 26-1 andre ledd, bokstav b.

I henhold til merknad til kommuneloven §26-1 til bokstav b, framgår det at eierskapsmeldingen skal inneholde en oversikt over alle virksomheter som kommunen har en form for eierinteresse i, uavhengig av hvilken organisasjonsform som er benyttet, og uavhengig av eierandelens størrelse. Eierskapsmeldingen skal omtale aksjeselskaper og interkommunale samarbeid etter IKS- loven, uansett om kommunen bare er deleier og selv om det er samarbeid. I tillegg skal eierskapsmeldingen blant annet omtale samvirkeforetak, kommunalt oppgavefellesskap og vertskommunesamarbeid, i henhold til merknader til lovteksten.

På bakgrunn av dette stiller vi følgende kriterium:

12. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.

Formål med eierinteresser

Eierskapsmeldingen skal inneholde kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i selskap/foretak i virksomhetene nevnt i bokstav b, jamfør kommuneloven § 26-1, bokstav c.

Dette kriteriet skiller seg fra prinsippet vi har satt opp i kriteria 11, ved at lovens bokstav c) stiller opp et krav om at eierskapsmeldingen skal ha konkrete eierstrategier per selskap. Under kriteria 11 stilles det bare krav til generelt prinsipp om dette.

Ettersom eierskapsmeldingen skal redegjøre for formålet med eierskapet i virksomheten må formålet ikke nødvendigvis være identisk med selskapets formål, i henhold til merknad til lovteksten.

I henhold til KS anbefaling nr. 1 bør kommunen kommunisere klart hva den ønsker å oppnå med sine selskaper og samarbeid. Revisjonen legger på bakgrunn av overnevnte til grunn at formål omfatter eierstrategi- hva kommunen ønsker å oppnå med sine selskaper og samarbeid, som det framkommer av KS anbefaling nr.1.

På bakgrunn av dette stiller vi følgende kriterium:

13. Hamarøy kommunes eierskapsmelding skal inneholde kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomhetene.

|

SAK 13/23

Orienteringer fra revisjon og sekretariat

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.05.2023

Vedlegg:

- a) Iris Salten IKS, 14.03.2023. Presentasjon gitt til Bodø kontrollutvalg om prosessen med ny renovasjonsforskrift.
- b) Artikkel fra Samfunnsbedriftene (arbeidsgiver- og næringsorganisasjon for kommunalt eide bedrifter), utskrift 27.03.2023. Dette må du vite om særskilt klagenemnd.
- c) Statsforvalteren i Nordland, 12.10.2022. Tilsynsrapport. Tilsyn med kommunal beredskapsplikt i Hábméra suohkan-Hamarøy kommune – Høsten 2022.
- d) Statsforvalteren i Nordland, 27.03.2023: Utskrift fra Tilsynskalenderen. Planlagt tilsyn etterdrift avfallsdeponi
- e) Kommunal- og distriktsdepartementet, diverse fortolkninger/uttalelser til Forum for Kontroll og tilsyn, februar/mars 2023
- f) Salten kommunerevisjon IKS. 28.04.2023. Hovedutskrift. Styremøte 24.04.2023.
- g) Innkalling til representantskapsmøte i Helse- og miljøtilsyn Salten IKS
- h) Innkalling til representantskapsmøte i Iris Salten IKS
- i) Innkalling til representantskapsmøte i Salten Brann IKS

Bakgrunn for saken:

Kontrollutvalget gis orienteringer fra revisjon og sekretariat om status når det gjelder arbeidet med kontroll og tilsyn, herunder fremdrift for bestilt forvaltningsrevisjon.

Vedlegg a) er en presentasjon fra Iris Salten gitt til Bodø kontrollutvalg i deres møte 14.03.2023 om prosessen med ny renovasjonsforskrift. Presentasjonen redegjør for bakgrunnen om for å vurdere utvidelse av renovasjonsordning for også å gjelde for fritidsboliger. Presentasjonen redegjør også for den videre prosessen med innspillsrunde og behandling i kommunestyrene.

Bodø kontrollutvalg behandlet også i samme møte en sak om gebyrordning for undergroundanlegg i boligsameier og der det ble satt søkelys på klageordningen. Ny kommunelov av 2018 førte blant annet til en endring i forvaltningsloven om klagenemnd for

selvstendige rettssubjekter og hvem som skal stå for en klagebehandling når et eget rettssubjekt treffer enkeltvedtak etter overført myndighet fra en kommune, som tilfellet er i renovasjonssaker med Iris. Representantskapet i Iris har på denne bakgrunn oppnevnt egen klagenemnd med tre medlemmer som behandler klagesaker. Vedlagt artikkel fra Samfunnsbedriftene gir en orientering om hva som er klageinstansens oppgaver i henhold til forvaltningsloven.

Vedlegg c) gjelder et gjennomført tilsyn med kommunens beredskapsplikt. Statsforvalteren skriver i sin rapport at kommunen arbeider godt med samfunnssikkerhet og beredskap og er i gang med oppdatering av dokumenter etter kommunesammenslåingen. Tilsynet har medført ett avvik: Håbmera suohkan-Hamarøy kommunes «helhetlige og systematiske samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid» oppfyller ikke kravene i forskriften

Vedlegg d) er utskrift fra Statsforvalterens Tilsynskalender som er en samordningsportal for kunngjøring av offentlige tilsyn. Planlagt tilsyn kommer ikke i konflikt med tema i kommunens Plan for forvaltningsrevisjon, eller andre planlagte tilsyns- og kontrollaktiviteter i regi av kontrollutvalget.

Vedleggene under punkt e) gjelder 4 ulike brev fra Kommunal- og distriktsdepartementet til Forum for kontroll og tilsyn (FKT) februar og mars 2023 som svar på henvendelser fra FKT. FKT er et faglig organ for de som arbeider med kontrollarbeid i kommuner og fylkeskommuner. FKT ber med jevne mellomrom departementet om fortolkning av lovverk og praksis på vegne av kontrollutvalg og sekretariat. Henvendelsene som er vedlagt gjelder kontrollutvalgets påseansvar og innsynsrett hos revisor, ordførers- møte- og talerett i kontrollutvalget, en konkret problemstilling om revisors uavhengighet og innsynsrett knyttet til sekretariatets uavhengighet fra kommuneadministrasjonen.

Protokoll fra styremøte i Salten kommunerevisjon IKS 24.april er vedlagt under pkt f). Til sist følger innkallinger til representantskapsmøter i de interkommunale selskapene som ble avholdt 05.mai. For fullstendige innkallinger med saksutredninger vises til selskapene.

Røkland, 02. mai 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget

SAK: ORIENTERING OM PROSESSEN MED NY RENOVASJONSFORSKRIFT

Sammen skaper vi fremtiden!

HVILKE KONKRETE BEHOV TILSIER AT DET UTARBEIDES EN NY RENOVASJONSFORSKRIFT?

- **Skape ensartede dokumenter** (Dagens forskrift er en blanding av et overordnet dokument og en veileder for saksbehandling).
 - Et dokument som er overordnet
 - Et dokument til saksbehandling – gir kundene forutsigbarhet og likhet.
- **Innarbeide foreslåtte endringer i Avfallsforskriften kap. 10, som trer i kraft 1.7.23.**
 - Ombruk og forberedelse til ombruk
 - Ytterligere presisering av krav til kildesortering av husholdningsavfall gjennom henteordninger og bringeordninger (fritidsboliger).
 - <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/juli-2022/nye-krav-til-kildesortering-av-avfall/>
- **Samordning av renovasjonsforskriftene i Norge** med lokale tilpasninger
 - Samarbeid med Samfunnsbedriftene og andre avfallsselskap i Norge.

Kommunenes ansvar knyttet til husholdningsavfall:

1. Innsamlingsplikt (at det finnes ordninger for dette)
2. Avfallet behandles iht. Forurensingsloven (ref. saker rundt slambehandling).
3. Rapportering av mengde avfall til Miljødirektoratet.

Flere typer husholdningsavfall:

- «Tradisjonelt» husholdningsavfall ivaretas av Iris Salten IKS (delegert)
- Annet grovavfall fra husholdningene (rydding og riving) samles inn av andre kommersielle aktører som Retura Iris og Østbø.

Hvordan sikrer kommunenes seg at næringsaktører ivaretar forurensingsloven vedr behandling av avfallet i tillegg til rapporteringsplikten?

**DETTE er beskrevet i kap 4. i NY forskrift.
(kort beskrevet i gammel forskrift)**

FORELIGGER DET NASJONALE KRAV OM OBLIGATORISK RENOVASJON AV FRITIDSBOLIGER?

I HVILKEN HJEMMEL ER DETTE KNYTTET TIL?

- **Forurensingsloven 2004**

- § 30 regulerer kommunenes lovpålagte plikt til å sørge for innsamling av husholdningsavfall.
- § 27a definerer hva som er husholdningsavfall, - avfall fra private husholdninger.

Husholdningsavfall oppstår der det er hvile og matstell.

- **Avfallsforskriften 2014** – forskrift om gjenvinning og behandling av alle typer avfall

- §10a-1 til §10a-10 omhandler krav til utsortering

- **Foreslått endringer i Avfallsforskriften kap. 10, trer i kraft 1.7.23.**

- Ytterligere presisering av krav til kildesortering av husholdningsavfall gjennom henteordninger og bringeordninger (fritidsboliger).
- <https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/juli-2022/nye-krav-til-kildesortering-av-avfall/>

- **Utsorteringsforskriften 2022** - formål å øke materialgjenvinning av husholdningsavfall og næringsavfall.

UTDRAG FRA FORESLÅTT ENDRING AV AVFALL-FORSKRIFTENS §10-5. TRER I KRAFT 1.7.23

§10a-5. Plikt til separat innsamling av avfall:

«Innsamling av utsortert matavfall, plastavfall, papp- og papiravfall og glass- og metallemballasjeavfall jf. første ledd skal skje ved en henteordning. **En henteordning kan erstattes med en bringeordning;**

- a. **i områder med hytter og fritidshus i tettbygd strøk dersom avfallet kan bringes til et felles innsamlingspunkt tilknyttet hytte- og fritidshusområdet,**
- b. **utenfor tettbygd strøk,**
- c. for bestemte eiendommer som er unntatt fra den kommunale innsamlingen etter forurensningsloven § 30 andre ledd».

<https://www.miljodirektoratet.no/aktuelt/nyheter/2022/juli-2022/nye-krav-til-kildesortering-av-avfall/>

Status i Norge

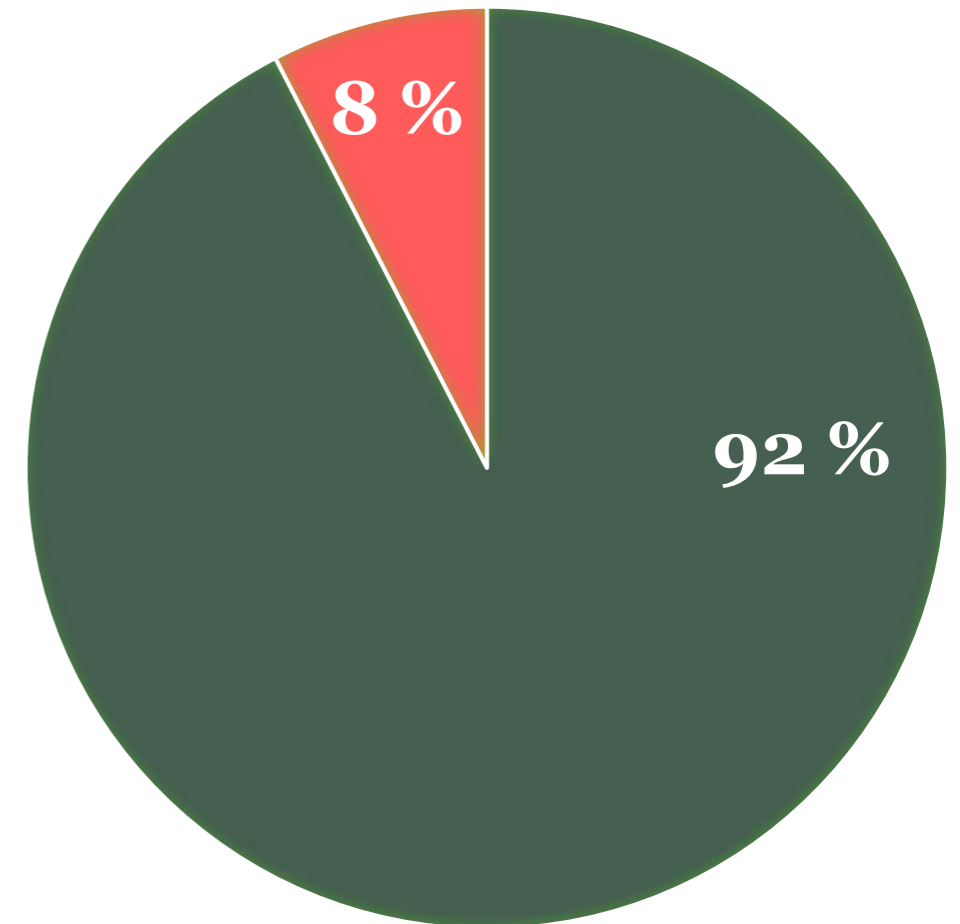
329 av 356 kommuner i Norge har innført gebyr for fritidsrenovasjon

Kommuner uten gebyr:

- **IRIS Salten (9 kommuner)**
- VEFAS Troms og Finnmark (4 kommuner)
- ØFAS Øst-Finnmark (6 kommuner)
- ROAF (3 kommuner)
- Rakkestad kommune
- Tromsø kommune (Remiks)
- Vadsø kommune
- Giske kommune (ÅRIM)
- (Reno-Vest, gjeninnføres nå)

Merknad for de uten gebyr:

- Overvekt av kommuner i Nord-Norge
- Tre IKS bruker gulsekk, inkl IRIS
- Enkeltkommunene uten gebyr har lav andel fritidseiendommer

DAGENS FRIVILLIGE LØSNING

Sånn blir det når man pakka matavfall i gulsekken.. 🤔🤔🤔🤔

FREMTIDIG BRINGELØSNING

HVILKE VURDERINGER LIGGER TIL GRUNN FOR AT SAK OM NY FORSKRIFT BLE OVERSENDT SELSKAPETS EIERORGAN FOR VEDTAK OG UTSENDELSE PÅ HØRING?

ER DETTE I SAMSVAR MED TIDLIGERE PRAKSIS VED FORSKRIFTSARBEID I SELSKAPET?

IRIS SITT SYN PÅ SPØRSMÅLET OM MYNDIGHETEN TIL Å LEGGE FORSKRIFTEN UT PÅ HØRING, OG BAKGRUNNEN FOR DETTE SYNET?

Bakgrunnen for vårt syn er at Iris har fått delegert dette gjennom Selskapsavtalen:

§3 Formål:

Selskapet utfører lovpålagte tjenester iht. forurensningsloven § 30 for sine eierkommuner.
(Iris ivaretar kommunenes ansvar).

§22 Renovasjonsforskrifter:

Den enkelte medlemskommune plikter å ha renovasjonsforskrifter som er tilpasset Iris sitt behov. Dersom det forslag til forskrifter som Iris oversender til kommunene ikke blir godtatt, plikter kommunen å forelegge sine forskrifter for Iris sitt styre, som eventuelt kan be om endringer.

Juridisk vurdert av Deloitte med lik konklusjon med oss.

HVA ER STATUS FOR GJENNOMFØRING AV PROSESS MED NY RENOVASJONSFORSKRIFT, OG NÅR VENTES ARBEIDET AVSLUTTET?

I eiermøte 21.2. enighet om følgende:

- Politisk er det ønske om at Iris Salten IKS sender forskriften på høring.
- Løses gjennom ved en presisering av delegasjonen i selskapsavtalen.
- Bodø kommune og Iris Salten IKS blir enige om hvordan dette skal håndteres.
- Involvering i fra kommunene i fremtidige forskriftsendringer innarbeides i selskapsavtalen.

Denne høringsrunden vurderes som en innspillrunde.

Iris Salten IKS innarbeider innspill i forskriften og veileder for saksbehandling.

Iris Salten IKS/kommunene sender felles forskrift på høring.

Fremdrift høst 2023 - vinter 2024.

SAK: ORIENTERING OM FASTSETTELSE AV GEBYR FOR UNDERBAKKENANLEGG /KLAGEORDNING

Sammen skaper vi fremtiden!

BAKGRUNN FOR ENDRING AV GEBYR FOR UG-KUNDER

Et overordnet fokusmål for virksomhetsområdet «husholdning»:

Det skal være en gebyrmodell som ansvarliggjør innbyggerne økonomisk for deres forbruk og det avfallet de genererer.

Tidligere – gebyret priset tilsvarende 80 liter.

- Bakgrunn: Iris ønsket å stimulere til økt bruk av UG i nye og eldre BRL, da det ikke var et krav i reguleringsplan ved utbygging av felt.

2021 – økte pris tilsvarende en 130 liter dunk, (økning kr 590).

- Bakgrunn: Vi gjorde en veiing av restavfallet fra flere UG anlegg i Bodø - virkelige avfallsmengder viser at det i gjennomsnitt kastes mere restavfall pr. beboer enn 80 liter som gebyret tilsvarte.
- Andre innbyggerne dekker avfallet til beboere i BRL og sameier som har UG-anlegg.

FORDELING AV DUNKERSTØRRELSER BLANT KUNDER MED ORDINÆR AVFALLSDUNK

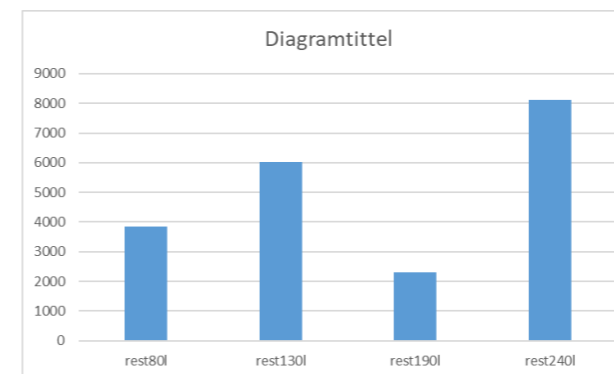
Dunkfordeling uten UG:

- Totalt antall kunder med 80 – 240 liter: 20 000 kunder

Fordeling:

- Andel med 80 liter - **19%**
- Andel med 130 liter – 240 liter – **81%**

Generelt vil dunk-systemet være urettferdig for de som har mindre avfall enn 80 liter.

FREMTIDIG LØSNING

SVAKHET med dagens UG-løsning:

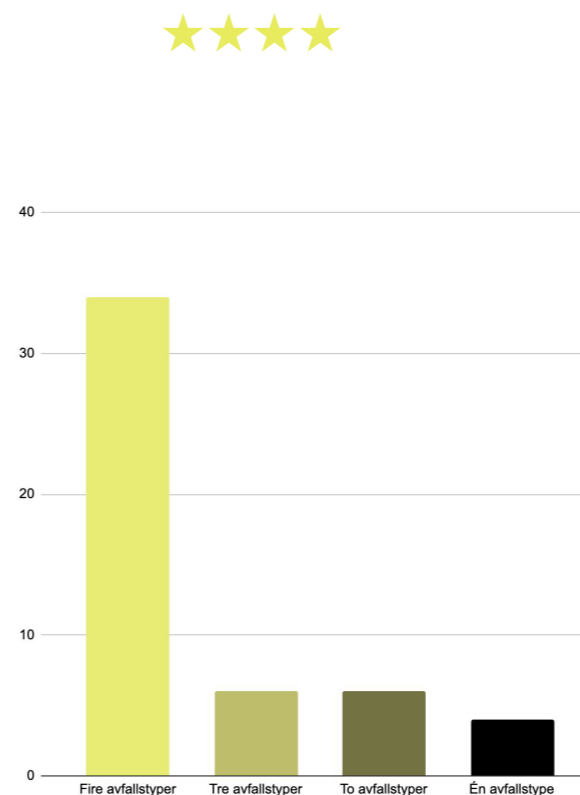
- IT-løsninger i UG anlegg muliggjør ikke individuell fakturering av BRL eller sameier ut fra mengder.

Fremtidig løsning:

- Mål: Fakturere hver enkelt kunde i sameier og Brl for det avfallet de kaster.

Antall kunder som benytter hvor mange fraksjoner

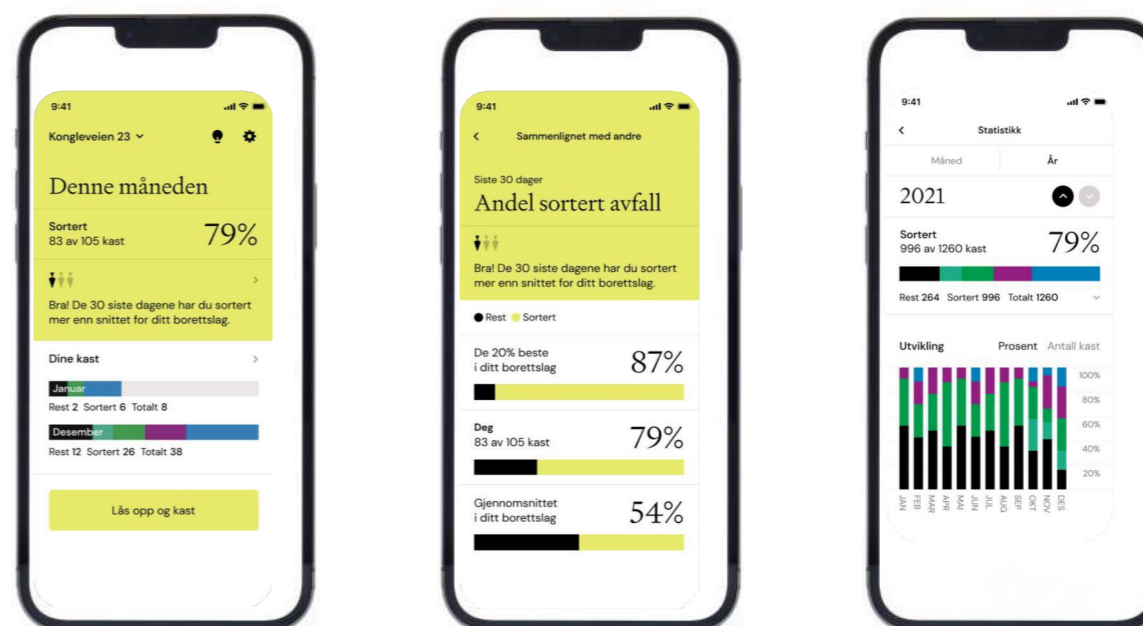
34 av de 50 kundene har benyttet alle fire avfallstypene. 6 kunder har bare benyttet tre avfallstyper, 6 har bare benyttet to, og 4 har bare benyttet én avfallstype.

BRL A

Data kan endre hvordan man tenker på avfall.

Ved å gi data tilbake til kundene skaper vi ansvarliggjøring og bevissthet rundt avfall, for å gjøre det mulig å påvirke atferd og belønne bærekraftige valg.

OPPSUMMERING - GEBYR FOR UNDERBAKKENANLEGG - SPØRSMÅL:

1. Bakgrunn for endring:

- Det skal være en gebyrmodell som ansvarliggjør innbyggerne økonomisk for deres forbruk og det avfallet de genererer.

2. Hva er grunnlaget for dagens gebyrsats for underbakkenanlegg?:

- Gjennomsnittsvekt på restavfallsmengde fra BRL og sameie med slike anlegg overgår 80 liter som grunnlaget for tidligere gebyr.

BIDRAR SELSKAPET PÅ NOEN MÅTE I KLAGEBEHANDLINGEN I INTERKOMMUNALT KLAGEORGAN?

Interkommunalt klageorgan er forankret i forvaltningslovens §28.

Deltakerne oppnevnes av Representantskapet.

Interkommunalt klageorgan består av representanter fra kommunene med erfaring fra behandling av klagesaker.

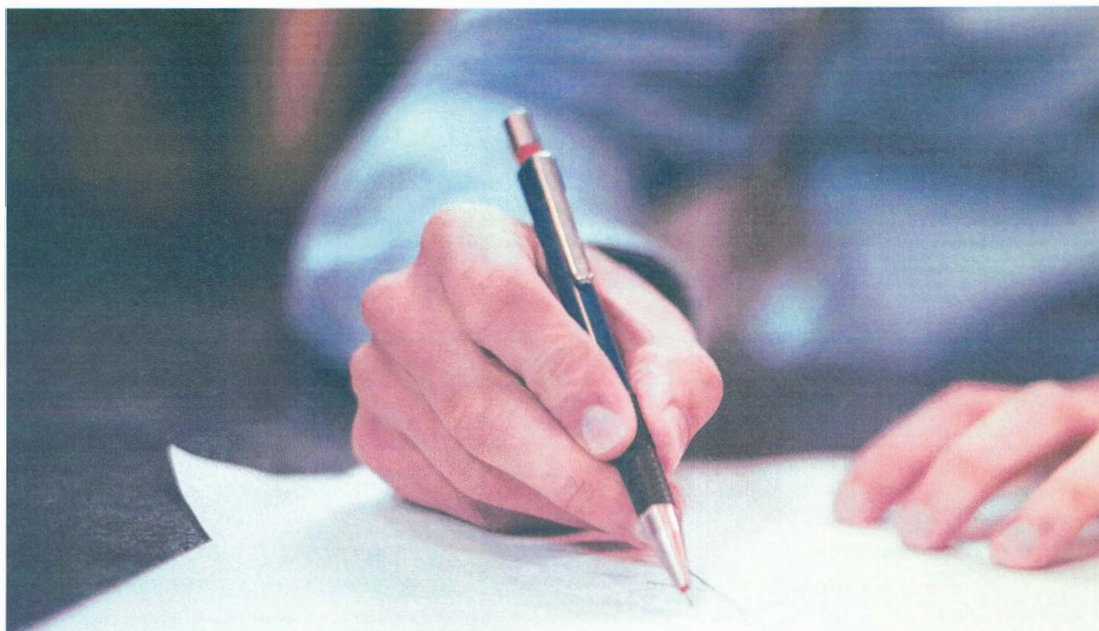
Saksgang:

Iris Salten IKS har en koordinerende rolle gjennom:

- Klager sender sin klage til Iris Salten IKS som videresender den til klageorganet.
- Iris Salten sender sitt saksgrunnlag til klageorganet.
- Iris Salten er referent – dette er avklart med Samfunnsbedriftene av Leder i Klageorganet

Iris Salten deltar ikke i klagebehandlingen.

Dette må du vite om «særskilt klagenemnd»

Illustrasjonsfoto: iStock

Skrevet av: **Agnete B. Sommerset** | Publisert: 19. februar 2021

Ny kommunelov fra 2018 medførte krav om en egen klagenemnd for mange av våre medlemmer. Vi ser på hvilke forpliktelser det kan gi for aksjeselskaper og interkommunale selskaper.

Med den nye kommuneloven kom det også en endring i forvaltningsloven § 28 andre ledd om klagenemnd for selvstendige rettssubjekter. Denne endringen har direkte betydning for de kommunalt eide selskapene som etter delegert myndighet fatter enkeltvedtak.

Samfunnsbedriftene har fått flere spørsmål om innholdet og rekkevidden av forpliktelser som følger av den nye bestemmelsen. Her får du vite hva ditt selskap må forholde seg til.

Krav om klagenemnd

I forbindelse med den nye kommuneloven ble det uttrykt ønske om å klargjøre hvem som skal stå for klagebehandlingen når et eget rettssubjekt treffer enkeltvedtak etter overført myndighet fra en kommune eller fylkeskommune.

For noen virksomheter følger det av særloven som gir hjemmel til å delegere myndighet, hvordan klageordningen er. Uklarheten som eksisterte gjaldt i de tilfeller hvor klagesystemet ikke fremgikk av den enkelte særloven. Dette er en situasjon som er vanlig for svært mange av våre medlemmer; for eksempel innen avfall ved søknader om fritak fra renovasjonsordningen, innen brann og redning ved vedtak om feiertilsyn, samt flere andre tilfeller.

For medlemmer med interkommunalt eierskap kunne det, inntil denne lovendringen kom, være uklart hvor klager over slike vedtak skulle rettes, og det har vært noe ulik praksis i ulike kommuner/samarbeid.

Etter å ha vurdert ulike alternativer i høringsrunden, besluttet lovgiver at en særskilt klagenemnd var det rette for slike selskaper. Kravet om en særskilt klagenemnd ble innført ved en endring i forvaltningsloven § 28, som trådte i kraft samtidig med ny kommunelov (ved første konstituering etter kommunevalget), ønsket lovgiver å klargjøre dette.

Hva regulerer bestemmelsen i forvaltningsloven?

Bestemmelsen i forvaltningsloven (fvl) § 28, andre ledd, andre punktum lyder:

«For enkeltvedtak som er truffet av egne rettssubjekter som har fått overført myndighet fra kommunen eller fylkeskommunen, er klageinstansen én eller flere særskilte klagenemnder som er oppnevnt av det øverste organet i rettssubjektet.»

To betingelser må være oppfylt for at en virksomhet må opprette en særskilt klagenemnd.

For det første må virksomheten regnes som et «eget rettssubjekt». Aksjeselskap (AS) og interkommunale selskaper (IKS) omfattes av denne ordlyden. Kommunale og fylkeskommunale foretak faller imidlertid utenfor denne reguleringen da de ikke er selvstendige rettssubjekter. Det samme gjelder enkelte andre samarbeid som er opprettet med hjemmel i kommuneloven. Vi vil i det følgende fokusere på de selskapene som har flere kommuner inne på eiersiden; altså IKS og interkommunale AS.

For det andre må kommunen ha delegert myndighet til å treffe enkeltvedtak som kan påklages. Enkeltvedtak er etter forvaltningsloven § 2 første ledd b) et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til en eller flere bestemte personer. Slike vedtak kan påklages. Klager på andre beslutninger selskapet treffer – som for eksempel administrative beslutninger eller beslutninger om å inngå kontrakter, skal ikke behandles av den særskilte klagenemnda.

Dersom disse to betingelsene er oppfylt, skal «det øverste organet i rettssubjektet» oppnevne klagenemnd. I et AS er det generalforsamlingen, mens i et IKS er det representantskapet som skal oppnevne klagenemnden. Det er altså ikke kommunens oppgave.

For de fleste selskaper vil det være mest aktuelt å opprette én særskilt klagenemnd. I tilfeller hvor det er en stor saksmengde som skal behandles og mange klager innenfor ulike

fagområder, kan det være aktuelt med flere klagenemnder, men dette er mindre aktuelt for våre medlemmer.

Bestemmelsen kan etter ordlyden se ut til å åpne for en særskilt klagenemnd i hver eierkommune for selskaper med flere kommuner som eiere. Det er imidlertid ikke riktig tolkning. I forarbeidene til kommuneloven, Prop. L 46 (2017-2018) punkt 19.5.2, kan man lese følgende om dette:

«...en slik klageordning (med klage til hver enkelt kommune) kan undergrave det forpliktende elementet i samarbeidet. Mange vil dessuten kunne komme til å klage for å få saken behandlet i hjemkommunen sin. En ordning med egne klagenemnder for hver av deltakerkommunene vil også kunne føre til forskjellsbehandling basert på hvilken kommune klagerne er bosatt i, noe som vil kunne redusere legitimiteten samarbeidet har i befolkningen.

Utvalget viser til at et annet argument mot denne løsningen er at den vil kunne gjøre det vanskelig for det interkommunale organet å praktisere regelverket i framtidige saker. Organet skal jo innrette seg etter praksisen fra klagebehandlingen. Med flere klagenemnder kan dette bli vanskelig dersom klageinstansene kommer til ulike resultater.

Departementet følger i proposisjonen punkt 19.5.4 opp med å slutte seg til at klagebehandlingen bør legges til særskilte klagenemnder og begrunner det hovedsakelig med at en slik ordning vil sikre en enhetlig praksis og bygge opp under samarbeidets forpliktende karakter.

Kravet om at klagenemnda skal være «særskilt» må tolkes slik at eierkommunene ikke kan ha instruksjonsmyndighet overfor nemnda i konkrete saker som skal avgjøres. Det følger også forutsetningsvis av forvaltningslovens system at ingen har instruksjonsrett over klageinstansen (se bl.a. forvaltningsloven § 34 om klageinstansens myndighet). Derfor har heller ikke representantskapets eller generalforsamlingens medlemmer slik instruksjonsmyndighet.

Hvem kan sitte i den særskilte klagenemnda?

Det fremgår ikke av forvaltningsloven eller av forarbeidene til bestemmelsen hvordan valg av klagenemnd skal skje. Det kan besluttes av deltakerkommunene (eierne) selv. Det er heller ikke gitt noen føringer eller begrensninger knyttet til oppnevning, sammensetning, hvor mange eller hvem som kan være deltakere i klagenemnden. Eierorganet til det enkelte selskapet er således gitt et handlingsrom.

Sivilombudsmannen har imidlertid i sak (2019/3089) uttalt at **styret i et IKS ikke kan opptre som klageorgan** for vedtak truffet av selskapets administrasjon i første instans.

Det er ellers naturlig å minne om at det finnes rettslige føringer etter forvaltningslovens habilitetsregler, som må ivaretas både ved oppnevning av nemndsmedlemmer og ved arbeid i konkrete saker i klagenemnda.

Hvilke regler gjelder for saksbehandlingen av klager?

Der selskapet treffer enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2, som påklages, vil klagebehandlingen i hovedtrekk se slik ut:

- Klagen skal fremsettes for selskapet, som er det forvaltingsorganet som traff vedtaket. Dette følger av fvl. § 32 første ledd, bokstav a). Klagebehandlingen følger

forvaltningslovens system.

- Når selskapet mottar klagen, skal det som underinstans i klagesaken «foreta de undersøkelser klagen gir grunn til». Det skal altså ikke opprettes noe eget sekretariat for klagenemnda som skal forberede sakene. Selskapet kan oppheve eller endre vedtaket, dersom det finner klagen begrunnet. Dette betyr at selskapet har kompetanse til å omgjøre egne vedtak hvis det f.eks. ser det er feil ved innholdet eller saksbehandlingen. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger (klager har ikke klagerett på det aktuelle vedtaket, klagen er fremsatt alt for sent el.), kan selskapet også på visse vilkår avvise saken. Dette følger av fvl. § 33 andre ledd.
- Hvis selskapet etter denne vurderingen ikke opphever vedtaket eller treffer nytt vedtak, så skal saken oversendes til klageorganet (klageinstansen) «så snart den er tilrettelagt», jf. fvl. § 33 fjerde ledd. Dersom underinstansen/selskapet fastholder sitt vedtak etter klagen, er det vanlig at det lages et oversendelsesbrev som følger saken til klageorganet, der man f.eks. kommenterer de innsigelser som er reist i klagen og begrunner hvorfor de ikke er tatt til følge. Kopi av dette må som hovedregel også sendes til den som har klaget. Klageren kan på den måten få anledning til å kommentere eventuelle nye momenter som fremkommer i oversendelsen.
- Det oppnevnte klageorganet kan deretter prøve *alle sider av saken*, herunder ta hensyn til nye omstendigheter. Klagenemnda kan treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen/selskapet til helt eller delvis ny behandling. Klageorganets kompetanse fremgår av fvl. § 34. Sentralt står plikten til påse at saken er så godt opplyst som mulig før nytt vedtak treffes. Klageorganet kan i denne sammenheng også pålegge underinstansen å foreta nærmere undersøkelser.
- Klageorganets vedtak kan som hovedregel ikke påklages videre. Klageorganets vedtak blir dermed det endelige vedtaket som får konkrete rettsvirkninger for den som vedtaket retter seg mot. Unntak kan tenkes i tilfeller der det følger av særlov at vedtaket likevel kan påklages til Statsforvalteren, departementet el. Når forvaltningens klagemuligheter er oppbrukte, har klageren adgang til å bringe saken inn for domstolen.
- Kommunens administrasjon har ikke noen formell rolle i behandlingen av klagesaker truffet av selskaper som er interkommunalt eid.

Les mer om

[Arbeidsliv og juss](#)

[#kommuneloven](#)

Fakturaadresse

E-post: nvoice.155358@vismabpo.no

EHF 9908912868222

Samfunnsbedriftene 155358

c/o Azets Insight AS Postboks 8930

7439 Trondheim

Besøksadresse

Haakon VIIIs gate 9

0161 Oslo

Postadresse

Postboks 1378 Vikta

0 14 Oslo

Org.nr 912868222

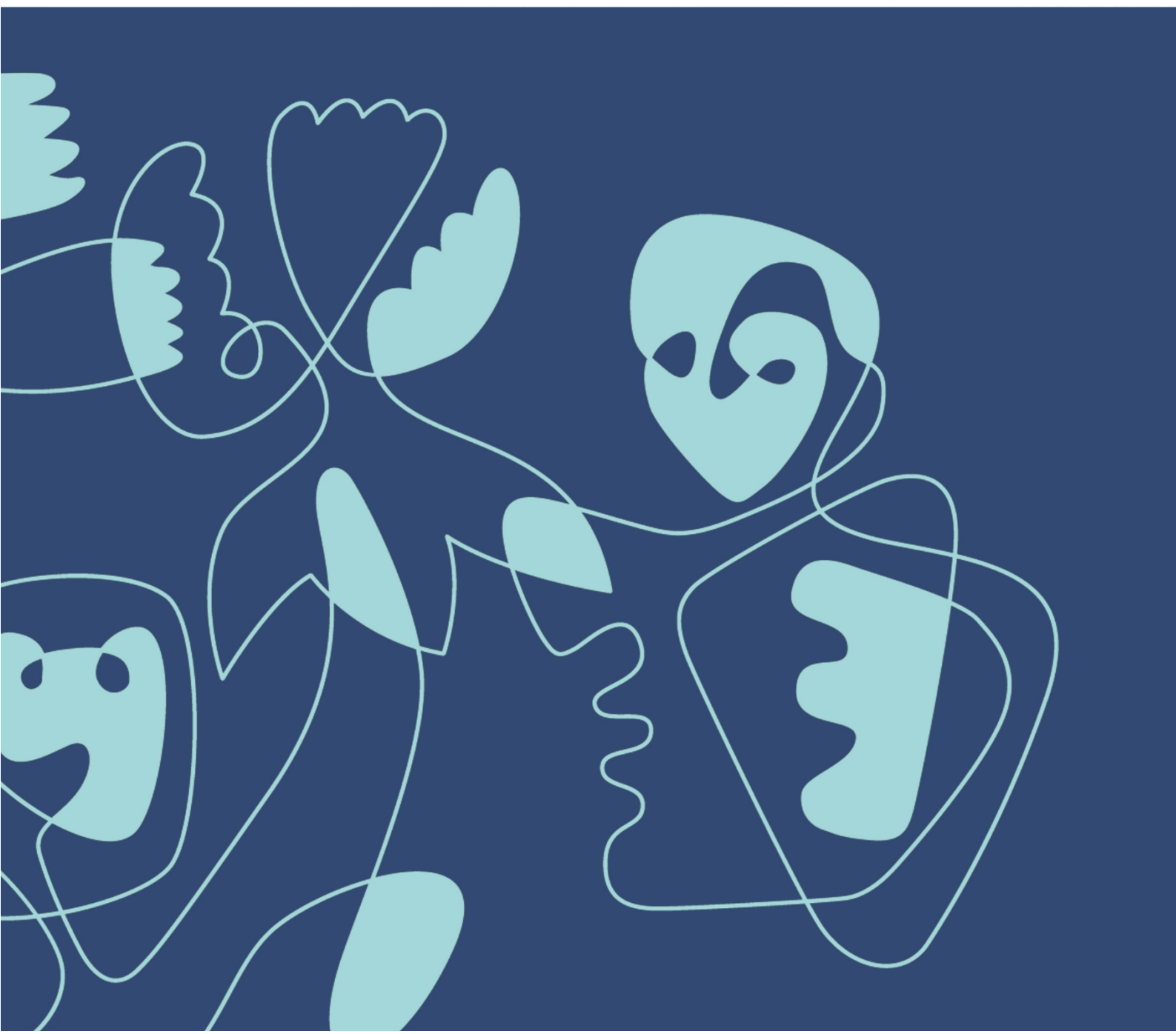
Statsforvalteren i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

Tilsynsrapport

Tilsynsrapport

Tilsyn med kommunal beredskapsplikt i
Hábmera suohkan-Hamarøy kommune – Høsten 2022

Innhold

1. Innledning.....	3
2. Hovedinntrykk.....	3
3. Resultater fra tilsynet.....	4
4. Veiledning til samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen.....	6
5. Oppfølging av tilsynet.....	6
6. Gjennomføring av tilsynet.....	6
6.1 Deltakere.....	6
6.2 Dokumentgrunnlag.....	7

1. Innledning

Rapporten er utarbeidet etter dokumenttilsyn i Hábmera suohkan-Hamarøy kommune høsten 2022. Tilsynet ble gjennomført med hjemmel i lov av 25.06.10 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), § 29 og forskrift av 22.08.11 om kommunal beredskapsplikt, § 10. Dette er særlovsbestemmelser som gjør at kommunelovens bestemmelser om statlige tilsyn i kap. 30 kommer til anvendelse.

Hensikten med tilsynet var å kontrollere hvordan kommunen etterlever bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt, og tilsynet hadde hovedfokus på følgende forskriftsbestemmelser:

- Helhetlige ROS-analyse, jf. forskriftens § 2
- Kommunens helhetlige og systematiske arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, jf. forskriftens § 3
- Overordnet beredskapsplan, jf. forskriftens § 4
- Oppdatering/revisjon, jf. forskriftens § 6
- Øvelser og opplæring, jf. forskriftens § 7
- Evalueringer etter øvelser og uønskede hendelser, jf. forskriftens § 8
- Krav om skriftlig dokumentasjon, jf. forskriftens § 9

Tilsynet er gjennomført som systemrevisjon, der følgende hovedelementer inngår: gjennomgang av innsendte dokumenter og svar på oppfølgingsspørsmål, utarbeidelse av rapport og sluttmøte. Tilsynet er samordnet med og inngår som en del av Statsforvalterens planlagte tilsynsvirksomhet for inneværende år.

2. Hovedinntrykk

Hábmera suohkan-Hamarøy kommune viser at de arbeider godt med samfunnssikkerhet og beredskap, og er i gang med oppdatering av dokumenter etter kommunesammenslåingen. Kommunen har deltatt i Salten beredskapsnettverk og øvelse Nordland de siste årene. I tillegg har Hábmera-Hamarøy hatt flere øvelser, som også er evaluert.

Forrige tilsyn i gamle Hamarøy kommune i 2018 medførte ingen avvik og merknader. Tilsynet i gamle Tysfjord kommune i 2018 medførte ett avvik, hvor det helhetlige og systematiske samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet ikke oppfylte kravene i forskriften.

Gjennom de siste årene har kommunen og kriseledelsen håndtert pandemi, konsekvenser av situasjonen i Ukraina, i tillegg til andre hendelser. Det har vært krevende hendelser med høy arbeidsbelastning og vi forstår at omfattende revisjon planverket har måttet utsettes. Utfordringen er derfor at deler av planverk og ROS-analyser ikke er oppdatert i tråd med lovkrav, jf. avviket og merknaden som tilsynet avdekket.

3. Resultater fra tilsynet

I rapporten benyttes følgende definisjoner på funn som blir gjort under tilsynet:

- Avvik er manglende etterlevelse av krav fastsatt i bestemmelsene om kommunal beredskapsplikt i sivilbeskyttelsesloven og i forskrift til kommunal beredskapsplikt.
- Merknad omhandler funn det er grunn til å påpeke for å sikre forbedring i kommunens etterlevelse av kommunal beredskapsplikt. Merknad kan gi avvik ved neste tilsyn dersom det ikke er forbedret.

Totalt har tilsynet medført et avvik og en merknad. Nedenfor gis en kort gjennomgang med utdypende kommentarer og begrunnelser for disse.

Avvik 1: Hábmera suohkan-Hamarøy kommunes «helhetlige og systematiske samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid» oppfyller ikke kravene i forskriften

Avviket gjelder følgende myndighetskrav:

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 14 og forskriftens § 3, § 7 og § 9.

Begrunnelse:

Kommunen kan ikke dokumentere skriftlig at de med bakgrunn i den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen har en tilstrekkelig plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap, jf. forskriftens § 3 a). Oppfølgingsplanen skal bidra til at kommunen etablerer system og rutiner som sikrer at de lovpålagte oppgavene blir ivaretatt. Den skal også sikre at kommunen jobber helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet gjennom året.

Hábmera suohkan-Hamarøy kommunes har en oppfølgingsplan for samfunnssikkerhet og beredskap som ble vedtatt 15.03.2018. Oppfølgingsplanen er en grei plan, og et godt utgangspunkt for oppdatering etter at kommunens helhetlige ROS-analyse er ferdigstilt. Samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet krever helhetlig og systematisk arbeid gjennom året. Dette må dokumenteres, gjennom kontrollerende dokumenter som viser at kommunens planer, systemer, rutiner, tiltak og oppfølging blir fulgt opp og utført. Kommunens oppfølgingsplan inneholder mange av de rutine og oppfølgingspunkter som forskriften krever. Bla. at det skal gjennomføres årlig kontroll, revisjon og oppfølging av beredskapsarbeidet med en gjennomgang og rapportering til styrende organ. Dette er en viktig del av internkontrollen og vi kan ikke se at dette er gjort. Oppfølgingsplanen bør revideres årlig og ta opp i seg de oppfølgingspunkt som kommer fra bla. evaluering av hendelser og

øvelser. Det må fremgå av dokumentene at de er revidert, hvem som har revidert og når de er revidert.

Oppfølgingsplanen kan også med fordel inneholde rutiner for (regelmessige) aktiviteter, ved bruk av for eksempel et årshjul, med bla. møter og øvelser.

Kravet i forskriftens § 3, må også ses i sammenheng med kommuneloven § 25-1 som pålegger kommunedirektøren et generelt internkontrollansvar.

Jf. forskriftens § 7 andre ledd skal kommunen ha et system for opplæring som sikrer at alle som er tiltenkt en rolle i kommunens krisehåndtering har tilstrekkelige kvalifikasjoner. Vi kan ikke se at dette er dokumentert. Rutiner og system for opplæring kan integreres i kommunens oppfølgingsplan. Dette vil være spesielt viktig for nyansatte og ansatte som er ny i en rolle i kommunens krisehåndtering.

Kommunen skal kunne dokumentere skriftlig at alle forskriftens krav er oppfylt, jf. § 9. Dette for å sikre helhetlig og systematisk samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid.

Merknad 1: Hábmera suohkan-Hamarøy kommune har ikke en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som er i tråd med forskriftens krav

Merknaden gjelder følgende myndighetskrav:

- Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) § 14, samt forskrift om kommunal beredskapsplikt § 6.

Begrunnelse:

Gamle Hamarøy kommune har en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse som ble vedtatt 15.03.2018. Gamle Tysfjord kommune hadde en ROS-analyse fra 31.05.2015. Jf. § 6 i forskriften skal risiko- og sårbarhetsanalysen oppdateres i takt med revisjon av kommunedelplaner, jf. plan- og bygningsloven § 11-4 første ledd, og for øvrig ved endringer i risiko- og sårbarhetsbildet. Dagens ROS-analyse er derfor ikke dekkende for hele nye Hábmera suohkan-Hamarøy kommune, og er ikke oppdatert i henhold til forskriftens krav.

Ny ROS-analyse for Hábmera suohkan-Hamarøy kommune er vedtatt i Formannskapet 7. oktober.

Det er gjort et godt arbeid med den nye ROS-analysen til Hamarøy kommune, og den er et godt utgangspunkt for videre arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

4. Veiledning til samfunnssikkerhetsarbeidet i kommunen

[Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret \(sivilbeskyttelsesloven\)](#)

[Forskrift om kommunal beredskapsplikt](#)

[Veileder til forskrift om kommunal beredskapsplikt](#)

[Veiledning for Fylkesmannens tilsyn med kommunal beredskapsplikt](#)

[Sjekkliste til kommunens overordna beredskapsplan, helhetlig ROS-analyse og plan for oppfølging, samt tips til helhetlig og systematisk samfunnssikkerhetsarbeid](#)

6

5. Oppfølging av tilsynet

Statsforvalteren ber kommunen avklare hvordan avviket skal følges opp og når de skal være lukket. En [framdriftsplan](#) for hvordan avviket skal lukkes sendes Statsforvalteren **innen 04.11 2022**.

Om det er behov for bistand i oppfølgingen kan Statsforvalteren kontaktes. Når avviket er lukket i tråd med framdriftsplanen, ber vi om å få beskjed om dette, inkludert relevant dokumentasjon. Vi gjør oppmerksom på at Statsforvalteren kan gi pålegg dersom ikke avviket blir lukket i tråd med kommunens framdriftsplan, jf. kommuneloven § 30-4.

6. Gjennomføring av tilsynet

Tilsynet ble varslet ved Statsforvalterens brev av 13.05.22. Tilsynet ble gjennomført høsten 2022 med dokumentkontroll, oppfølgingsspørsmål og sluttmøte.

6.1 Deltakere

Tabellen nedenfor viser hvilke personer fra kommunen som har vært involvert i tilsynet.

Navn	Funksjon	Dialog før og under tilsyn	Sluttmøte
Siv Reidun Sandnes	Beredskapskoordinator	X	X
Britt Kristoffersen	Ordfører		X
Odd-Børge Pedersen	Kommunedirektør		X
Kurt Fossvik	Ass. kommunedirektør		X

Fra Statsforvalteren deltok Fylkesberedskapssjef Asgeir Jordbru, seniorrådgiver Tom Mørkved (tilsynsleder) og rådgiver Stine Gabrielsen.

6.2 Dokumentgrunnlag

Plan/dokument	Vedtatt/opdatert
<i>Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse for Hamarøy kommune</i>	2018
<i>Overordnet beredskapsplan for Hamarøy kommune</i>	2022
<i>Oppfølgingsplan for samfunnssikkerhet og beredskap i Hamarøy kommune</i>	2018
<i>Evalueringer av øvelser og hendelser</i>	2019-2022
<i>Kommunal planstrategi – Hamarøy kommune</i>	2020

Bodø, 12. oktober 2022

Tom Mørkved
seniorrådgiver (tilsynsleder)

Stine Gabrielsen
rådgiver

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Fridtjof Nansens vei 11, Pb 1405, 8002 Bodø || sfnopost@statsforvalteren.no || www.statsforvalteren.no/nordland

Om tilsynskalender

I tilsynskalenderen finner du oversikter og rapporter over planlagte og gjennomførte statlige tilsyn og forvaltningsrevisjoner i kommuner og fylkeskommuner.

INNHold

Søk om bruker

Her søker du om brukertilgang og velger rolle dersom du skal registrere noe i kalenderen.

Samordning av statlige tilsyn

Om samordningsoppdraget, formål, hensikt og andre føringer.

Forvaltningsrevisjoner

Rutiner for registrering av forvaltningsrevisjoner.

Statlig tilsynsetat

Informasjon om statlige tilsynsetater.

Statsforvalteren

Samordning av tilsyn hos Statsforvalteren i aktuelt fylke.

Finn tilsyn og forvaltningsrevisjoner i kommuner og fylkeskommuner i Norge

Kommune 1 Fylkeskommune Utføres av Fagområde Lovhjemmel Type tilsyn Antall innbyggere

Fjern alle filtre

Forvaltningsrevisjoner: 1

Tilsyn:1

Excel

PDF

Sist endret
Kommune

Tema

Utføres av

Dato

Status

Dokumenter

Sist endret: 31. Jan 2023

Hamarøy

Etterdrift
avfallsdeponi

STATSFORVALTEREN I
NORDLAND

28.09.23

Samordnet

Ingen
dokument

Tilsyn etterdrift Burma avfallsdeponi

Kopier lenke

Hvem får tilsyn

Enhet:

Org.nr.:

Hamarøy kommune

TEKNISK FORVALTNING

974624060

Hvem fører tilsyn

Tema:

Fagavdeling:

Org.nr.:

Kontakt:

STATSFORVALTEREN I NORDLAND

Etterdrift avfallsdeponi

Klima- og miljøavdelinga

974764687

Espen Olaf Henriksen

Samordner

Kontaktperson

Kategori:

Type:

Statsforvalteren i Nordland

Regie Sjø

Planlagt tilsyn

Stedlig tilsyn

 [Tilsynskalender](#) [Om Tilsynskalenderen](#) [Få brukertilgang](#) [Tilgjengelighetserklæring](#) [Statsforvalteren](#) [Samordning av statlig tilsyn](#) [Kontakt oss](#) [Forvaltningsrevisjoner](#)

Forum for Kontroll og Tilsyn
v/ Anne-Karin Femanger Pettersen
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/5918-3

13. mars 2023

Svar på spørsmål om kontrollutvalgets påse-ansvar og innsynsrett hos revisor

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev 24. august 2022 fra Forum for kontroll og tilsyn og til departementets foreløpige svar 28. august 2022. Vi beklager at det har tatt noe tid å svare på brevet deres.

I brevet hit stiller dere tre spørsmål knyttet til kontrollutvalgets påse-ansvar og innsynsrett hos revisor, som vi skal besvare under. Felles for spørsmålene er at de handler om rekkevidden av kontrollutvalgets myndighet og innsynsrett, spesielt i tilknytning til kontrollutvalgets ansvar for å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav a.

Kommunestyret, som det øverste organet i en kommune, har også det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, og dette følger av kommuneloven § 22-1 første ledd. Kommunestyret skal imidlertid velge et kontrollutvalg som skal føre den løpende kontrollen på deres vegne, se § 23-1 første ledd. Utgangspunktet er altså at kontrollutvalget har et vidt mandat til å føre kontroll med kommunens virksomhet.

Hva som nærmere ligger i kontrollutvalgets mandat, er ikke uttømmende regulert verken i lov eller forskrift. Kontrollutvalgets ansvar og myndighet er omtalt i kommuneloven § 23-2 første ledd og forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 2 til 5, og er blant annet å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte, se kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav a. Dette er kontroll som retter seg mot *regnskapsrevisors arbeid* som sådan. Dette skiller seg fra kontrollutvalgets øvrige ansvar for «å bestille» kontroller, jf. ansvaret for å påse at det utføres kontroll med kommunens økonomiforvaltning etter § 23-2 første ledd bokstav b, at det utføres forvaltningsrevisjoner av kommunens virksomhet og

selskaper kommunen har eierinteresser i etter § 23-2 første ledd bokstav c, og at det føres eierskapskontroll etter § 23-2 første ledd bokstav d.

Tilgang til og innsyn i både kommunens og andre virksomheters dokumenter er en nødvendig forutsetning for kontrollutvalgets arbeid. For å kunne ivareta sine kontrolloppgaver og påse-oppgaver, har kontrollutvalget en lovfestet innsynsrett. Innsynsretten er i hovedsak regulert i kommuneloven § 23-2 tredje ledd og § 23-6 første og andre ledd. Rekkevidden av disse bestemmelsene må avklares gjennom tolkning.

For å kunne utføre sine oppgaver følger det av § 23-2 tredje ledd at kontrollutvalget kan kreve at kommunen legger frem «enhver opplysning, redegjørelse eller dokument som utvalget finner nødvendig for å utføre sine oppgaver», Denne generelle innsynsretten gjelder kun hos selve kommunen som rettssubjekt, og det betyr at det må være et annet rettsgrunnlag for innsynsrett i andre virksomheter enn kommunen selv.

Innsynsretten i eksterne virksomheter som interkommunale selskaper etter IKS-loven, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefelleskap og kommunale aksjeselskaper følger av § 23-6 første og andre ledd. Denne innsynsretten er avgrenset til det som er «nødvendig for å gjennomføre sin kontroll». I tillegg har kontrollutvalget en tilsvarende innsynsrett i andre eksterne virksomheter «som utfører oppgaver på vegne av kommunen», men den er avgrenset til «det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten blir oppfylt» jf. § 23-6 sjette ledd.

Departementet mener at når kontrollutvalget skal utføre sitt *påse-ansvar* etter § 23-2 første ledd bokstav a, altså at *revisjonen* reviderer regnskaper på betryggende måte, så vil det være andre innsynsregler enn det som følger av § 23-6. Dette har særlig betydning der kommunen har ekstern revisjon (f.eks. interkommunalt selskap eller privat revisjonsfirma).

Kommuneloven med forskrifter gir ikke egne eller nærmere regler om kontrollutvalgets innsynsrett i tilknytning til ansvaret for å påse at regnskapsrevisjonen er betryggende, utover det som følger av § 23-2 tredje ledd om innsyn hos kommunen selv. Kontrollutvalgets innsynsrett i denne forbindelse må utledes i lys av bestemmelsene nevnt foran.

Kontrollutvalgets påseansvar over kommunens regnskapsrevisjon og tilhørende tiltak

Det første spørsmålet deres handler om hvilke tiltak kontrollutvalget kan iverksette for å påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Spørsmålet knytter seg konkret til en liste på side 67 i Kontrollutvalgsboka, og hvorvidt det er adgang til å gjøre andre tiltak enn de som er nevnt i listen.

Rekkevidden av den rettslige adgangen som kontrollutvalget har til å foreta undersøkelser av revisors arbeid i samsvar med § 23-2 første ledd bokstav a, er, som nevnt foran, ikke regulert og avgrenset nærmere med detaljerte bestemmelser. Punktlisten som står i Kontrollutvalgsboka på side 67, må etter vårt syn regnes som eksempler på typiske tiltak som

kontrollutvalget normalt kan og bør foreta for å kunne ivareta sitt påse-ansvar overfor regnskapsrevisjonen, og ikke en rettslig avgrensning.

Departementet mener derfor at punktlisten ikke må anses som en uttømmende liste over hvilke tiltak og aktiviteter kontrollutvalget kan iverksette for å ivareta sitt ansvar med å vurdere revisors arbeid. Det er ikke, ut fra gjeldende rett og forarbeidene, mulig for departementet å gi en nærmere rettslig vurdering av hvilke andre tiltak som *kan* anses nødvendige eller hensiktsmessige for å oppfylle denne delen av påse-ansvaret, som f.eks. om kontrollutvalget har rett til fullt innsyn i revisors arbeidsverktøy eller saksbehandlingssystem.

Det er i utgangspunktet kontrollutvalget selv som må avgjøre hvilke opplysninger og hvilket materiale som er *nødvendige* for utføre påse-ansvaret. Når det gjelder kontrollutvalgets innsynsrett og hvor langt den strekker seg i en konkret sak, må en rettslig avklaring bero på en konkret vurdering. Departementet legger generelt til grunn at det er noen grenser for rekkevidden av kontrollutvalgets innsynsrett. Dette har departementet gitt uttrykk for i tidligere uttalelser (for eksempel 09/2951-2) til tilsvarende bestemmelse i den tidligere kommuneloven § 77 nr. 7. I uttalelsen mente departementet at bestemmelsen neppe ga en generell lesetilgang i datasystemer til alle kommunens dokumenter.

Som vi kommer tilbake til i avsnittet nedenfor, så vil rekkevidden av kontrollutvalgets innsynsrett overfor kommunens revisor for å påse at det er betryggende revisjon av kommunen, avhenge av om revisoren er ansatt i kommunen eller i en ekstern virksomhet.

Kontrollutvalgets innsynsrett hos revisor

Det neste spørsmålet handler om Kontrollutvalgsbokas omtale av innsyn hos revisor opp mot kontrollutvalgets innsynsrett etter § 23-6 første ledd. Dere viser til at denne bestemmelsen sier at kontrollutvalget kan kreve de opplysninger som er nødvendige for å gjennomføre sin kontroll fra blant annet kommunale oppgavefellesskap, IKS-er og heleide kommunale aksjeselskap, men at kontrollutvalgsboken på side 18 «begrenser kontrollutvalgets innsynsrett» sammenlignet med innsynsretten etter § 23-6. I tilfeller hvor revisor er ansatt i kommunen har kontrollutvalget full innsynsrett, men hvis revisor f.eks. er et selvstendig rettssubjekt (privat selskap) eller IKS, står det i Kontrollutvalgsboka at innsynsretten må sikres gjennom særskilt avtale mellom kommunen og revisor.

Departementet viser til at innsynsretten i § 23-6 første og andre ledd, og Kontrollutvalgsbokas omtale av innsynsrett hos revisor på side 18, handler om to ulike forhold. Kommuneloven § 23-6 regulerer kontrollutvalgets innsynsrett i selskaper utenfor kommunen som rettssubjekt når kontrollutvalget skal utføre sine kontrolloppgaver, dvs. typisk forvaltningsrevisjon eller eierskapskontroll. Da kan det for øvrig også kreves innsyn hos «den valgte revisoren for selskapet», se § 23-6 første ledd. Det vil si at selskapets revisor må levere ut opplysninger om selskaper nevnt i § 23-6 første ledd bokstav a-d, som er gjenstand for kontroll.

Kontrollutvalgsboka har imidlertid lagt til grunn at innsynsretten § 23-6 første ledd ikke regulerer kontrollutvalgets innsynsrett når utvalget skal påse at *regnskapsrevisjonen* er betryggende etter § 23-2 første ledd bokstav a. Da er det som nevnt § 23-2 tredje ledd eller avtaler med ekstern revisor som gjelder.

Omtalen i Kontrollutvalgsboka side 18 handler om innsynsretten som kontrollutvalget har hos revisor selv og revisors selskap, og er knyttet til kontrollutvalgets påse-ansvar for at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Som nevnt, er det lagt til grunn at § 23-6 første ledd ikke kommer til anvendelse i disse tilfellene. Dersom kommunens revisor er ansatt i kommunen følger innsynsbestemmelsen i slik tilfeller av § 23-2 tredje ledd. Dersom revisor er selvstendig rettssubjekt, vil kontrollutvalgets behov for opplysninger for å ivareta dette påse-ansvaret i forbindelse med regnskapsrevisjon, kreve en særskilt avtale med revisor. Departementet mener at heller ikke § 23-6 siste ledd kommer til anvendelse her.

Kontrollutvalgets innsynsrett i samvirkeforetak

Det siste spørsmålet i brevet deres er om samvirkeforetak faller inn under benevnelsen «andre virksomheter» i kommuneloven § 23-6 siste ledd første punktum. Den bestemmelsen handler om kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å foreta undersøkelser i virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen overfor kommunens innbyggere, og der hvor virksomheten ikke er organisert på en av de måtene som er omtalt i paragrafens første ledd.

Som forarbeidene viser til kan «andre virksomheter» være aksjeselskaper som kommunen eier med private, stiftelser og lignende, se Prop. 46 L (2017– 2018) side 405 flg. Departementet mener at dersom et samvirkeforetak utfører oppdrag på vegne av kommunen, så vil kontrollutvalgets innsynsrett i selskapet være omfattet av § 23-6 siste ledd da samvirkeforetaket faller inn under «andre virksomheter». Dette innebærer at kontrollutvalgets rett til innsyn og undersøkelser kun omfatter det som er nødvendig for å undersøke om kontrakten mellom samvirkeforetaket og kommunen blir oppfylt.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/6165-2

20. mars 2023

Svar på spørsmål om ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev av 9. september 2022 fra Forum for kontroll og tilsyn med spørsmål om ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget.

Spørsmålet som stilles er om ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget etter kommuneloven § 6-1, også gjelder når kontrollutvalget skal behandle saker som angår utvalgets rolle som arbeidsgiver for kontrollutvalgssekretæren.

Ordførerens møte- og talerett følger av § 6-1 tredje ledd. Ordførers møte- og talerett i kontrollutvalget er bare kort omtalt i forarbeidene til kommuneloven (Prop.46 L (2017 – 2018) s. 360). Dagens bestemmelse er en videreføring av gjeldende rett fra tidligere kommuneloven av 1992 og kommunestyreloven av 1954. Departementet finner ikke holdepunkter i forarbeidene som tilsier at møte- og taleretten skal begrenses, basert på hva slags saker kontrollutvalget skal behandle. I den grad ordføreren er til stede når utvalget behandler saker om er underlagt taushetsplikt, vil taushetsplikten også gjelde for ordføreren på samme måte som for resten av utvalgets medlemmer, jf. forvaltningsloven § 13.

Ordføreres møterett i kontrollutvalget er også omtalt i *Kontrollutvalgsboka*, en veileder om rollen og oppgavene til kontrollutvalget utgitt av Kommunal- og distriktsdepartementet. I kontrollutvalgsboka står følgende:

Nokre ordførarar møter i kontrollutvalet ein til to gonger i året, mens andre ordførarar vel å ta i bruk møteretten sin ved å stille på kvart møte. Det kan vere nyttig at ordførar og kontrollutvalet tidleg i valperioden klargjer kva behov og forventingar ein har til ordføraren si deltaking på kontrollutvalsmøta. Ordførarar kan vere usikre på om kontrollutvala ynskjer at dei deltek, ut ifrå omsynet til at kontrollutvalet skal vere uavhengig. Ordførarar ynskjer heller ikkje å gje inntrykk av at dei blandar seg inn i sakene til kontrollutvalet og prøver å overstyre arbeidet til

kontrollutvalet. Kontrollutvalet kan vurdere i kva saker det vil vere særleg nyttig at ordføreren er til stades. Ved å oppmode ordførar spesielt om å delta i møte der kontrollutvalet skal ta opp slike saker, vil utvalet leggje til rette for ei god samhandling mellom kontrollutvalet og ordførar.

Departementet vurderer etter dette at lovens ordlyd må legges til grunn, og at ordføreren dermed har møte- og talerett i kontrollutvalget uavhengig av hvilke saker som behandles. Som det fremgår av *Kontrollutvalsboka* kan det likevel være nyttig at ordføreren og kontrollutvalget har dialog for å avklare behov og forventninger til ordførerens deltakelse.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Trond Liu Skaug
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref
22/6499-2

Dato
17. februar 2023

Svar på spørsmål om revisors uavhengighet og kontrollutvalgets håndtering

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev 30. september 2022 fra Forum for kontroll og tilsyn hvor dere oversender et brev fra Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS til departementet med spørsmål om krav til revisors uavhengighet og hvordan kontrollutvalget skal håndtere saker der revisor vurderes å ikke oppfylle kravene til uavhengighet. Vi beklager at det har tatt noe tid å besvare henvendelsen.

Kort om henvendelsen

Situasjonen som beskrives i brevet er at kommunedirektøren i Hammerfest kommune den 6. april 2022 ble valgt til styremedlem i Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS. Dette selskapet er også revisor for Hammerfest kommune og to av kommunens kommunale foretak. Kommunedirektøren har ifølge brevet sagt opp sin stilling, og skulle etter planen fratre i desember 2022. I saksdokumentene til møte i kontrollutvalget i Hammerfest kommune 5. desember 2022 fremgår det at vedkommende kommunedirektør ikke lenger er styremedlem i revisjonsselskapet.

Spørsmålene i brevet handler i hovedsak om kommunedirektørens styreverv påvirker revisors uavhengighet overfor kommunen og dens kommunale foretak. Det opplyses at revisjonssjefen i selskapet ved to anledninger, i april og august 2022, har avgitt uttalelser/erklæringer om at revisjonen anser seg uavhengig. Departementet vil også vise til at det fremgår av saksdokumentene til møte 5. desember 2022 i kommunens kontrollutvalg, at revisor også har levert en erklæring 1. november 2022 hvor revisor sier at det ikke foreligger forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet til kommunen. Kontrollutvalgssekretariatet påpeker imidlertid at de første uttalelsene ikke konkret omtaler kommunedirektørens styreverv i selskapet som del av vurderingsgrunnlaget.

Postadresse
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo
postmottak@kdd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.kdd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 858

Avdeling
Kommunalavdelingen

Saksbehandler
Edvard Thorolf
Aspelund
22 24 72 20

Det er uklart om den siste uttalelsen nevner dette, men den er avgitt etter at kontrollutvalgssekretariatet eksplisitt har tatt opp dette forholdet med revisjonsselskapet slik at departementet legger til grunn forholdet er vurdert av revisor. Videre stilles det blant annet spørsmål om hvordan kontrollutvalget skal følge opp saken dersom kontrollutvalget vurderer at revisor ikke oppfyller kravene til uavhengighet.

Departementets vurdering

Revisors uavhengighet

Departementet kan ikke gjøre en konkret vurdering av revisors uavhengighet, og heller ikke gi konkrete føringer for hvordan kontrollutvalget skal følge opp en eventuell manglende oppfyllelse av kravet om uavhengighet. Denne konkrete vurderingen må kontrollutvalget og kommunestyret selv foreta. Departementet vil i det følgende gi en kort og generell vurdering av hvordan vi forstår kravene til revisors uavhengighet i kommuneloven § 24-4 første ledd og forskrift om kontroll og revisjon kapittel 3.

Kommuneloven § 24-4 første ledd slår fast at revisor skal være uavhengig og ha god vandel. Kommunens revisor har etter kommuneloven også et selvstendig ansvar for revisjonen, se kommuneloven § 24-2 som oppstiller rettigheter og plikter som skal bidra til at revisor utfører et selvstendig arbeid.

Verken kommuneloven eller IKS-loven regulerer direkte spørsmålet om kommunedirektøren kan være medlem av et styret i et IKS, og heller ikke hvordan en situasjon skal løses hvis dette selskapet er valgt revisor for den aktuelle kommunen hvor kommunedirektøren er ansatt. Det er heller ikke regulert direkte om en revisor i et IKS kan være revisor for en kommune hvis kommunedirektør er styremedlem i dette IKS-et. Departementet ser at en kommunedirektørs verv i selskapet som er valgt revisor for kommunen kan ha noen uheldige sider, og viser til brevet fra Finanstilsynet og KS' anbefalinger som det vises til på side 4 i brevet hit. Som et rettslig utgangspunkt kan det imidlertid ikke på generelt grunnlag legges til grunn at kommunedirektørens verv som styremedlem *i seg selv* medfører mangler ved revisors uavhengighet.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon §§ 16-19 har nærmere regler om krav til den enkelte revisors uavhengighet, grenser for hvilke stillinger, verv og tjenester som revisor kan ha, og krav til egenvurdering av uavhengighet. I forskriftens § 16 første ledd fremkommer det at revisor ikke kan utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet.

Hovedregelen er at det er revisor selv som vurderer sin egen uavhengighet, jf. forskriften § 19. Oppdragsansvarlig revisor skal etter denne forskriftsbestemmelsen løpende vurdere sin uavhengighet, og hvert år, og ellers ved behov, gi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Utgangspunktet etter forskriften § 19 er altså at det er revisor selv som skal vurdere sin uavhengighet.

Det kan likevel være slik at det foreligger objektive forhold som gjør at revisor ikke kan anses som uavhengig, selv om en revisor selv anser seg uavhengig. Tilknytningsforholdene som er opplistet i forskriften § 17, er objektive forhold som medfører at revisor kan ikke utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen eller fylkeskommunen. Utover dette må en konkret vurdering av revisors uavhengighet ta utgangspunkt i den generelle bestemmelsen i forskriften § 16 første ledd. Den slår fast at revisor ikke kan utføre revisjon eller annen kontroll for kommunen «hvis det foreligger særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet og objektivitet». Vurderingene etter denne bestemmelsen likner vurderingstemaet i forvaltningsloven § 6 andre ledd. Dette innebærer for eksempel at selv om revisor ikke er automatisk mangler uavhengighet etter forhold i forskriften § 17, kan det at et søskenbarn er kommunedirektør i kommunen medføre at revisor ikke er uavhengig selv om revisor selv vurderer seg som uavhengig. Det må altså gjøres en konkret vurdering av tilknytningsforholdet.

Et spørsmål vil være om kommunedirektørens styreverv i revisjonsselskapet er et særegent forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisorens uavhengighet og objektivitet. Et særlig relevant moment i vurderingen av revisors uavhengighet vil være tilknytningen mellom en kommunedirektørs styreverv i et revisjons-IKS og gjennomføringen av selskapets revisjon av kommunen. Den reviderte kommunen er eier av revisjonsselskapet og deltar i representantskapet i selskapet. Det er derfor allerede en tilknytning mellom kommunen og det interkommunale revisjonsselskapet. Departementet legger til grunn at de ansatte i revisjonsselskapet, som f.eks. oppdragsansvarlige revisorer og andre medarbeidere, i liten grad forholder seg til styret som sådan i selve gjennomføringen av en revisjon, og i alle fall ikke til et enkelt styremedlem. I det daglige og løpende arbeidet vil de ansatte forholde seg til daglig leder, som er ansvarlig for og forestår den daglige ledelsen av selskapet, jf. IKS-loven § 14.

En kommunes revisor kan være ansatt i kommune, se kommuneloven 24-1. Forskriften § 16 andre ledd slår fast at dette ikke i seg selv medfører at revisoren mangler nødvendig uavhengighet. Den slår også fast at det samme gjelder ansettelse som revisor i en interkommunal samarbeidsordning. Dette taler for at organisatorisk tilknytning mellom en kommunedirektør og revisor som hhv. styremedlem og ansatt i et interkommunalt selskap, ikke i seg selv vil medføre at revisor mangler den nødvendige uavhengigheten.

En kommunedirektør som har et verv som et styremedlem i et IKS, kan i teorien fremme forslag om retningslinjer og pålegg som har betydning for revisjonen av kommunen vedkommende er kommunedirektør i. Departementet mener imidlertid at denne teoretiske muligheten ikke vil utgjøre et særegent forhold som i tilstrekkelig grad er egnet til å svekke tilliten til en revisors uavhengighet, jf. forskriftens § 16. Hvordan de ansatte revisorene utfører sitt arbeid, må i all hovedsak anses høre hjemme under daglig leders ansvar, se IKS-loven § 14, og ligge utenfor styrets ansvar etter IKS-loven § 13. Vi viser også til revisor har et selvstendig faglig ansvar.

Departementet mener det, på bakgrunn av det ovennevnte, som et utgangspunkt kan legges til grunn at tilknytningen mellom et styremedlem som også er kommunedirektør, og en ansatt revisor i selskapet som reviderer kommunen der kommunedirektøren er ansatt, ikke direkte er et særegent forhold som er egnet til å svekke tilliten til revisors uavhengighet. Det må likevel foretas en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle.

De ovennevnte momentene vil i all hovedsak også være relevante når det gjelder vurderingen av om revisjon av ett eller flere av kommunens kommunale foretak etter kommuneloven kapittel 9 er tilstrekkelig uavhengig. Kommuneloven gir regler om forhold mellom kommunedirektøren og et kommunalt foretak og foretakets administrasjon, blant annet ved at det skal ansettes en daglig leder direkte underlagt styret i selskapet som er ansvarlig for den daglige ledelsen av foretaket og er ansvarlig for interkontrollen, se § 9-12 og § 9-13 første ledd andre punktum. Kommunedirektørens rolle og ansvar for virksomheten i et kommunalt foretak er dermed redusert, og kommunedirektøren har f.eks. ikke instruksjons- og omgjøringsrett overfor foretakets daglige leder, se kommuneloven § 9-16 første ledd. Denne reguleringen kan tale for at det er enda mindre tilknytning mellom kommunedirektøren (som styremedlem i revisjonsselskapet) og revisjonen av et kommunalt foretak enn når revisoren reviderer delen av kommunens administrasjon som er kommunedirektørens ansvar.

Kontrollutvalgets og kommunestyrets håndtering av eventuelle saker der revisor vurderes å ikke oppfylle krav til uavhengighet og habilitet.

Verken kommuneloven eller forskrift om kontroll og revisjon regulerer den situasjonen der kontrollutvalget er uenig med revisors egenvurdering av uavhengigheten, eller der hvor kommunestyret synes være uenige med kontrollutvalgets vurdering av revisors uavhengighet.

Kontrollutvalget fører løpende kontroll på kommunestyret sin vegne, se kommuneloven § 23-1, jf. § 22-1. Kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet, og det kommunestyret som avgjør hvordan rapporter og saker fra kontrollutvalget skal følges opp. Siden det er kommunestyret selv som velger revisjonsordning og revisor, se kommuneloven § 24-1 første og andre ledd, legger departementet også til grunn at et eventuelt bytte av revisor grunnet manglende uavhengighet må avgjøres av kommunestyret. En innstilling om endringer i valg av revisor må komme fra kontrollutvalget, jf. kommuneloven § 24-1 tredje ledd.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Edvard Thorolf Aspelund
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Forum for Kontroll og Tilsyn
Postboks 41 Sentrum
0101 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

22/2541-4

20. mars 2023

Svar på spørsmål om uavhengigheten til kontrollutvalgssekretariatene

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til brev 19. september 2022 fra FKT. Dere stiller flere spørsmål som dreier seg om uavhengigheten til sekretariatene til kontrollutvalgene. Departementet oppfatter at spørsmålene blant annet handler om hvilken betydning uavhengighetskravet etter kommuneloven § 23-7 tredje ledd har for forståelsen av annet regelverk, blant annet forvaltningsloven, arkivlova og offentleglova. Dere har også spørsmål om utlevering av taushetsbelagte opplysninger fra sekretariatet til kommunedirektøren og muligheten kommunestyret har til å instruere sekretariatet i innsynssaker.

Hvordan ulike regelverk kommer til anvendelse for kontrollutvalgssekretariatene, må vurderes konkret med utgangspunkt i vilkårene i den enkelte loven. I en slik vurdering kan det ha betydning hvordan kontrollutvalgssekretariatet er organisert, for eksempel om sekretariatet er organisert gjennom et eget rettssubjekt eller om sekretariatet er ansatt av kontrollutvalget i den aktuelle kommunen. Departementet kan derfor ikke gi uttømmende svar på alle spørsmålene dere stiller, men vil gi overordnet veiledning om vår forståelse av regelverket. Vi understreker at vi ikke tar stilling til enkeltsaker, men gir generell veiledning.

Overordnet om kravet til uavhengighet

Det er presisert i kommuneloven § 23-7 tredje ledd at sekretariatet til kontrollutvalget skal være *uavhengig* av administrasjonen i kommunen. Bakgrunnen for kravet om uavhengighet er at sekretariatet forbereder saker for kontrollutvalget og skal påse at vedtak blir iverksatt. Sekretariatene har dermed en viktig rolle i kontrollen med kommunens administrasjon. Uavhengigheten betyr at kommunedirektøren ikke har instruksjons- eller avgjørelsesmyndighet overfor sekretariatet. Kravet om at sekretariatet skal være uavhengig, betyr videre at sekretariatet ikke kan legges til administrasjonen i kommunen. Men det er ikke et generelt krav om at sekretariatet organisatorisk må ligge utenfor kommunen. Kommunene har stort valgfrihet. Sekretariatet kan for eksempel ansettes av kontrollutvalget,

legges til et interkommunalt samarbeid eller kontrollutvalget kan kjøpe sekretariatstjenester fra private.

Forholdet til arkivlova

Departementet legger til grunn at kravet om sekretariatenes uavhengighet etter kommuneloven § 23-7 tredje ledd innebærer at sekretariatene har et selvstendig arkivansvar. Vi viser til følgende avsnitt om sekretariatenes arkivansvar i Kontrollutvalgsboka:

Oppgåvene til sekretariatet omfattar også arkivering og journalføring av sakene i kontrollutvalet, møteprotokollar og korrespondanse. Sekretariatet skal opprette eit eige arkiv eller ein eigen arkivdel for kontrollutvalet som tilfredsstillar krava i arkivlova med forskrifter. Ansvar for arkivet kan ikkje bli lagt til kommunedirektøren fordi sekretariatsfunksjonen ikkje ligg under kommunedirektøren sitt myndeområde.

Forholdet til forvaltningsloven og reglene om taushetsplikt

Dere har spørsmål om begrensningene i taushetsplikten etter forvaltningsloven §§ 13 b nr. 2 og nr. 4 kan gi grunnlag for å dele taushetsbelagte opplysninger mellom sekretariatet og kommunedirektøren. Dere uttrykker at sekretariatenes selvstendige arkivansvar etter arkivloven, tilsier at disse unntaksbestemmelsene fra taushetsplikt ikke gjelder. Dere viser også til at de fleste sekretariatene er organisert som egne rettssubjekter, som interkommunale selskaper (IKS) eller kommunale oppgavefelleskap, og at sekretariatene derfor ikke er samme organ som kommunen.

Departementet viser til at hvorvidt reglene i forvaltningsloven gjelder, må vurderes med utgangspunkt i *forvaltningsloven*. Reglene i arkivloven har ikke betydning for om forvaltningsloven kommer til anvendelse. Forvaltningsloven gjelder for «forvaltningsorganer», jf § 1. Med forvaltningsorgan menes «et hvert organ for stat eller kommune». Dette begrepet har i praksis fått en vid betydning, og inkluderer for eksempel kommunale foretak og vertskommuner. Departementet legger til grunn at kontrollutvalgssekretariater som er organisert som kommunalt oppgavefelleskap og IKS utfører kommunale oppgaver som har en så sterk reell tilknytning til forvaltningen, at disse er forvaltningsorganer. Generelt vil både administrasjonen i kommunen, kontrollutvalget og kontrollutvalgssekretariatene være underlagt de samme reglene om taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 flg.

Unntakene fra taushetsplikt etter § 13 b må vurderes konkret. Vi viser til at § 13 b også gir hjemmel for å dele taushetsbelagte opplysninger *mellom* forvaltningsorganer og mellom ulike etater i samme organ. Verken unntaket i §§ 13 b nr. 2 eller nr. 4 har som begrensning at deling av taushetsbelagte opplysninger bare kan skje innad i samme forvaltningsorgan. Det har heller ikke betydning om de taushetsbelagte opplysningene ligger i ulike arkivsystemer. Dette innebærer at taushetsbelagt informasjon som sekretariatene mottar, journalfører og arkiverer på vegne av kontrollutvalgene, kan komme inn under unntakene fra taushetsplikt i forvaltningsloven § 13 b.

Departementet legger imidlertid til grunn at kravet om uavhengighet etter kommuneloven § 23-7 tredje ledd betyr at kommunedirektøren ikke kan kreve å få utlevert taushetsbelagte

opplysninger direkte fra kontrollutvalgssekretariatet. Departementet kan derimot ikke se at kommuneloven er til hinder for at kommunestyret, som øverste ansvarlig for kontrollen med kommunens virksomhet, kan instruere kontrollutvalget om at kontrollutvalgssekretariatene skal utlevere opplysninger til kommunedirektøren. Vi viser til at kontrollutvalgssekretariatene er direkte underordnet kontrollutvalget, og skal følge de retningslinjene og de påleggene utvalget gir, jf. kommuneloven § 23-7 femte ledd.

Forholdet til offentleglova

Krav om allmennhetens innsyn må vurderes med utgangspunkt i reglene i offentleglova. Avhengig av hvordan kontrollutvalgssekretariatene er organisert, vil sekretariatene omfattes av virkeområdet til offentleglova § 2, jf. alternativene i første ledd bokstav a, c eller d. Hva som anses som ett og samme *organ* etter offentleglova er ikke nødvendigvis likt som hva som anses som et *forvaltningsorgan* etter forvaltningsloven § 1 eller som et *offentlig organ* etter arkivlova § 5.

Betydningen av organ i offentleglova har stor praktisk betydning, siden organinterne dokumenter kan unntas fra offentlighet etter § 14. Hele kommunen regnes i utgangspunktet som ett organ etter offentleglova. I § 16 er det imidlertid tatt inn særskilte regler om hvordan innsyn i interne dokumenter i kommuner og fylkeskommuner skal håndteres. Det slås fast i § 16 første ledd at dokumenter til eller fra kommunens kontrollutvalg, likevel ikke skal kunne unntas innsyn etter offentleglova §§ 14 og 15, og videre at dokumenter som utveksles mellom sekretariatene og kontrollutvalget skal anses som organinterne, slik at disse kan unntas innsyn etter § 14. Etter offentleglova vil altså sekretariatene og kontrollutvalget anses som samme organ, uavhengig av hvordan sekretariatet er organisert.

Departementet kan ikke se at det er noen rettslige hindringer mot at kontrollutvalget, eller kommunestyret som kontrollutvalgets overordnede, kan instruere sekretariatet om hvordan innsynsbegjæringer skal behandles. Som nevnt over, er kontrollutvalgssekretariatene direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjene og de påleggene utvalget gir, jf. kommuneloven § 23-7 femte ledd.

Når det gjelder klageinstans i innsynssaker, følger dette direkte av offentleglova § 32 første ledd tredje punktum og offentlegforskrifta § 11 tredje ledd. Bestemmelsene sier at statsforvalteren er klageinstans for vedtak i et kommunalt eller fylkeskommunalt organ og i selvstendige rettssubjekter som for eksempel et IKS. Dette inkluderer vedtak fattet av kontrollutvalgssekretariatene.

Med hilsen

Siri Halvorsen (e.f.)
avdelingsdirektør

Siri Sand Kaastad
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

HOVEDUTSKRIFT

Mandag den 24. april 2023 kl. 1100 ble det avholdt styremøte for Salten kommunerevisjon IKS i lokalene ved hovedkontoret på Fauske

Til stede:

Medlemmer:

Johan A. Bakke
Finn Arve Moen
Ragnar Jullum, vara
Gry Janne Rugås
Rune Borøy, ansatterrepresentant

Forfall:

Mary Astrid Hilling

Administrasjonen:

Liv Anne Kildal, daglig leder

Det var sendt ut skriftlig innkalling med sakliste 2mars og ettersendt sakspapirer til møtet den 14. april

Innkalling og sakliste ble enstemmig godkjent.

Til behandling forelå:

SAK 1/2023 GODKJENNING AV PROTOKOLL

Innstilling:

Protokoll fra styremøte 19. september 2022 godkjennes.

Vedtak:

Innstillingen enstemmig vedtatt.

SAK 2/2023: PERSONALSITUASJONEN

Daglig leder redegjorde for saken.

Innstilling:

Redegjørelsen tas til orientering.

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

SAK 3/2023: ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP 2022

Daglig leder redegjorde for saken.

Innstilling:

1. Styret vedtar årsberetningen som styrets beretning for 2022.
2. Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette årsregnskapet slik det foreligger med et overskudd på kr. 294 697
3. Styret anbefaler overfor representantskapet at overskuddet overføres til annen egenkapital og benyttes til finansiering av bestilt forvaltningsrevisjon hos ekstern leverandør i 2023.

Vedtak/innstilling til representantskapet:

1. Styret vedtar årsberetningen som styrets beretning for 2022.
2. Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette årsregnskapet slik det foreligger med et overskudd på kr. 294 697
3. Styret anbefaler overfor representantskapet at overskuddet overføres til annen egenkapital og benyttes til finansiering av bestilt forvaltningsrevisjon hos ekstern leverandør i 2023.

SAK 04/2023: FASTSETTING AV BUDSJETTRAMME FOR 2022

Daglig leder redegjorde saken.

Innstilling:

Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette budsjettrammen for 2024 for Salten kommunerevisjon IKS med en økning på 5% til kr. 12. 440 000,-.

Vedtak/innstilling til representantskapet:

Styret anbefaler overfor representantskapet å fastsette budsjettrammen for 2024 for Salten kommunerevisjon IKS med en økning på 5% til kr. 12. 440 000,-.

SAK 05/2022: VALG AV REVISOR OG FASTSETTING AV REVISORS GODTGJØRELSE

Daglig leder redegjorde for saken.

Innstilling:

- a. Revisors honorar for 2022 fastsettes til kr. 37 500,- eksklusiv merverdiavgift.
- b. Fauske Revisjon AS gjenvelges til selskapets revisor.

Vedtak/Innstilling til representantskapet:

- a. Revisors honorar for 2022 fastsettes til kr. 37 500,- eksklusiv merverdiavgift.
- b. Fauske Revisjon AS gjenvelges til selskapets revisor.

SAK 06/2023: FASTSETTING AV GODTGJØRELSE TIL STYRE OG REPRESENTANTSKAP

Daglig leder redegjorde for saken.

Innstilling:

Representantskapet vedtar at godtgjørelse til styret og representantskapet fastsettes slik med virkning fra dato:

Styret	Ny sats
Styrets leder årlig godtgjørelse	22 200,-
Styrets nestleder årlig godtgjørelse	11 900,-
Styrets øvrige medlemmer årlig godtgjørelse	8 800,-
Møtegodtgjørelse per møte alle medlemmer	1 480,-
Styrets leder årlig telefongodtgjørelse	760,-
Representantskapet	
Representantskapets leder årlig godtgjørelse	8 800,-
Alle godtgjørelser til representantskapets medlemmer – Reisegodtgjørelse, møtegodtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste – dekkes av eierkommunene. Selskapet selv dekker kun årlig godtgjørelse til representantskapets leder.	
Erstatning tapt arbeidsfortjeneste	
Selvstendig næringsdrivende	Inntil kr. 3 300,-
Legitimerte tap av inntekt ved refusjon til arbeidsgiver	I sin helhet
Ulegitimerte utgifter til nødvendig barnepass, landbruksvikar, pass av foreldre	2 020,-
Ulegitimerte tap av inntekt	1 170,-

Vedtak/Innstilling til representantskapet:
Innstilling enstemmig vedtatt.

SAK 07/2023: HVITVASKINGSREGLEMENT OG DAGLIG LEDERS RAPPORT TIL STYRET FOR 2022

Daglig leder redegjorde saken.

Innstilling:

Daglig leders hvitvaskingsrapport for 2022 med hvitvaskingsrutiner, opplæringsprogram og risikovurdering for 2023 for Salten kommunerevisjon IKS godkjennes.

Vedtak:

Innstilling enstemmig vedtatt.

SAK 08/2023: EVENTUELT

Ingen saker under eventuelt.

Bodø, den 28. april 2023.

Liv Anne Kildal
Daglig leder

Utskrift sendes:

Medlemmer og varamedlemmer i styret for Salten kommunerevisjon IKS
Fauske Revisjon
Salten kontrollutvalgsservice

Representantskapet til HMTS
Eierkommunene
Se adresseliste bakerst i dokumentet

Dato: 29.03.2023
Saksbehandler: Katalin Nagy
Telefon direkte: 98 22 39 33
Deres ref: «Ref»
Løpenr.: 394/2023
Saksnr/vår ref: 2023/21
Arkivkode: 033

Innkalling til representantskapsmøte i HMTS 5. mai 2023

Møtet vil avholdes i Bodø 5. mai kl. 12.30. Informasjon om sted vil ettersendes.

Saksdokumenter følger vedlagt.

Forfall til møtet meldes til HMTS ved kn@hmts.no snarest mulig.

1/23	Fortegnelse over representantskapets medlemmer
2/23	Godkjenning av innkalling og saksliste
3/23	Valg av to til å underskrive protokollen
4/23	Årsrapport 2022
5/23	Årsoppgjør 2022 (resultatregnskap, balanse og noter)
6/23	Revisors honorar 2022
7/23	Budsjettgrunnlag for HMTS 2024
8/23	Valg av styre
9/23	Fastsetting av godtgjørelse til styret

På vegne av HMTS:

Sigurd Stormo
leder representantskapet

Ørjan Kristensen
styreleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Kopi til:
Representantskapet varamedlemmer
Styret i HMTS
Revisor
Salten Regionråd
Salten kommunerevisjon
Salten kontrollutvalg
Salten Brann IKS
IRIS Salten IKS

Sak 1/23 Fortegnelse over representantskapets medlemmer

Navneopprop

Kommune	Medlemmer	Varamedlemmer
Beiarn	Andre Kristoffersen	1. Rune Jørgensen 2. Marit Moldjord
Beiarn	Torbjørn Grimstad	1. Håkon Sæther 2. Frank Vilhelmsen 3. Linda T. Moen
Bodø	Ida Maria Pinnerød	1. Ola Smeplass 2. Paro Nina Lyngmo
Bodø	Ole-Henrik Hjartøy	1. Janne Ellingsen 2. Lars Petter Rekkedal
Fauske	Marlen Rendall Berg	1. Ronny Borge 2. Cassandra E.B. Petsas 3. Audun Krarup Jonassen
Fauske	Trine Nordvik Løkås	1. Nils-Christian Steinbakk 2. Kathrine Moan Larsen 3. Erling Skagen
Gildeskål	Bjørn M. Pedersen	Ola Kaldager
Gildeskål	Ida K. Heen	Anne Wiik
Meløy	Sigurd Stormo	Mette Bjørnvik Ken-Henry Solhaug fra jan-23
Meløy	Jim Helge Andersen	Marthe Barvik
Saltdal	Sverre Breivik	Rune Berg
Saltdal	Jim Hansen	Gøran Andreassen
Steigen	Åse Refsnes	Wibeke Aasjord Juul
Steigen	Rita Lorentsen	Sigvart Bjerkenes
Sørfold	Gisle Hansen	1. Sten Robert Hansen 2. Daniel Koskinen
Sørfold	Kolbjørn Mathisen	1. Unn-Karin Pedersen 2. Rune Edvardsen 3. Bente Grovassbakk
Hamarøy	Britt Kristoffersen	Ann Irene Sæter
Hamarøy	Jan-Folke Sandnes	Heidi Kålvåg
Røst	Elisabeth Mikalsen	Mona R. Hansen
Røst	Harjeet Jassal	Kent H. Storåker
Værøy	Susan Berg-Kristiansen	Asbjørn Myklebust
Værøy	Rita Adolfsen	Jill Arntsen

Sak 2/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak: Innkalling og saksliste godkjennes.

Sak 3/23 Valg av to til å underskrive protokollen

Forslag til vedtak: Følgende velges til å skrive under protokollen:

Sak 4/23 Årsrapport 2022

Årsrapport for HMTS 2022 følger vedlagt. Styret vedtok i møte 20.03.23 at årsrapport for 2022 godkjennes og legges fram for representantskapet

Forslag til vedtak: Årsrapport for HMTS 2022 godkjennes.

Sak 5/23 Årsoppgjør 2022 (resultatregnskap, balanse og noter)

Årsoppgjør med resultatregnskap, balanse og noter for HMTS 2022 følger vedlagt. Styret vedtok i møte 20.03.23 at resultatregnskap for 2022 med balanse og noter pr. 31.12.22 godkjennes og legges fram for representantskapet.

Forslag til vedtak: Årsoppgjør med resultatregnskap, balanse og noter for HMTS 2022 godkjennes.

Sak 6/23 Revisors honorar 2022

PWC er HMTS sin revisor. Styret vedtok i møte 20.03.23 å tilrå at representantskapet fastsetter revisors honorar for 2022 til kr 27 400,- eksklusiv merverdiavgift.

Forslag til vedtak: Representantskapet fastsetter revisors honorar for 2022 til kr 27 400,- eks mva.

Sak 7/23 Budsjettgrunnlag for HMTS 2024

Styret vedtok i møte 20.03.23 å tilrå at representantskapet legger til grunn økonomiplanen for HMTS og informasjon gitt på eiermøtet og et tilskudd på kr 59 pr innbygger for 2024.

Forslag til vedtak: Representantskapet legger til grunn økonomiplanen for HMTS og et tilskudd på kr 59 pr innbygger for HMTS i 2024.

Sak 8/23 Valg av styre

Styret vedtok i møte 20.03.23 å vise til valgkomiteens innstilling.

Styret har i 2022/2023 bestått av:

Navn	Funksjon	Første gang valgt inn	Valgperiode	Kontaktinfo
Ørjan Kristensen	Medlem/varamedlem til 2022 Styreleder fra 2022	2014	2022-2024	
Benedicte Dyrhaug Stoknes	nestleder	2019	2021-2023 – på valg	benedikte.dyrhaug.stoknes@atea.no Tlf: 91 69 39 10
Line Voll Bang	medlem	2014	2021-2023 – på valg	linevbang@gmail.com Tlf: 41 31 04 13
Tordis Sofie Langseth	medlem	2019	2021-2023 – på valg	tordis.sofie.langseth@steigen.kommune.no Tlf: 47 26 45 15
Jim Andre Dahl	medlem	2022	2022-2024	jimandre.dahl@gmail.com Tlf: 95 12 95 09

Følgende er på valg: Benedicte Dyrhaug Stoknes, Line Voll Bang og Tordis Sofie Langseth. Valgkomiteen innstiller på valg.

Forslag til vedtak: Følgende velges til styret i HMTS:

Sak 9/23 Fastsetting av godtgjørelse til styret

Representantskapet skal i årsmøte fastsette styrets godtgjørelse. Godtgjørelsene skal dekke det ansvar for selskapet som påhviler det enkelte medlem, arbeidet foran og i de berammede møter, den plikt medlemmet har til å holde seg løpende orientert om selskapets arbeidsområde.

Representantskapet vedtok 30 april 2010 at denne saken skulle forberedes av valgkomitéen. Valgkomiteen innstiller til valg.

Styret:	Årlig godtgjørelse 2022
Styreleder	24 000
Nestleder	14 000
Styremedlemmer	11 000
Møtegodtgjørelse per møte	1 500
Erstatning tapt arbeidsfortjeneste for styre:	
1. Selvstendig næringsdrivende utbetales erstatning for tapt arbeidsinntekt ulegitimert per møte	2 500
2. Øvrige medlemmer/varamedlemmer får utbetalt etter krav fra arbeidsgiver per møte.	2 300

Forslag til vedtak: Representantskapet vedtar følgende godtgjørelse for styret for 2023:

Adresseliste

Kommune-mottakere	Medlemmer-mottakere	Varamedlemmer-kopimottakere
Beiarn	Andre Kristoffersen	1. Rune Jørgensen 2. Marit Moldjord
Beiarn	Torbjørn Grimstad	1. Håkon Sæther 2. Frank Vilhelmsen 3. Linda T. Moen
Bodø	Ida Maria Pinnerød	1. Ola Smeplass 2. Paro Nina Lyngmo
Bodø	Ole-Henrik Hjartøy	1. Janne Ellingsen 2. Lars Petter Rekkedal
Fauske	Marlen Rendall Berg	1. Ronny Borge 2. Kassandra E.B. Petsas 3. Audun Krarup Jonassen
Fauske	Trine Nordvik Løkås	1. Nils-Christian Steinbakk 2. Kathrine Moan Larsen 3. Erling Skagen
Gildeskål	Bjørn M. Pedersen	Ola Kaldager
Gildeskål	Ida K. Heen	Anne Wiik
Meløy	Sigurd Stormo	Ken-Henry Solhaug
Meløy	Jim Helge Andersen	Marthe Barvik
Saltdal	Sverre Breivik	Rune Berg
Saltdal	Jim Hansen	Gøran Andreassen
Steigen	Åse Refsnes	Wibeke AA. Juul
Steigen	Rita Lorentsen	Sigvart Bjerkenes
Sørfold	Gisle Hansen	1. Sten Robert Hansen 2. Daniel Koskinen
Sørfold	Kolbjørn Mathisen	1. Unn-Karin Pedersen 2. Rune Edvardsen 3. Bente Grovassbakk
Hamarøy	Britt Kristoffersen	Ann Irene Sæter
Hamarøy	Jan Folke Sandnes	Heidi Kålvåg
Røst	Elisabeth Mikalsen	Mona R. Hansen
Røst	Harjeet Jassal	Kent H. Storåker
Værøy	Susan Berg-Kristiansen	Asbjørn Myklebust
Værøy	Rita Adolfsen	Jill Arntsen

Andre kopimottakere:

- Styret i HMTS
- Revisor (PWC)
- Salten Regionråd
- Salten kommunerevisjon
- Salten kontrollutvalg
- Salten Brann IKS
- IRIS Salten IKS

Fra: [Per Gunnar Pedersen](#)
Til: [Andre Kristoffersen](#); [Torbjørn Grimstad](#); [Ordfører Bodø kommune](#); [Ole Hjartøy](#); [Marlen Rendall Berg](#); [Trine Løkås](#); [Bjørn Pedersen](#); [Ida Heen](#); [Sigurd Stormo](#); [Jim Helge Andersen](#); [optimist1](#); [Jim Hansen](#); [ordfører](#); [Rita Lorentsen](#); [Gisle Hansen](#); [Kolbjørn Mathisen](#); [Britt Kristoffersen](#); [Jan-Folke Sandnes](#); [Susan Berg Kristiansen](#); [Rita Adolfsen](#); [Andre Kristoffersen](#); [Rune Jørgensen](#); [Marit Moldjord](#); [Håkon Sæther](#); [Frank Vilhelmsen](#); [Linda Moen](#); [Ola Smeplass](#); [Påro Lyngmo](#); [Janne M Ellingsen](#); [Lars Petter Rekkedal](#); [Ronny Borge](#); [Kassandra Petsas](#); [Audun Krarup Jonassen](#); [Nils-Christian Steinbakk](#); [Kathrine Moan Larsen](#); [Erling Skagen](#); [Ola Kaldager](#); [Mette Bjørnvik](#); [Marthe Barvik](#); [Rune Berg](#); [Gøran Andreassen](#); [Wibeke Aasjord Juul](#); [Sigvart Bjerkenes](#); [Sten Robert Hansen](#); [Daniel Koskinen](#); [Unn-Karin Pedersen](#); [Rune Edvardsen](#); [Bene Grovassbakk](#); [Ann Iren Sæter](#); [Heidi M. Kalvaag](#); [Asbjørn Myklebust](#); [Jill Arntsen](#); [Anne Wiik](#)
Kopi: [Katalin Nagy](#); [Bjørn Ove Moum](#); [Knut Andreas Hernes](#); [Fanghol Kristian](#); [Slitte Nordgård](#); [Ole Fredrik Bakken](#); [Trond-Dagfinn Nilsen](#); [jantosve](#); [Kurt Rune Martinussen](#); [Kenneth Rise](#); [Kjersti.S.Hansen](#); [Siv Anita Brekke](#); [Truls](#); [Adelheid](#); [Liv Anne Kildal](#); [Glenn Roger Balseth](#); [Linda Johnsen](#); [Post Sekretariatet](#); [Kjetil Haugen](#); [Joakim Jarnæs](#); [Tore Johan Nordli](#); [Tor Sommernes](#); [Ivar Hogstad](#); [Bent F Sollund](#); [John Ivar Strøm](#); [John Harald Løkås](#)
Emne: Innkalling til representantskapsmøtet - Salten Brann IKS 5. mai 2023
Dato: tirsdag 4. april 2023 09:36:26
Vedlegg: [Møteinnkalling med saksdokumenter til representantskapet Salten Brann IKS - 5. mai 2023.pdf](#)

Hei dere!

Det innkalles med dette til representantskapsmøte for Salten Brann IKS, fredag 5. mai 2023, fra kl. 0930 til kl. 1100.

Sted for møtet er enda ikke fastsatt. Informasjon om dette vil bli ettersendt.

Kjøreplan:

Representantskapsmøte Salten Brann IKS	09.30 – 11.00
Årsmøte Salten IUA (- Hamarøy, + Røst og Rødøy)	11.00 – 11.45
Lunsj	11.45 – 12.30
Representantskapsmøte Helse- og miljøtilsyn Salten	12.30 – 14.00
Representantskapsmøte Iris Salten	14.00 – 15.30

Saksliste:

- Sak 01/23 Fortegnelse over representantskapets medlemmer
- Sak 02/23 Godkjenning av innkalling og saksliste
- Sak 03/23 Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møte
- Sak 04/23 Fastsettelse av godtgjørelse til styret
- Sak 05/22 Valg av styremedlemmer og varamedlemmer
- Sak 06/22 Fastsettelse av revisors godtgjørelse
- Sak 07/22 Godkjenning av styrets årsberetning og resultatregnskap for 2022
 - Resultatregnskap og balanse
 - Styrets årsberetning
 - Revisors beretning
- Sak 08/22 Selskapets årsmelding for 2022
- Sak 09/22 Eventuelt

Dokumenter

Møtedokumenter finnes vedlagt som samlefil denne gang.

Vel møtt!

Vennlig hilsen

Per Gunnar Pedersen

Daglig leder / Brann- og Redningssjef

Salten Brann IKS | Olav V gate | N-8070 Bodø

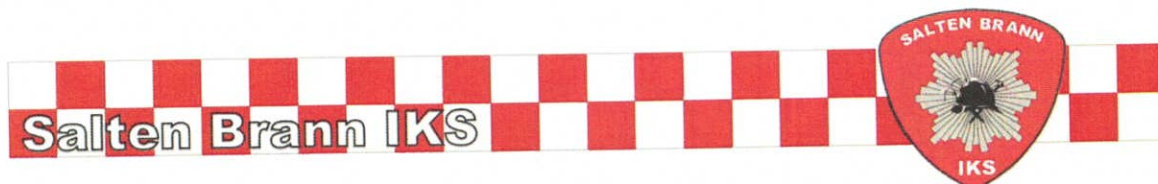
Sentr. +47 75 55 74 20

Mobil. +47 91 69 09 82

Teams +47 75 55 74 20

www.saltenbranniks.no

Bodø 13. mars 2023

Saksbehandler: Per Gunnar Pedersen
per.gunnar.pedersen@saltenbrann.no

Til

*Medlemmene i Representantskapet i Salten Brann IKS
Eierkommunene til Salten Brann IKS*

INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE I SALTEN BRANN IKS – FREDAG 5. MAI 2023

SAKSLISTE

- Sak 01/23 Fortegnelse over representantskapets medlemmer
Sak 02/23 Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 03/23 Valg av to deltagere til å underskrive protokoll fra møte
Sak 04/23 Fastsettelse av godtgjørelse til styret
Sak 05/22 Valg av styremedlemmer og varamedlemmer
Sak 06/22 Fastsettelse av revisors godtgjørelse
Sak 07/22 Godkjenning av styrets årsberetning og resultatregnskap for 2022
- Resultatregnskap og balanse
- Styrets årsberetning
- Revisors beretning
Sak 08/22 Selskapets årsmelding for 2022
Sak 09/22 Eventuelt

Saksdokumenter følger vedlagt. Vennligst gi beskjed snarest mulig på e-post:
post@saltenbrann.no dersom du **ikke** kan møte, men dere må selv varsle vara om å stille i
deres sted. Sted for møtet vil ettersendes når dette foreligger. Tidsplan for gjennomføring
nedenfor:

Representantskapsmøte Salten Brann IKS	09.30 – 11.00
Årsmøte Salten IUA (- Hamarøy, + Røst og Rødøy)	11.00 – 11.45
Lunsj	11.45 – 12.30
Representantskapsmøte Helse- og miljøtilsyn Salten	12.30 – 14.00
Representantskapsmøte Iris Salten	14.00 – 15.30

Med vennlig hilsen

Sigurd Stormo
Leder representantskapet
(sign)

Adelheid B. Kristiansen
Styrets leder
(sign)

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Kopi til:

- Varamedlemmer i representantskapet i Salten Brann IKS
- Styremedlemmer i Salten Brann IKS
- Salten kommunerevisjon
- Salten Regionråd
- Kontrollkomiteen

Sak 01/23 Fortegnelse over representantskapets medlemmer

Kommune	Navn
Beiarn kommune	Andre Kristoffersen
	Torbjørn Grimstad
Bodø kommune	Ida Marie Pinnerød
	Ole Henrik Hjartøy
Fauske kommune	Marlen Rendall Berg
	Trine Nordvik Løkås
Gildeskål kommune	Bjørn Magne Pedersen
	Ida K. Heen
Hamarøy kommune	Britt Kristoffersen
	Jan-Folke Sandnes
Meløy kommune	Sigurd Stormo
	Jim Helge Andersen
Saltdal kommune	Sverre Breivik
	Jim Hansen
Steigen kommune	Aase Refsnes
	Rita Lorentsen
Sørfold kommune	Gisle Erik Hansen
	Kolbjørn Mathisen
Værøy kommune	Susan Berg
	Rita Adolfsen

Representantskapets behandling:

Sak 02/23 Godkjenning av innkalling og saksliste

Forslag til vedtak:

1. Innkalling og saksliste godkjennes.

Representantskapets behandling:

Sak 03/23 Valg av to til å underskrive protokollen - digitalt

Forslag til vedtak:

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

Følgende velges til å underskrive protokollen digitalt:

- 1.
- 2.

Representantskapets behandling:

- 1.
- 2.

Sak 04/23 Fastsettelse av godtgjørelse til styret

Forslag til vedtak:

1. *Iht valgkomiteens innstilling.*

Representantskapets behandling:

Sak 05/23 Valg av styremedlemmer og varamedlemmer

Forslag til vedtak:

1. *Iht valgkomiteens innstilling.*

Representantskapets behandling:

Sak 06/23 Fastsettelse av revisors godtgjørelse

Forslag til vedtak:

Styret i Salten Brann IKS anmoder representantskapet om å fatte følgende vedtak:

1. *Revisors godtgjørelse settes til kr. 109.850 eks. mva.*

Representantskapets behandling:

Sak 07/23 Godkjenning av styrets årsberetning og resultatregnskap for 2022

- Resultatregnskap og balanse
- Styrets årsberetning
- Revisors beretning

Forslag til vedtak:

Styret i Salten Brann IKS anmoder representantskapet om å fatte følgende vedtak:

1. *Styrets årsberetning for 2022 godkjennes.*

SALTEN BRANN IKS

Olav V gate 200, 8070 Bodø, Tlf: 75 55 74 00, Faks: 75 55 74 08,
e-post: post@saltenbrann.no, Internett: www.saltenbrann.no

2. *Resultatregnskap med et mer-forbruk i forhold til budsjett på kr. 8 535 086,-, et netto negativt driftsresultat på kr. 9 924 040,- og et balanseregnskap med en aktiva- og passiva sum på kr. 392 545 124,- vedtas som Salten Brann IKS sitt regnskap for 2022.*
3. *Det fremføres et merforbruk til senere års inndekning på kr. 8 535 086,-.*
4. *Årets mer-forbruk i forhold til budsjett kommer i all hovedsak som følge av økning i:*
 - a. *Ikke tillatt budsjettert bruk av premiefond på kr. 5 000 000,-.*
 - b. *Ikke budsjetterte kostnader for nytt oppdragshåndteringsverktøy for 110-Nordland.*
 - c. *Ikke budsjettert tilbakebetaling av alarminntekter til 110-kommuner i sør-troms.*
 - d. *For lavt budsjettert lønnsoppgjør på 3,84% med virkning fra 1/5-22.*
 - e. *ekstraordinære kostnader ifm. beredskapsvakter på deltidsstasjoner*
 - f. *Økte kostnader forbundet med gjennomføring av lovpålagt grunnkursutdanning.*
5. *Det er brukt kr. 848 739,- av bundet fond på selvkostområdet for feiertjenesten.*

Representantskapets behandling:

Sak 08/23 Selskapets årsmelding

Styret i Salten Brann IKS anmoder representantskapet om å fatte følgende vedtak:

Forslag til vedtak:

1. *Selskapets årsmelding for 2022 tas til orientering.*

Representantskapets behandling:

Sak 09/22 Eventuelt

Forslag til vedtak:

Representantskapets behandling:

-----O-----

Fra: [Bjørn Ove Moum](#)
Til: [Andre Kristoffersen](#); [Bjørn M. Pedersen](#); [Britt Kristoffersen](#); [Gisle E. Hansen](#); [Ida Maria Pinnerød](#); [Jan F. Sandnes](#); [Jim Hansen](#); [Jim H. Andersen](#); [Kollbjørn Mathisen](#); [Marlen R. Berg](#); [Ole H. Hiartøy](#); [Sverre Breivik](#); [Rira Lorentsen](#); [Sigurd Stormo](#); [Ida K. Heen](#); [Torbjørn Grimstad](#); [Trine N. Løkås](#); [Aase Refsnes](#); [Beiarn Kommune](#); [post hamarøy](#); [post sølfold](#); [postmottak bodø kommune](#); [postmottak fauske](#); [postmottak qildeskål](#); [postmottak meløy kommune](#); [postmottak saltdal kommune](#); [postmottak steigen kommune](#)
Kopi: [Ann Irene Sæter](#); [Anne Wiik](#); [audun@klestrykk.no](#); [Bente Grovassbakk](#); [Daniel Koskinen](#); [Erling Skagen](#); [Frank Vilhelmsen](#); [Gøran Andreassen](#); [heidi.kalvaag@hamaroy.kommune.no](#); [Håkon Sæther](#); [Janne Ellingsen](#); [Kassandra E. B. Petsas](#); [Kathrine M. Larsen](#); [Ken-Henry Solhaug](#); [Lars P. Rekkedal](#); [Linda T. Moen](#); [Marit Moldjord](#); [Marthe Barvik](#); [Nils C. Steinbakk](#); [Ola Kaldager](#); [Ola Smeplass](#); [Poro N. Lyngmo](#); [Ronny Borge](#); [Rune Berg](#); [Rune Edvardsen](#); [Rune Jørgensen](#); [Sigvart Bierkenes](#); [Sten R. Hansen](#); [Unn K. Pedersen](#); [wibeke@me.com](#); [Ørian Kristensen](#); [Post Sekretariatet](#); [post@salten-revision.no](#); [regionradet](#); [Berit Skaug](#); [per.gunnar.pedersen@saltenbrann.no](#); [Frode Enoksen](#); [Trud Berg](#)
Emne: Innkalling til representantskapsmøte i Iris Salten IKS 5. mai 2023
Dato: mandag 3. april 2023 18:15:22
Vedlegg: [image002.png](#)
[Iris Salten IKS - sakspapirer representantskapsmøte 05.05.23 komplett.pdf](#)

Hei.

Vi innkaller herved til møte i representantskapet til Iris Salten IKS 5. mai 2023, kl 14.00.

Innkalling og sakspapirer følger vedlagt. Vi kommer tilbake til sted for møte.

Program for dagen:

Representantskapsmøte Salten Brann IKS	09.30 – 11.00
Årsmøte Salten IUA (- Hamarøy, + Røst og Rødøy)	11.00 – 11.45
Lunsj	11.45 – 12.30
Representantskapsmøte Helse- og miljøtilsyn Salten IKS	12.30 – 14.00
Representantskapsmøte Iris Salten IKS	14.00 – 15.30

Vennlig hilsen

Bjørn Ove Moum

Adm. dir.

Iris Salten IKS

Tlf. dir. +47 926 12 463

Tlf kundesenter +47 75 50 75 50

Eierkommunene i Iris Salten IKS
Medlemmene i representantskapet

Vikan 31.03.23

Innkalling til representantskapsmøte i Iris Salten IKS.

Det innkalles med dette til representantskapsmøte fredag 5. mai. 2023, kl 14.00-15.30.

Møtested vil vi komme tilbake til.

- Sak 23-01 Fortegnelse over representantskapets medlemmer.
- Sak 23-02 Godkjenning av innkalling til generalforsamling.
- Sak 23-03 Valg av deltagere til å underskrive protokoll fra møte.
- Sak 23-04 Godkjenning av årsregnskap for 2021:
 - Godkjenning av resultatregnskap.
 - Godkjenning av balanse.
 - Godkjenning av disposisjon av overskudd.
 - Styrets årsberetning.
 - Revisors beretning.
- Sak 23-05 Fastsetting av godtgjørelser til representantskapet og styre.
- Sak 23-06 Fastsettelse av revisors godtgjørelse.
- Sak 23-07 Valg av styremedlemmer med varamedlemmer Iris Salten IKS.
- Sak 23-08 Valg av styreleder i Iris Salten IKS.
- Sak 23-09 Valg av Interkommunalt klageorgan.

Saksdokumenter følger vedlagt, men finnes også på vår hjemmeside:
<https://www.iris-salten.no/stotteartikler/rep-skap-dokumenter-2023>

Valgkomiteens innstilling ettersendes.

Vennligst gi beskjed snarest på mail til bjorn.ove.moum@iris-salten.no dersom du ikke kan møte.

Vel møtt!

På vegne av Iris Salten IKS

Sigurd Stormo
Representantskapets leder

Trud Berg
Styrets leder

Kopi med vedlegg til:

Varamedlemmer i representantskapet
Revisor
Styret med varamedlemmer

SAK 14/23

Eventuelt

Saksgang:
Kontrollutvalget

Møtedato:
10.05.2023

Vedlegg:

Forslag til vedtak:

Røklund, 02. mai 2023

Ronny Seljeseth
Sekretær for kontrollutvalget